

**UCHWAŁA NR XLI/228/17
RADY GMINY ŚWIESZYNO**

z dnia 28 września 2017 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Jacek Marcinkowski

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

GMINA
ŚWIESZYNO

Świeszyno, sierpień 2017 roku

Spis treści

Rozdział I. Wprowadzenie	3
Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	6
Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności.....	22
Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	77
Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	80
Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy.....	82
Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	86
Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	111
Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	116
Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu	117
Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	126
Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	130
Spis ilustracji	131

Rozdział I. Wprowadzenie

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022 stanowi wieloletni program działań o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym, zmierzający do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju zgodnie z zaplanowanymi działaniami oraz określonym harmonogramem czasowym. Program realizowany jest przez określone podmioty i finansowany ze źródeł zewnętrznych oraz ze środków własnych gminy, która niniejszy dokument opracowuje, przyjmuje i odpowiada za jego realizację. Program został przygotowany zgodnie z zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Podstawą przyjęcia Programu był art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zgodny z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*.

Ważnymi elementami źródłowymi, będącymi podstawą opracowania programu, była analiza celów zawartych w dokumentach strategicznych, które określają kierunki rozwoju gminy oraz w dokumentach strategicznych na poziomie regionalnym i krajowym. W ramach prac analitycznych nad Lokalnym Programem Rewitalizacji dokonano oceny adekwatności celów Programu z dokumentami *Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014 – 2020* oraz *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świeszyno na lata 2014 – 2020*, a także *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świeszyno*. W trakcie prac nad Programem skoncentrowano się na zapewnieniu komplementarności planowanych działań rewitalizacyjnych z zapisami *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, która stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Program jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu koszalińskiego, czyli *Strategią Rozwoju Powiatu Koszalińskiego na lata 2017 – 2020*.

Na potrzeby pracy nad Programem powołany został przez Wójta gminy, Zespół ds. Rewitalizacji. W ramach spotkań zespołu realizowane były szkolenia oraz warsztaty mające na celu przekazanie wiedzy odnoszącej się do prowadzonych prac związanych z opracowaniem dokumentu strategicznego. Ponadto Zespół ds. Rewitalizacji był podmiotem odpowiedzialnym za konsultowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazywanych przez mieszkańców podczas warsztatów rewitalizacyjnych, które stanowią istotną część składową Lokalnego Programu Rewitalizacji. W ramach prac analitycznych wykorzystano liczne narzędzia i techniki badawcze aktywizujące mieszkańców gminy, do których należy zaliczyć badania kwestionariuszowe,

warsztaty rewitalizacyjne, spotkania konsultacyjne oraz konferencję, która została zorganizowana w ramach promocji zapisów Programu. Ponadto przeprowadzone zostały prace analityczne, mające na celu przeprowadzenie analizy statystycznej obejmującej wskaźniki dla poszczególnych obszarów problemowych. Opracowano ponadto mapy obszarów gminy, które objęte będą procesami rewitalizacyjnymi. Ważne jest również podkreślenie prowadzonych działań informacyjno- promocyjnych, których celem było zachęcenie mieszkańców do aktywności na rzecz opracowania założeń dokumentu strategicznego.

W ramach prac prowadzonych przez wykonawcę, przeprowadzono dokładną diagnozę, której celem było odpowiednie zhierarchizowanie interwencji oraz potrzeb mieszkańców. Zidentyfikowane zostały podobszary rewitalizacji, które zajmują powierzchnię 193,5 ha, a porównując niniejszą powierzchnię do obszaru całościowego gminy, który wynosi 13 256 ha, oznacza to, iż podobszary rewitalizacji stanowią 1,4% łącznej powierzchni obszaru gminy. Niniejsze podobszary zamieszkiwane są przez 1950 mieszkańców, czyli 28,06% łącznej ilości mieszkańców, odnosząc liczbę mieszkańców podobszaru do całkowitej liczby osób zamieszkujących obszar gminy, wynoszący 6949. Należy podkreślić, iż zidentyfikowany obszar spełnia wymogi określone w Wytycznych dotyczących rewitalizacji i obejmuje następujące podobszary:

- I podobszar składający się z obszaru miejscowości Zegrze Pomorskie;
- II podobszar składający się z obszaru miejscowości Jarzyce;
- III podobszar złożony z miejscowości Niedalino;
- IV podobszar złożony z miejscowości Bardzolino;
- V podobszar składający się z miejscowości Dunowo;
- VI podobszar składający się z miejscowości Świeszyno.

Obecny program stanowić będzie kontynuację wcześniejszych projektów realizowanych przez gminę oraz podmioty publiczne działające na terenie gminy. Umożliwi on również efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na zidentyfikowane potrzeby i przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz nowe projekty. Ze względu na możliwość ubiegania się o finansowanie ze środków unijnych, szczególny nacisk położony został na inwestycje realizowane w perspektywie finansowej 2014-2020. W ramach programu zidentyfikowano pięć przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- 1) Marginalizacja deficytów obszaru Zegrza Pomorskiego;
- 2) Niedalino miejscowością o wysokim potencjale aktywizacji;

- 3) Uniwersytet Trzeciego Wieku potencjałem Gminy Świeszyno;
- 4) Aktywizacja mieszkańców gminy w oparciu o lokalne potencjały;
- 5) Centrum Świeszyna miejscem aktywizacji.

Działania rewitalizacyjne będą miały na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze i społeczne danego obszaru, przyczyniające się do ograniczenia sytuacji kryzysowych wynikających z przeprowadzonej diagnozy obszaru gminy.

Działania rewitalizacyjne będą realizowane w ramach trzech celów szczegółowych programu:

- ✓ Cel szczegółowy 1. Likwidacja deficytów infrastrukturalnych determinantą realizacji aktywizacji społecznej
- ✓ Cel szczegółowy 2. Aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnym położeniu społecznym.
- ✓ Cel szczegółowy 3. Wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu aktywizacji społecznej mieszkańców.

Program obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych) łącząc aspekty społeczne oraz ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe lub kulturowe, związane zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem, stosownie do lokalnych uwarunkowań. Głównym źródłem finansowania działań rewitalizacyjnych będą środki RPO WZ 2014-2020 z działania 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności oraz obszarów miejskich i wiejskich oraz RPO WZ 2014-2020 działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych. Zaplanowane projekty będą rozszerzeniem, a także uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS dostępnego w ramach RPO WZ 2014-2020.

Program, z uwagi na swój ogólny charakter, nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nie spowoduje znacznego oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przygotowanie Programu zrealizowane zostało w ramach projektu pn. *Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022*. Projekt dofinansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 z Funduszu Spójności.

Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022 został opracowany na podstawie prowadzonych prac analitycznych oraz szerokiego zakresu działań partycypacyjnych, które miały na celu zebranie informacji o potrzebach społeczności lokalnej w obszarze aspektów: społecznego, ekonomicznego, przestrzennego oraz technicznego i środowiskowego.

Niniejszy program to przede wszystkim narzędzie do planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych projektów w celu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych na rzecz społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni, środowiska i infrastruktury.

ISTOTA PROCESU REWITALIZACJI

Działania prowadzone w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji były skoncentrowane na przeprowadzeniu kompleksowej diagnozy potrzeb mieszkańców gminy, między innymi poprzez zastosowanie analizy danych zastanych, ale przede wszystkim poprzez formy aktywnego włączenia osób zamieszkujących gminę w proces agregowania deficytów istniejących na obszarze gminy. Działania mające doprowadzić do wskazania obszarów szczególnie zagrożonych wykluczeniem rozpoczęły się od przeprowadzenia kompleksowej analizy wskaźników statystycznych obejmujących szereg problemów społecznych, które mogły zostać zaobserwowane na obszarze gminy, a mianowicie poziom korzystania ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej, dane o interwencjach policyjnych, struktura demograficzna mieszkańców oraz poziom bezrobocia. W toku prowadzonego procesu delimitacji obszaru wskazano również negatywne uwarunkowania w zakresie przedsiębiorczości, kwestii przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych. Statystyczne analizy uzupełniono również opracowaniami jakościowymi, które zostały pozyskane w trakcie prowadzonych prac diagnostycznych, a także danymi uzyskanymi od mieszkańców w trakcie realizowanych badań i procesu partycypacji społecznej.

Poprzez odpowiednio pozyskane oraz przetworzone dane określono działania, które będą miały wpływ na wyprowadzenie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej, tak aby zapisy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022 spełniły zapisy wytycznych Ministerstwa Rozwoju postrzegającego rewitalizację jako proces wieloletni charakteryzujący się:

- Kompleksowością działań (uwzględnia aspekty: społeczny, ekonomiczny, przestrzenny, techniczny, środowiskowy i kulturowy);
- Koncentracją na obszarach najbardziej zdegradowanych;

- Komplementarnością (współdziałaniem instytucji, spójność procedur itp.);
- Partycypacyjnością (współdecydowaniem i włączeniem partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych);
- Pełną diagnostyką (wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i zdefiniowaniem dotyczących go problemów wraz z właściwym doбором narzędzi i interwencji do uwarunkowań danego obszaru);
- Hierarchizacją potrzeb (ustaleniem priorytetowych działań na rzecz obszaru rewitalizowanego);
- Koordynacją prowadzonych działań (monitorowaniem i ewaluacją skuteczności rewitalizacji);
- Otwartością trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć¹.

DZIAŁANIA INFORMACYJNE

Opracowywanie Lokalnego Programu Rewitalizacji było oparte na prowadzeniu szerokiego procesu konsultacyjnego ze społecznością lokalną. Realizowano działania informacyjno- promocyjne, które miały zachęcić mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe oraz przedstawicieli instytucji i jednostek prywatnych, a także samorządowych do włączenia się i uczestnictwa w warsztatach, spacerach studyjnych oraz badaniach. W celu dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców podejmowano działania:

- Zamieszczano informacje odnośnie działań partycypacji społecznej na stronie internetowej urzędu gminy;
- Zawieszono plakaty informacyjne we wszystkich miejscowościach gminnych;
- Informowano bezpośrednio członków Zespołu ds. Rewitalizacji oraz pozostałych interesariuszy o spotkaniach;
- Wyemitowano reklamę radiową oraz zamieszczono reklamę w prasie lokalnej;
- Informowano mieszkańców bezpośrednio poprzez dystrybucję broszur informacyjnych.

Prowadzenie aktywnej promocji realizowanego projektu oraz informowanie mieszkańców o założeniach procesu rewitalizacji doprowadziło do zwiększenia ich zaangażowania w prace mające na celu efektywniejsze przeprowadzenie diagnozy oraz wykorzystanie zgromadzonych informacji.

¹ Dz.U. 2015 poz. 1777

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

Obraz 1 Podgląd strony internetowej

Władze Gminy
Dane kontaktowe do pracowników UG
Poradnik interesanta
Jednostki organizacyjne
Gospodarka odpadami komunalnymi
Sołectwa
Rada gminy
Telefony alarmowe

REWITALIZACJA

Zespół ds. Rewitalizacji złożony między innymi z reprezentantów Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Opieki Społecznej, przedstawicieli oświaty oraz organizacji pozarządowych i osób prywatnych, w dniu 17 maja rozpoczął działania nad opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022.

Program Rewitalizacji będzie służył do pozyskiwania środków zewnętrznych, w szczególności pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej, modernizacją infrastruktury technicznej oraz zwiększenie potencjału rozwojowego gminy. Pozwoli on również określić priorytety istniejące na terenie gminy, które wynikają z konieczności zwiększenia jakości życia mieszkańców, poprzez podjęcie działań inwestycyjnych w sferze technicznej. Ponadto realizowane projekty będą koncentrowały się na przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak uzależnienia od alkoholu i wykluczenie społeczne mieszkańców.

Kolejne spotkania zespołu pozwolą na określenie potrzeb związanych z działaniami mającymi na celu odnowę obszaru gminy, a także będą koncentrowały się na działaniach związanych z promocją idei rewitalizacji wśród mieszkańców.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022 opracowywany jest ze środków Unii Europejskiej, które zostały pozyskane przez Urząd Gminy Świeszyno. Uzyskana dotacja wynosi 90% kosztów realizacji zadania.

Źródło: www.swieszyno.pl

Obraz 2 Plakat – zaproszenie do udziału w procesie konsultacyjnym

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
MINISTERSTWO ROZWOJU
Pommeranie
UNIA EUROPEJSKA FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

WYRAŹ SWOJE ZDANIE!

WEŹ UDZIAŁ W ANKIECIE

INTERNETOWEJ   PAPIEROWEJ

na stronie www.swieszyno.pl

w trakcie wizyty ankietera w dniach 26.06-02.07

WEŹ UDZIAŁ W WARSZTATACH REWITALIZACYJNYCH I SPACERACH STUDYJNYCH

04.07.2017 13 ⁰⁰	Szkoła Podstawowa w Zegrzu Pomorskim
05.07.2017 13 ⁰⁰	Sala konferencyjna Urzędu Gminy w Świeszynie
05.07.2017 16 ⁰⁰	Świetlica wiejska w Niedalinie

GMINA ŚWIESZYNO

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022

Źródło: www.swieszyno.pl

Prace związane z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022 realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa. Konsultacje społeczne zostały zrealizowane zgodnie ze standardami **Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych²**, **jako otwarty proces dialogu władz z mieszkańcami, mający na celu podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych.**

Każda grupa społeczna i interesariusze rewitalizacji mieli szansę wziąć udział w pracy nad Programem. Wyniki uzyskane w ramach pracy z mieszkańcami stały się podstawą prowadzonych prac analitycznych odnoszących się do uwzględnianych działań rewitalizacyjnych, a także wniosły dużą wartość merytoryczną w tworzenie przedsięwzięć dla rewitalizowanego obszaru. Konsultacje społeczne opierały się przede wszystkim na umożliwieniu wyrażania własnego zdania społeczności lokalnej w kwestiach rewitalizacji. Poprzez zastosowanie odpowiednich narzędzi partycypacyjnych, rekomendowanych w opracowaniach dotyczących procesu prowadzenia konsultacji społecznych, doprowadzono do pełnego włączenia mieszkańców w proces przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022. Zaangażowani mieszkańcy stali się podstawową grupą lokalnych ekspertów, którzy brali udział w pracach koncepcyjnych mających doprowadzić do stworzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą stanowiły odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczne oraz problemy w pozostałych uwarunkowaniach.

Konsultacje były realizowane zgodnie z zasadą *EMPOWERMENT*, którą charakteryzuje proces angażowania mieszkańców w podejmowanie decyzji dotyczących ich otoczenia. Umożliwia im także branie odpowiedzialności za swoje działania, co przekłada się na świadomość kosztów, poczucie przynależności i poprawę relacji na terenie miejsca zamieszkania. Posiadanie realnej władzy decyzyjnej prowadzi do większej odpowiedzialności i zaangażowania społecznego. Proces *empowerment* jest przeciwieństwem bezsilności, czyli upodmiotowienia, ponieważ podczas niego jednostki, grupy, organizacje i społeczności zwiększają panowanie i kontrolę nad własnym życiem oraz stają się aktywnymi uczestnikami życia społecznego, podejmującymi działania zmierzające do poprawy sytuacji własnej, jak i całej wspólnoty. *Empowerment* jest zarówno procesem, jak i rezultatem, czyli stanem ostatecznym, oznaczającym uzyskanie siły, która sprawia, że osoby, grupy, instytucje lub społeczności mogą walczyć o wzmocnienie i je realnie uzyskiwać.

---

² Zobacz więcej na temat Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych na stronie www.kanonkonsultacji.pl

DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU DS. REWITALIZACJI

W celu włączenia szerokiego grona interesariuszy do pracy nad programem rewitalizacji, powołany został zarządzeniem numer 349/VII/2017 Wójta Gminy Świeszyno z dnia 9 maja 2017 roku Zespół ds. Rewitalizacji.

W skład zespołu zostały powołane osoby pełniące następujące funkcje:

- Sekretarz Gminy;
- Inspektor ds. funduszy pomocowych i rozliczeń Urzędu Gminy;
- Inspektor ds. księgowości Urzędu Gminy;
- Informatyk Urzędu Gminy;
- Urbanista Urzędu Gminy;
- Inspektor w Referacie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Gminy;
- Kierownik Referatu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Gminy;
- Dyrektor Zespołu Oświaty Samorządowej w Świeszynie;
- Przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie;
- Przedstawiciel Sołectkiej Rady Młodzieży w Świeszynie;
- Przedstawiciel Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Świeszynie;
- Reprezentant przedsiębiorców prowadzących działalność w gminie;
- Przedstawiciel Gminnego Ośrodka Zdrowia w Świeszynie;
- Osoba podejmująca aktywną działalność społeczną na terenie gminy.

W pracach Zespołu ds. Rewitalizacji udział wzięły osoby reprezentujące przedstawicieli urzędu gminy, którzy są bezpośrednio odpowiedzialni za podejmowanie działań rozwojowych oraz inwestycyjnych, co jest szczególnie istotne w kontekście podejmowania działań mających na celu przeciwdziałanie problemom zdiagnozowanym na obszarze gminy. W prowadzonych dyskusjach aktywny udział brali również przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, których wypowiedzi pozwalały na przeprowadzenie szerszej diagnozy deficytów w aspekcie społecznym. Ważną rolę odgrywali bezpośredni przedstawiciele mieszkańców, którzy prowadzą aktywną działalność w obszarze działalności gospodarczej i społecznej. Na szczególne podkreślenie zasługuje udział przedstawiciela organizacji zrzeszającej seniorów oraz reprezentanta osób młodych zamieszkałych

w Gminie Świeszyno. Zaangażowanie niniejszych interesariuszy zasługuje na podkreślenie, ponieważ oznacza, iż w ramach prac zespołu swój szczególny wkład mogły wnieść osoby reprezentujące społeczność osób młodych – stanowiących potencjał gminy oraz przedstawiciele seniorów, czyli osób stanowiących niewykorzystany potencjał obszaru, które wymagają podjęcia działań aktywizacyjnych.

W ramach prac Zespołu ds. Rewitalizacji odbyły się trzy szkolenia oraz spotkania zespołu, których podstawą były następujące zagadnienia:

- Przedstawienie podstawowych założeń rewitalizacji;
- Zaprezentowanie podstaw teoretycznych oraz praktyki badawczej z zakresu prowadzenia diagnozy poszczególnych uwarunkowań, określania podobszarów rewitalizacji oraz obliczania wskaźników;
- Omówienie założeń procesu partycypacji społecznej oraz skuteczności poszczególnych działań wraz ze wskazaniem rozwiązań, które w najwyższym stopniu doprowadzą do włączenia interesariuszy w proces opracowywania dokumentu;
- Określanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z projektami oraz zadaniami, które będą realizowane w ramach rewitalizacji;
- Działania możliwe do podjęcia w ramach pozyskiwania środków zewnętrznych na projekty realizowane w ramach procesów rewitalizacyjnych;
- Opracowanie koncepcji ewaluacji oraz monitoringu programu rewitalizacji.

Zespół ds. Rewitalizacji pełnił rolę ciała opiniodawczo- doradczego, który w trakcie swoich przez analizował prezentowane przez Wykonawcę dane dotyczące diagnozy problemów w poszczególnych uwarunkowaniach oraz brał udział w analizie danych pozyskanych w trakcie organizowanego procesu partycypacji społecznej. Przedstawiciele zespołu opiniowali poszczególne projekty oraz deficyty wskazywane przez mieszkańców i na tej podstawie podejmowali decyzje dotyczące przedsięwzięć, które zostaną zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022. Ponadto członkowie zespołu opiniowali wyznaczony obszar rewitalizacji, który został określony na podstawie przeanalizowanych wskaźników oraz odniesiony do potencjałów rewitalizacyjnych gminy, wskazanych w dokumentach strategicznych.

ORGANIZACJA WARSZTATÓW REWITALIZACYJNYCH

Warsztaty rewitalizacyjne należy uznać za jedną z podstawowych form włączenia mieszkańców w proces opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022. Niniejsza forma konsultacji społecznych została zaplanowana w trzech miejscowościach, które zostały zaliczone do obszary zdegradowanego oraz stanowiły największy potencjał do realizacji działań rewitalizacyjnych, biorąc pod uwagę strategiczne założenia rozwoju Gminy Świeszyno. Mieszkańcy biorący udział w warsztatach zostali poproszeni o wskazanie najważniejszych problemów istniejących na terenie ich miejscowości oraz na obszarze gminy, a także potencjału działań rozwojowych, które mogłyby zostać podjęte oraz finalnie doprowadzić do rozwiązania zdiagnozowanych problemów. Warsztaty rewitalizacyjne połączone były ze spacerami studyjnymi, tak aby wypracowane rozwiązania były efektywniejsze i w pełni odzwierciedlały problemy zgłaszane przez mieszkańców. Możliwość wyrażenia własnych odczuć w formie uczestnictwa w warsztatach, a następnie zaprezentowania deficytów podczas spacerów studyjnych pozwoliła na wskazanie rozwiązań, które będą zgodne z potrzebami lokalnej społeczności i zostaną zaplanowane do realizacji w ramach programu rewitalizacji.

W trakcie prowadzenia procesu partycypacji społecznej przeprowadzono trzy warsztaty rewitalizacyjne w następujących miejscowościach:

- 4 lipca 2017 roku o godzinie 13 warsztaty odbyły się w miejscowości Zegrze Pomorskie;
- 5 lipca 2017 roku o godzinie 13 warsztaty odbyły się w Świeszynie;
- 5 lipca 2017 roku o godzinie 17 warsztaty odbyły się w miejscowości Niedalino.

Powyższe rozplanowanie terytorialne warsztatów pozwoliło na włączenie również społeczności z miejscowości, które zostały uznane za obszar rewitalizacji, ale nie były miejscem organizacji spotkań dla mieszkańców. Podkreślenia wymaga proces promocji podejmowanych działań oraz dystrybucja informacji na obszarze wszystkich miejscowości. Podczas spotkań warsztatowych z mieszkańcami wykorzystane zostały następujące metody pracy: mini wykłady na temat procesu rewitalizacji, ćwiczenia, dyskusje, prace w grupach zadaniowych, burze mózgów, mapy myślowe. Spotkania warsztatowe miały ukazać możliwości procesu rewitalizacji, ale również przełamać barierę niskiego zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne. Osoby, które nie mogły wziąć udziału w warsztatach, swoje stanowisko mogły wyrazić za pośrednictwem ankiet internetowych.

Podsumowując informacje uzyskane w poszczególnych miejscowościach w zakresie występujących potrzeb mieszkańców, szczegółowo zostaną zaprezentowane oczekiwania osób uczestniczących

w warsztatach, które zostały poddane analizie przez Zespół ds. Rewitalizacji oraz skorelowane z wizją rozwoju gminy i oczekiwaniami wyrażonymi przez mieszkańców uczestniczących w badaniach.

Interesariusze biorący udział w warsztatach organizowanych w Świeszynie wskazali następujące problemy oraz potrzeby skoncentrowane na obszarze gminy, ze szczególnym uwzględnieniem miejscowości, w których warsztaty się odbywały:

- ✓ Potrzeby infrastrukturalne – renowacja kościołów oraz stworzenie szlaku turystycznego opartego na prezentacji zabytków występujących na obszarze;
- ✓ Połączenie tras rowerowych w jedną trasę zwiedzania;
- ✓ Stary Młyn w Niedalinie – możliwość odrestaurowania (własność prywatna);
- ✓ Piekarnia w Świeszynie – naprzeciwko szkoły gimnazjum. Wyremontować tę piekarnię, jako miejsce o ziemiaku, może być to świetlica wiejska, miejsce spotkań kół gospodyń wiejskich, obiekt gastronomiczny, w kooperacji ze Strzekęcinem: potrawy regionalne, dodatkowo pokoje gościnne. Obiekt jest siedliskiem młodzieży i osób z marginesu, niech siedzą na ławce, pod wiatą, lub wprowadzić zajęcia dla młodzieży z gastronomii. Mógłby to być obiekt gastronomiczny dla zespołów folklorystycznych, do imprez integracyjnych, dla kół gospodyń wiejskich z bazą gastronomiczną oraz dla mieszkańców;
- ✓ Obok piekarni jest budynek hydroforni - są stare drzewa, jest pusty obiekt – mógłby tam powstać punkt animacyjny dla młodzieży, z zadaniem;
- ✓ Świetlica – konieczność wybudowania świetlicy wiejskiej;
- ✓ Filharmonia i amfiteatr – brak animatora dla młodzieży, młodzież nie ma możliwości zajęć dodatkowych, jest sala sportowa, palenisko;
- ✓ Wiaty – miejsce dla młodzieży, możliwe że w hydroforni;
- ✓ Koło gospodyń wiejskich – inicjatywna własna, sformalizować; warsztaty robienia pisanek, dotąd remiza jako miejsce spotkań (jest to za małe miejsce);
- ✓ Zachęcić do udziału osoby z Uniwersytet Trzeciego Wieku – dla osób starszych, związek emerytów;
- ✓ Brak pomocy dla osób niepełnosprawnych, niedorozwiniętych – potrzeba utworzenia domu środowiskowej pomocy;

- ✓ Zdrowie psychiczne, punkt kryzysowy pomocy – psycholog, wybudowanie nowego obiektu – stara świetlica w Niedalinie, na górze są mieszkania prywatne, mogłaby pozwolić na działania kryzysowe i na mieszkania kryzysowe;
- ✓ Remiza i świetlica – przebudowa, ponieważ jest tam tylko jedna sala, remiza nie jest przystosowana pod imprezy okolicznościowe i integracyjne dla mieszkańców;
- ✓ Miejsce dla osób dorosłych i młodzieży do rozrywki, dom kultury, zespół nie ma miejsca na ćwiczenia, nie ma miejsc kultury gdzie można napić się piwa i kawy;
- ✓ Spotkanie z folklem jako działania aktywizujące i integracyjne dla mieszkańców.

Zdjęcie 1 Zaangażowani mieszkańcy Gminy Świeszyno podczas warsztatów rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

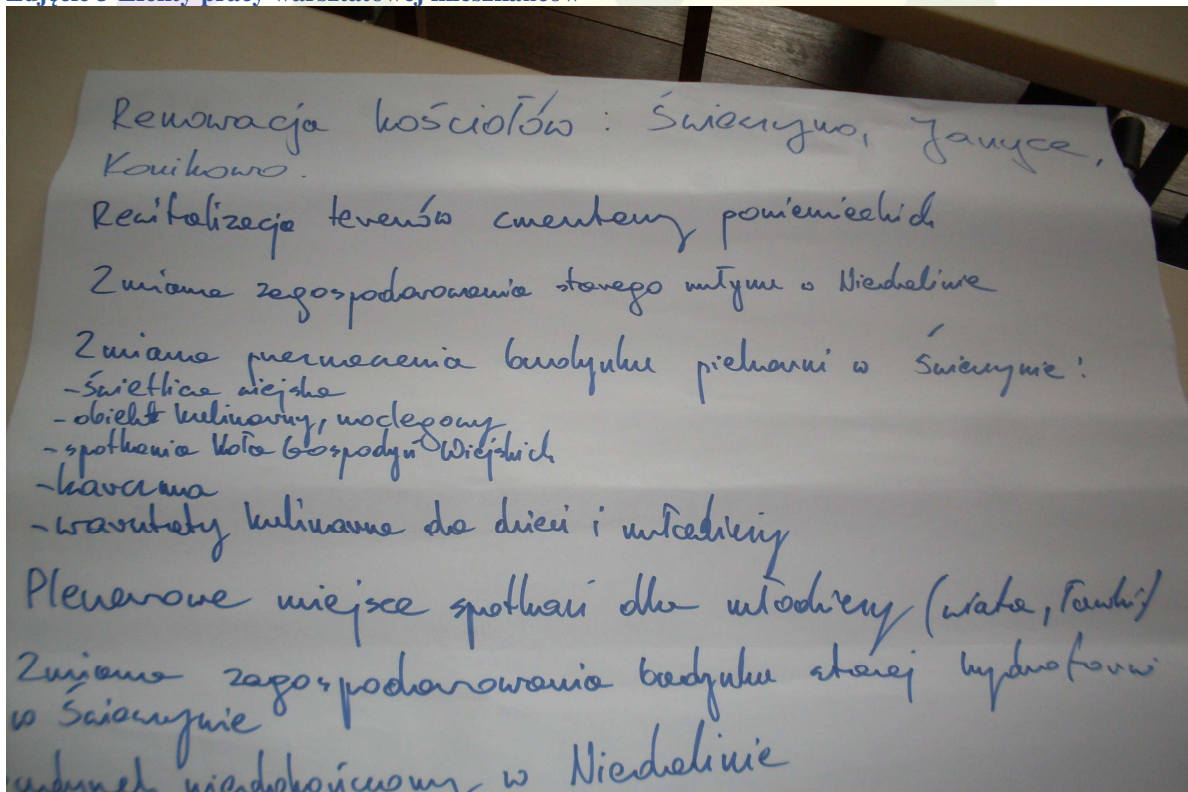

Zdjęcie 2 Zaobserwowane problemy podczas spacerów studyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 3 Efekty pracy warsztatowej mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

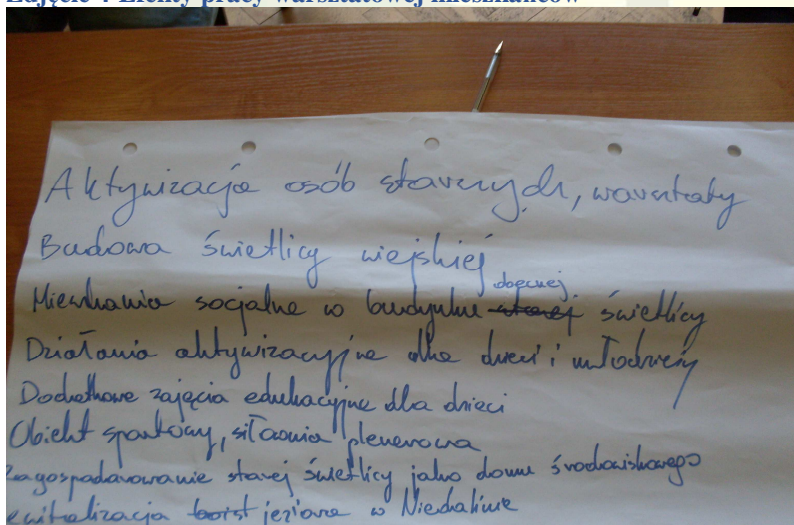

Zorganizowane warsztaty rewitalizacyjne oraz spacer studyjny w miejscowości Niedalino pozwoliły na wskazanie następujących problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz pomysłów ich rozwiązania, które wskazali mieszkańcy:

- ✓ Poprawa stanu dróg i oświetlenie - zły stan dróg gminnych i brak oświetlenia;
- ✓ Osoby starsze – koło gospodyń wiejskich, warsztaty, miejsce rozmów i integracji senierek, warsztaty kuchenne, wieńce, animator dla osób starszych, cykl spotkań z seniorami lub korepetycje dla dzieci (są potrzebna z matematyki, polskiego);
- ✓ Po południu zajęcia dla osób młodych razem ze starszymi, np. seniorzy pomagają dzieciom;
- ✓ Nowe centrum miejscowości – plac zabaw obecny w Niedalinie razem w jednym miejscu z remizą, biblioteką, zapleczem gastronomicznym w świetlicy – 3 obiekty w jednym, będzie to nowe centrum wsi. W budynku obok mogło by powstać miejsce dla osób niepełnosprawnych, dom dziennego pobytu, a bliskość tych miejsc integrowałaby ze sobą mieszkańców i wspomagała współpracę;
- ✓ Brakuje boiska – obiekt sportowy, małe boisko np. orlik, dla 10 dzieci, siłownia na zewnątrz
- ✓ Potencjał turystyczny - Teren nad rzeką, pole biwakowe, namiotowe – usługi turystyczne ponieważ jeździ dużo rowerzystów (szlakiem elektrowni wodnych – projekt), kajaki, miejsce na ognisko, treny rekreacyjne; kąpielisko wypożyczalnia kajaków ;
- ✓ Oczyszczenie jeziora dla wędkarzy, turystów - wybudowanie pomostów - jest wizytówką wsi, wygospodarować plażę dla rozwoju turystyki;
- ✓ Szlaki kajakowe oraz trasy rowerowe – połączone ze sobą w jedna sieć jako pętla;
- ✓ Imprezy okolicznościowe organizowane w świetlicy;
- ✓ Problem z komunikacją publiczną.

Zdjęcie 4 Efekty pracy warsztatowej mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 5 Zaangażowani mieszkańcy Gminy Świeszyno podczas warsztatów rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 6 Zaobserwowane problemy podczas spacerów studyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Warsztaty rewitalizacyjne oraz spacer studyjny, które odbyły się w miejscowości Zegrze Pomorskie doprowadziły do poznania problemów mieszkańców zamieszkujących wskazany obszar rewitalizacji, ale również odniesienia zgłaszanych uwag i przedsięwzięć do całej gminy. Mieszkańcy poruszyli podczas warsztatów następujące kwestie:

- ✓ Świetlica wiejska – stanowiłaby miejsce integracji, w którym odbywałyby się warsztaty;
- ✓ Modernizacja oczyszczalni ścieków / budowa nowej na miejsce starej – konieczne jest także podpięcie sąsiedniej wsi oraz usprawnienie działania kanalizacji w Zegrzu;
- ✓ Boisko oraz potrzeba animatora, który zorganizowałby zajęcia sportowe;
- ✓ Festyny dla mieszkańców – na terenie szkoły obecnie się odbywają, należało by poszerzyć w celu integracji;
- ✓ Zajęcia dla senierek - haftowani;
- ✓ Modernizacja drogi wewnętrznej przy kościele – wymiana drogi;
- ✓ Budowa mieszkań komunalnych w celu rozwiązania problemów socjalnych;
- ✓ Nowe wiaty;
- ✓ Siłownia zewnętrzna – naprzeciwko sklepu, miejsce dla seniorów, młodzieży i dzieci wraz z ławkami;
- ✓ Modernizacja zbiorników wodnych, które mogłyby stanowić atrakcyjne miejsca do kąpieli.

Zdjęcie 7 Zaangażowani mieszkańcy Gminy Świeszyno podczas warsztatów rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

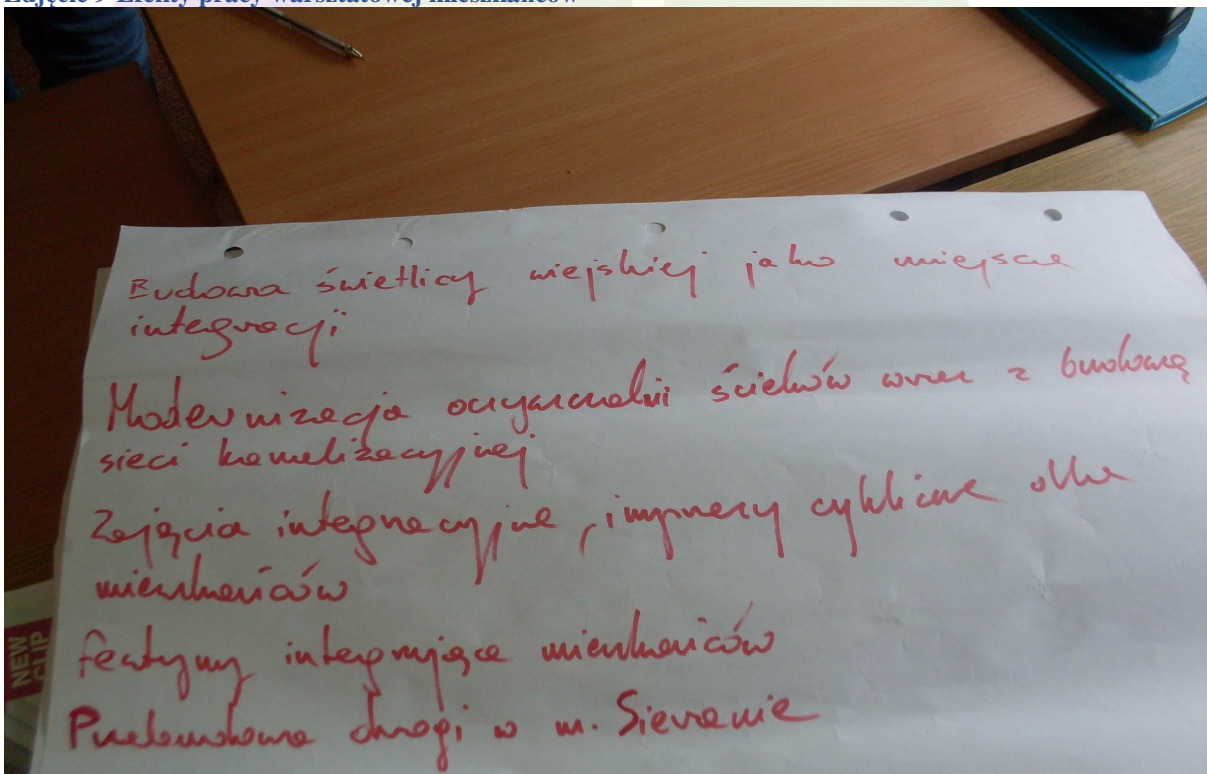

Zdjęcie 8 Zaobserwowane problemy podczas spacerów studyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 9 Efekty pracy warsztatowej mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Efektywna praca mieszkańców podczas warsztatów rewitalizacyjnych doprowadziła do wskazania szeregu potrzeb społeczności lokalnej oraz w trakcie prac warsztatowych wskazano projekty, które mogłyby zostać zrealizowane, aby poprawić jakość życia osób zamieszkujących obszary kryzysowej koncentracji problemów społecznych oraz innych, które wpływają na pogorszenie jakości życia. Wszystkie pomysły wskazane przez mieszkańców zostały poddane analizie przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji i w trakcie pracy warsztatowej wybrano zadania, które mogą w sposób komplementarny doprowadzić do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej.

REALIZACJA BADAŃ ANKIETOWYCH

Ważnym działaniem mającym na celu pozyskanie informacji w zakresie potrzeb mieszkańców oraz zdiagnozowanie występujących problemów i deficytów na obszarze rewitalizacji, była realizacja badań ankietowych, które zostały przeprowadzone przez wykwalifikowanych ankietów oraz za pośrednictwem platformy internetowej. Realizacja badań za pośrednictwem dwóch form dotarcia do respondentów miała na celu umożliwienie wszystkim mieszkańcom wyrażenie opinii w ramach prowadzonego procesu opracowania programu rewitalizacji.

Badania ankietowe realizowane przez ankietów zostały przeprowadzone na próbie 200 respondentów zamieszkujących obszar rewitalizacji wskazany w diagnozie jako obszar koncentracji problemów w obszarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno- funkcjonalnym i technicznym.

Obraz 3 Plakat informujący społeczność lokalną o realizowanych badaniach

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

W badaniach realizowanych za pośrednictwem platformy internetowej wzięło udział o połowę mniej respondentów, jednakże można założyć, iż były to osoby, które nie wzięły udziału w pozostałych formach partycypacji społecznej, więc realizacja badań za pośrednictwem internetu doprowadziła do zwiększenia udziału społeczności lokalnej w procesie opracowywania dokumentu.

Obraz 4 Platforma internetowa wykorzystywana do realizacji badań

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022

Szanowni Mieszkańcy,
zapraszamy Państwa do wypełnienia ankiety realizowanej w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022.
Tworzony z udziałem mieszkańców dokument strategiczny umożliwi Urzędowi Gminy w Świeszynie aplikowanie o środki unijne przeznaczone na odtowarzenie zdegradowanych obszarów gminy.
Państwa głos wyrażony w badaniach stanie się podstawą do realizacji działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022.

1. Biorąc pod uwagę rewitalizację jako proces ożywienia obszaru na terenie gminy, poprzez likwidację miejsc zaniedbanych, proszę o wskazanie na ile niniejsze działania są potrzebne na terenie Gminy Świeszyno?*

Zdecydowanie potrzebne

Raczej potrzebne

Raczej niepotrzebne

Zdecydowanie niepotrzebne

2. Proszę wskazać 2 najważniejsze problemy występujące na terenie Gminy Świeszyno:*

Brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

Zaniedbanie środowiska naturalnego

Źródło: Opracowanie własne

Uzupełnieniem prowadzonych badań ankietowych, była realizacja wywiadów pogłębionych z osobami reprezentującymi instytucje działające na terenie gminy, a także mieszkańcami i przedsiębiorcami prowadzącymi aktywną działalność społeczną. W wywiadach pogłębionych wzięli również udział przedstawiciele jednostek samorządowych. Niniejsza forma badań miała na celu uzupełnienie posiadanej wiedzy oraz możliwość skonsultowania rozwiązań wskazywanych przez mieszkańców z opiniami społecznych ekspertów lokalnych.

ORGANIZACJA SPOTKAŃ INTERESARIUSZY I „DRZWI OTWARTYCH”

Podsumowaniem działań partycypacyjnych oraz wypracowanych zapisów dokumentu strategicznego było zorganizowanie spotkań interesariuszy i „drzwi otwartych”, podczas których zaprezentowano mieszkańcom Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do 2022 roku. Mieszkańcy odnosili się do poszczególnych zapisów, wskazując problemy, które należałoby jeszcze wskazać w obszarze diagnozy lub opisu przedsięwzięć. Szczególną uwagę mieszkańcy koncentrowali na poszczególnych projektach, zgłaszając swoje uwagi oraz opinie, które stanowiły ważną podstawę podjętych działań modyfikacyjnych. Poznanie głosu mieszkańców oraz możliwość zaprezentowania wdrożonych zapisów w dokumencie była najważniejszym celem spotkań interesariuszy oraz „Drzwi otwartych”.

Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności

Diagnoza obszaru opisuje najważniejsze kwestie, na które może mieć wpływ realizacja Programu, wskazuje najważniejsze problemy i potrzeby, ale także zasoby i potencjał obszaru. Uzasadnia dobór kluczowych grup docelowych i obszarów interwencji oraz ukazuje wewnętrzną spójność obszaru nie tylko pod względem administracyjnym, ale przede wszystkim historycznym i kulturowym. Opis diagnozy został podzielony na uwarunkowania gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. Analizę stanu istniejącego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opracowano na podstawie danych dostępnych w bazach GUS, BDL, Urzędu Gminy, danych z Policji, GOPS itp. lub na podstawie opracowań istniejących w gminie. Skorzystano również z opisów zawartych w dokumentach strategicznych na poziomie gminy. Diagnoza opracowana na podstawie danych zastanych została skonsultowana z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas trzech warsztatów rewitalizacyjnych. Ponadto była ona omawiana w trakcie spotkań i szkoleń Zespołu ds. rewitalizacji.

Wyznaczając obszar rewitalizacji dokonano obliczenia syntetycznego wskaźnika „społecznego” dla poszczególnych jednostek urbanistycznych. Należy podkreślić, iż podział gminy na ulice, jest metodą powszechnie wykorzystywaną w badaniach społecznych. Ich podstawowe zalety to możliwość dosyć jednoznacznego pomiaru cech oraz określona struktura wewnętrzna, podkreślająca całościowy charakter. Prace analityczne rozpoczęto od analizy wskaźników obrazujących występowanie problemów społeczno-gospodarczych gminy. Skoncentrowano się na danych ukazujących obszary kryzysowe w sferze społecznej, takie jak poziom bezrobocia, poziom ubóstwa, przestępczość, poziom edukacji, frekwencja w wyborach. Jednostki urbanistyczne, dla których wskaźnik syntetyczny byłby gorszy niż średnia dla gminy zostały potencjalnie uznane za zdegradowane. Na podstawie danych o problemach społeczno-gospodarczych gminy opracowano Index of Multiple Deprivation, czyli syntetyczny wskaźnik degradacji.

W dalszej kolejności dokonano analizy występowania przynajmniej jednego z dodatkowych problemów/wskaźników kryzysowych, odnoszących się do co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na tym etapie pracy dokonano analizy występowania co najmniej jednego z problemów (tj. poziomu wskaźników odbiegających od średniej gminy), co pozwoliło na wskazanie obszaru rewitalizacji.

Finalnie, dokonano analizy spełnienia warunków wskazanych w Wytycznych dot. rewitalizacji oraz ustawie o rewitalizacji, warunkujących wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który nie może obejmować łącznie terenów o powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

INFORMACJE O GMINIE

Gmina Świeszyno położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie koszalińskim, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Koszalin. Zajmuje powierzchnię 13 256 ha. Liczba sołectw – 10 (Dunowo, Giezkowo, Konikowo, Kurozwęcz, Mierzym, Niedalino, Niekłonice, Strzekęcino, Świeszyno i Zegrze Pomorskie), liczba miejscowości – 30. Najwyższy punkt na terenie gminy to Czapla Góra o wysokości 114,4 m n.p.m. Gmina stanowi 7,9% powierzchni powiatu. W skład sąsiednich gmin wchodzi następujące miejscowości: Koszalin (powiat grodzki), Biesiekierz, Bobolice i Manowo (powiat koszaliński), Białogard i Tychowo (powiat białogardzki). Do 31 grudnia 1998 Świeszyno wchodziło w skład województwa koszalińskiego. Gmina leży na Równinie Białogardzkiej. Przez Gminę (zachodnią granicę i południową część) przepływa rzeka Radew, którą przebiega szlak kajakowy. Przez lasy położone w południowej części prowadzą szlaki turystyczne (2 po obu brzegach Radwi). Tereny leśne zajmują 34% powierzchni gminy, a użytki rolne 55%. Świeszyno jest gminą atrakcyjną turystycznie. Występują tu duże kompleksy leśne, bogate w zwierzynę łowną i runo leśne. Turystów przyciągają trzy piękne jeziora: Hajka, Czarne i Niedalino.

Na obszarze rewitalizacji występuje znaczna determinacja społeczna, przestrzenna, gospodarcza oraz przyrodnicza, która oddziałuje na obecny oraz przyszły kształt działań podejmowanych na omawianym terenie. Wymienione czynniki są ze sobą kompatybilne, warunkując rozwój opisywanego obszaru. Należy zwrócić uwagę, iż czynniki te w dużym stopniu mają znaczenie dla efektywności Programu oraz możliwości zrealizowania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Diagnoza ma na celu wskazać najważniejsze problemy oraz potrzeby występujące na obszarze rewitalizacji, a także zwrócić uwagę na mocne strony badanego obszaru – istniejące potencjały, które stanowią ważny czynnik determinujący możliwość zrealizowania zamierzeń, mających doprowadzić do zniwelowania sytuacji kryzysowej. Potencjały obszaru są wewnętrznie spójne i uzupełniają się wzajemnie.

Diagnoza została podzielona na poszczególne uwarunkowania: społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno – funkcjonalne i techniczne. W celu precyzyjnego wyznaczenia obszaru rewitalizacji, posłużono się wskaźnikiem syntetycznym, który w sposób szczegółowy przedstawia sytuację występującą na analizowanym obszarze, z uwzględnieniem poszczególnych ulic, na których natężenie poszczególnych problemów jest zróżnicowane.

W celu precyzyjnego opisu skali występujących problemów społecznych, przeanalizowano następujące zmienne: liczba osób otrzymujących następujące świadczenia pomocy: zasiłek stały,

okresowy i celowy, liczba osób niepełnosprawnych, liczba osób bezrobotnych. Ważnym wskaźnikiem społecznym jest także liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Przeanalizowane zostały również wskaźniki referencyjne w obszarze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno – funkcjonalnym i technicznym. Całościowa analiza powyższych danych pozwoliła na opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji, czyli Index of Multiple Deprivation.

UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE

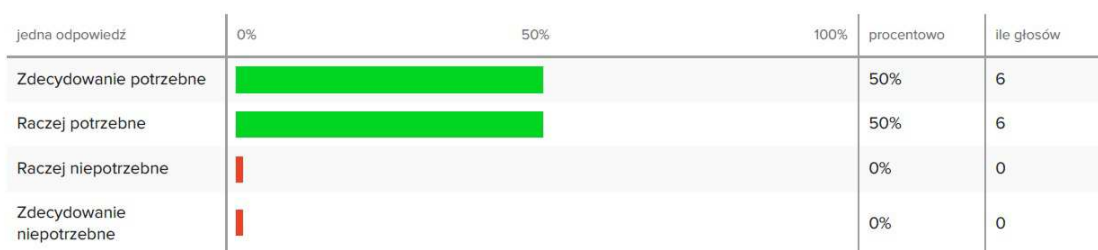
W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji i terenu zdegradowanego, należy dokładnie omówić zagadnienie uwarunkowań społecznych – przeanalizować kluczowe wskaźniki, które wyznaczą obszar wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych. W niniejszej części zostaną omówione następujące zagadnienia: struktura demograficzna gminy, stan bezrobocia na tle liczby mieszkańców, a także przyrost naturalny. Istotne są również dane przedstawiające poziom bezpieczeństwa mieszkańców omawianej gminy – w tym celu przeanalizowano liczbę interwencji odnotowanych w 2016 r. w poszczególnych miejscowościach.

W ramach prowadzonych badań internetowych zapytano respondentów o konieczność realizacji procesu rewitalizacji na terenie gminy. Taką potrzebę wskazały wszystkie osoby biorące udział w badaniu. Jednocześnie najwięcej osób, mając do dyspozycji możliwość udzielenia kilku odpowiedzi, jako największe problemy wskazało zły stan dróg oraz niską estetykę otoczenia. Ważnym deficytem jest również niewystarczająco rozwinięta baza kulturalno-rozrywkowa, która jest kluczowa w ramach prowadzonego procesu aktywizacji społecznej.

Wykres 1 Rewitalizacja jako działanie potrzebne na terenie gminy

1

Biorąc pod uwagę rewitalizację jako proces ożywienia obszaru na terenie gminy, poprzez likwidację miejsc zaniedbanych, proszę o wskazanie na ile niniejsze działania są potrzebne na terenie Gminy Świeszyno?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań internetowych

Wykres 2 Najważniejsze problemy według mieszkańców

2

Proszę wskazać 2 najważniejsze problemy występujące na terenie Gminy Świeszyno:

wiele odpowiedzi	0%	50%	100%	udział procentowo	ile głosów
Brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców				8%	1
Zanieczyszczenie środowiska naturalnego				25%	3
Brak dostępu do kanalizacji				33%	4
Niska estetyka otoczenia				50%	6
Zły stan dróg, chodników, ciągów komunikacyjnych				67%	8
Zły stan budynków mieszkaniowych				33%	4
Niewystarczająco rozwinięta baza kulturalno-rozrywkowa				50%	6
Brak odpowiedniej ilości aktywności społecznych dla mieszkańców				17%	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań internetowych

Struktura demograficzna Gminy Świeszyno ulega zmianom charakteryzującym się starzeniem społeczeństwa i zmniejszaniem się liczby osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym. W gminie, liczba mieszkańców na przestrzeni lat 2012-2016 uległa zwiększeniu o 264 osoby. Nastąpił spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 2,25%), a także minimalne zwiększenie się liczby osób w wieku produkcyjnym (wzrost o 0,36%) oraz w wieku poprodukcyjnym (3,34%). Zmiany w opisanych kategoriach są wynikiem ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa. Należy zaznaczyć, iż zaskakujący jest wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym. Tendencja starzenia lokalnego społeczeństwa łączy się z obniżaniem liczby osób, które są odpowiedzialne za zwiększanie się stanu zasobowego badanego społeczeństwa lokalnego. Należy podkreślić, iż zmiana struktury ludności to silny czynnik determinujący nawarstwienie problemów społecznych, szczególnie w obszarze konieczności zapewnienia osobom starszym wsparcia finansowego, ale również pomocy w zakresie organizacji wolnego czasu i zapewnienia dostępu do świadczeń społecznych.

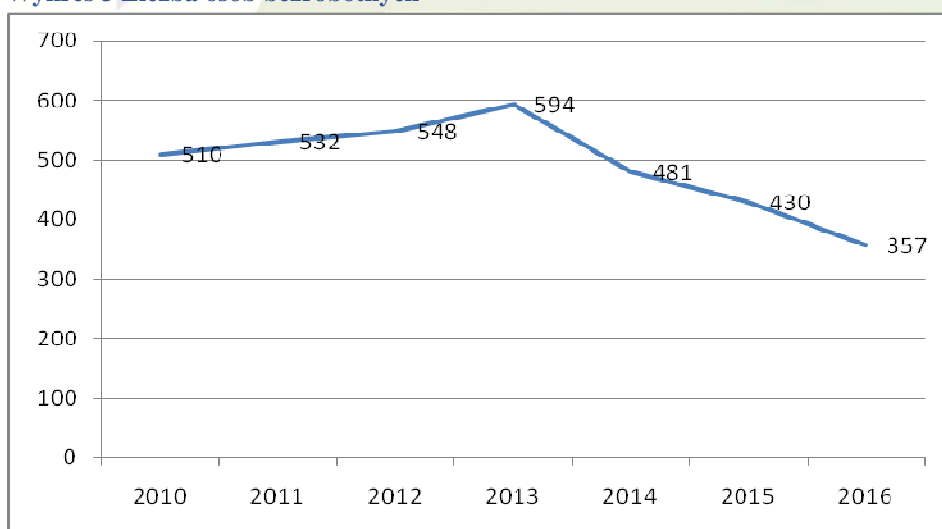
Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców

Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	liczba	%	liczba	%	liczba
2012	6614	21,09%	1395	67,22%	4446	11,69%	773
2013	6659	19,79%	1318	67,74%	4511	12,46%	830
2014	6741	19,63%	1323	67,41%	4544	12,97%	874
2015	6811	18,73%	1276	67,21%	4578	14,05%	957
2016	6878	18,84%	1296	67,58%	4648	15,03%	1034

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Z opisaną powyżej tendencją zwiększania się liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz z minimalnym wzrostem liczby osób w wieku produkcyjnym, ma bezpośredni związek kolejne zagadnienie – systematyczny spadek bezrobocia, który związany jest z panującymi trendami społecznymi – wzrostem gospodarczym oraz wyjazdami młodych ludzi z małej miejscowości. Liczba osób pozostających bez pracy była najwyższa w 2013 r. (594 osób), od tego też czasu jest widoczna coroczna tendencja spadkowa tego wskaźnika - w przeciągu 3 lat liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 237. Jest to informacja świadcząca o prawidłowym kierunku rozwoju badanego obszaru. Od roku 2010 - do roku 2016 nastąpił spadek ilości osób bezrobotnych aż o 153 osoby.

Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych

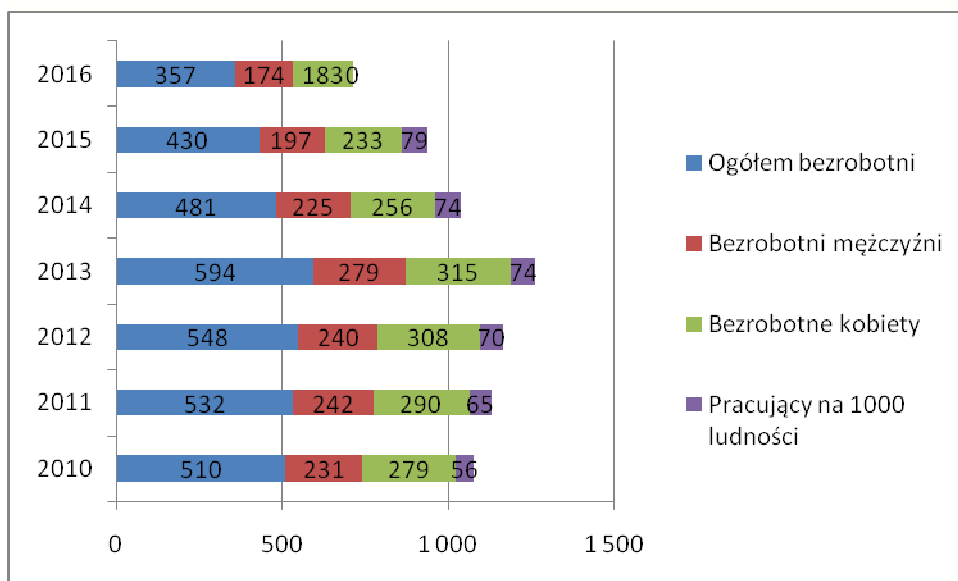

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Przeprowadzając analizę struktury bezrobocia w podziale na płeć, dostrzegalny jest wyższy odsetek bezrobotnych kobiet niż mężczyzn - w 2016 roku bezrobotnych kobiet było więcej o 9 niż bezrobotnych mężczyzn. Największa różnica została odnotowana w 2012 r., kiedy to bezrobotnych kobiet było aż o 68 więcej niż bezrobotnych mężczyzn.

Wykres 4 Bezrobotni w stosunku do liczby mieszkańców

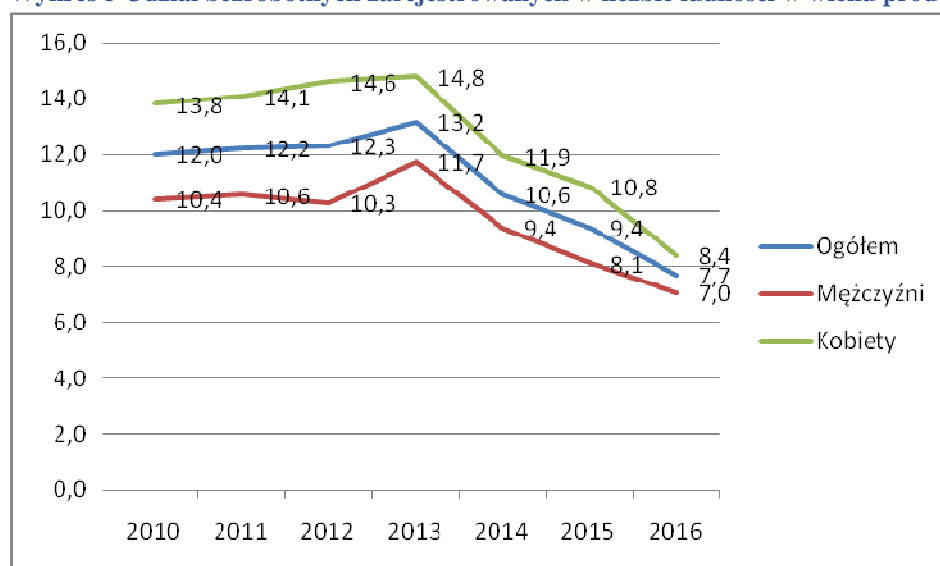

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Spadek ilości osób bezrobotnych jest powiązany ze zwiększaniem się liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców. Wraz ze spadkiem bezrobocia, w Gminie Świeszyno można zaobserwować zwiększanie się liczby osób pracujących na 1000 ludności. W latach 2010-2015 liczba osób pracujących na 1000 ludności zwiększyła się o 26 osób. Analizując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, zauważalny jest widoczny spadek tego wskaźnika. Od roku 2013 do 2016 r. nastąpiło obniżenie ilości zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym o 5,5. Taka sytuacja jest konsekwencją małego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym, co z kolei może w przyszłości negatywnie wpływać na rozwój gospodarczy Gminy Świeszyno.

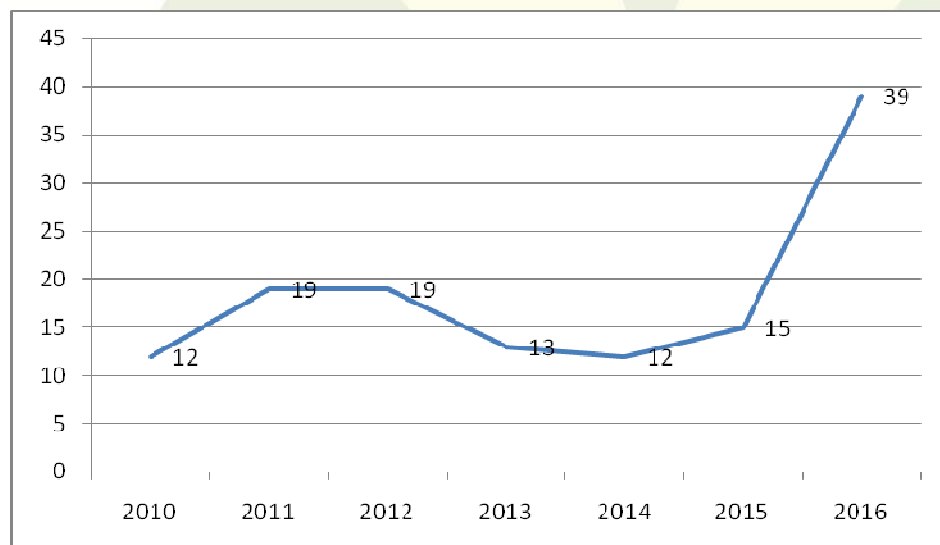
Wykres 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ogólnopolską tendencją demograficzną jest ujemny przyrost naturalny, który stanowi poważny problem dla rozwoju obszaru, jednakże w Gminie Świeszyno zauważalny jest utrzymujący się dodatni przyrost naturalny. Na niniejsze zjawisko należy zwrócić uwagę w kontekście bliskości Koszalina i możliwości osiedlania się osób pracujących w tym mieście na terenie Gminy Świeszyno, która stanowi „sypialnię mieszkańców dużego miasta”. Podczas spacerów studyjnych zaobserwowano budowę wielu nowych domów wraz z powstawaniem nowych osiedli mieszkalnych, które stanowią potencjał rozwoju gminy. Jednakże należy zwrócić uwagę, iż mieszkańcy osiedlający się na „sypialnianych” terenach wiejskich są bardzo często mocniej związani z miastem, co wymusza podjęcie działań zachęcających ich do włączenia w społeczność.

Wykres 6 Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizując poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy należy zwrócić uwagę, iż w Gminie Świeszyno w 2016r. odnotowano ponad 500 interwencji policyjnych, które w przeważającej części koncentrowały się na obszarze kilku miejscowości. Najwięcej interwencji miało miejsce w miejscowości Konikowo, Świeszyno, a także w Niekłonicach oraz w Niedalinie. Miejscowości te należy uznać za najbardziej niebezpieczne, dlatego też należałoby tu zwiększyć ilość patroli policyjnych, a tym samym zadbać o bezpieczeństwo i spokój mieszkańców oraz osób przyjezdnych.

Tabela 2 Liczba interwencji w 2016r. odnotowanych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Świeszyno

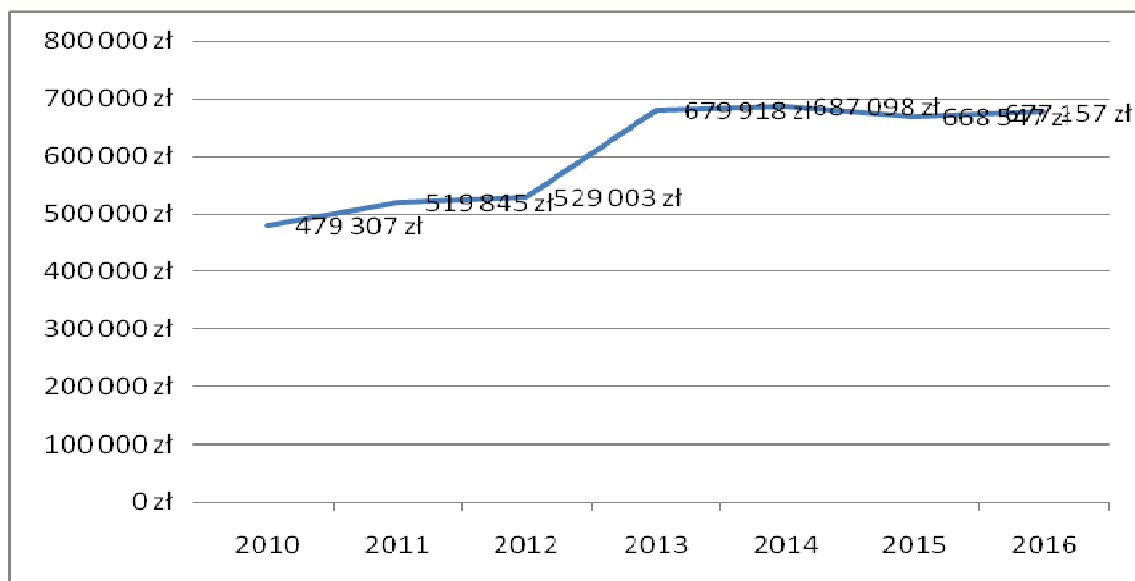
Miejscowość	Ilość interwencji policyjnych
Konikowo	106
Świeszyno	104
Niekłonicze	71
Niedalino	57
Strzekęcino	43
Zegrze Pomorskie	43
Dunowo	42
Kurozwęcz	13
Mierzym	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji II w Koszalinie

Analizując uwarunkowania społeczne Gminy Świeszyno należy zwrócić uwagę na wydatkowanie pieniędzy na pomoc społeczną. Świadczenia z powodu ubóstwa na dzień 31 grudnia 2016 r. przyznano 139 rodzinom, zaś najwięcej pieniędzy przeznaczono na pomoc społeczną w 2014 r. Od tego czasu wysokość wydatków na pomoc społeczną utrzymuje się na względnie stałym poziomie, co oznacza, iż przy spadającej liczbie bezrobotnych, wsparcie koncentruje się na osobach długotrwale wykluczonych, w związku z tym konieczne byłoby podjęcie działań skierowanych do tej grupy beneficjentów.

Wykres 7 Wydatki na pomoc społeczną

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W ramach uwarunkowań społecznych procesu rewitalizacji, warto również zwrócić uwagę na stopień korzystania przez mieszkańców z oferty biblioteki, jako punktu dostępu do kultury, a także miejsca rozwoju i edukacji. W Gminie Świeszyno liczba wypożyczeń na 1 czytelnika najwyższa była w 2011r., zaś najniższa w 2010r. Nie jest zauważalny drastyczny spadek ani wzrost tego wskaźnika. Zauważalny jest natomiast sukcesywny wzrost liczby czytelników na 1000 mieszkańców – od 2010 r. do 2015 r. wskaźnik ten urósł o 32 czytelników na 1000 mieszkańców, co oznacza, iż biblioteka staje się atrakcyjną formą dla mieszkańców, pomimo zmniejszającego się księgozbioru. Warto podkreślić, iż najważniejsza jest dla mieszkańców jakość księgozbioru, czyli nowości wydawnicze, które znajdują się w zasobach biblioteki.

Tabela 3 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki Publicznej w Świeszynie

Lata	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika	Liczba czytelników na 1000 mieszkańców	Księgozbiór biblioteki na 1000 mieszkańców
2010	14,1	69	3 464
2011	17,0	84	2 925
2012	14,8	96	2 912
2013	16,6	96	3 099
2014	15,3	100	2 461
2015	14,7	101	2 580

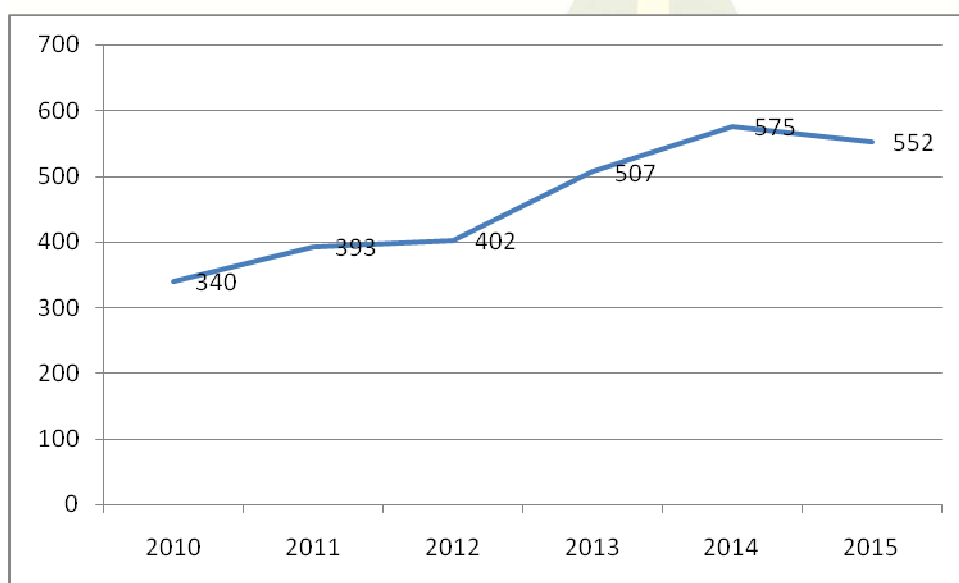
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rozpatrując uwarunkowania społeczne, w kontekście liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w placówkach, dostrzegalny jest ich systematyczny wzrost.

Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola wzrasta w latach 2010-2015. Od 2010r. omawiany wskaźnik oscylował na poziomie 340 dzieci, zaś w 2015 r. wzrósł do 552 dzieci. Największy odsetek dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego odnotowano właśnie w 2014 r., najniższy zaś w 2010 r. Uczęszczanie do przedszkola przez dzieci przyczynia się do ich lepszego i szybszego rozwoju w różnych sferach życia, dlatego też wzrost opisywanego powyżej wskaźnika należy uznać za znaczny atrybut na obszarze gminy.

Wykres 7 Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizując liczebności bezwzględne dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, należy wskazać, iż odsetek dzieci uczęszczających do przedszkola oscylował w latach 2010-2014 w granicach 40 – 50%, co należy uznać za wynik średnio dobry, wskazujący na coraz to większą popularność przedszkola, jako formy opieki. Omawiany wskaźnik z roku na rok wzrasta, Biorąc pod uwagę pozytywną rolę przedszkola w procesie kształcenia dzieci, należy podkreślić, iż zdobywają one wiedzę niezbędną do późniejszego brania udziału w procesie nauki szkolnej.

Tabela 4 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014

Lata	Dzieci w wieku 3-6 ogółem	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	264	102	38,6
2011	287	120	41,8
2012	322	125	38,8
2013	298	143	48,0
2014	232	123	53,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Podsumowując uwarunkowania społeczne na obszarze Gminy Świeszyno, należy zwrócić uwagę na aktywność społeczną mieszkańców gminy. Jedną z determinant niniejszej aktywności jest udział w wyborach samorządowych, które są przejawem społecznego zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne. Mieszkańcy gminy aktywnie wzięli udział w ostatnich wyborach samorządowych, ponieważ frekwencja była wyższa niż na terenie powiatu, a także zdecydowanie przekroczyła tę zaobserwowaną na terenie województwa. Można podkreślić, iż mieszkańcy poprzez aktywność wyborczą starają się decydować o rozwoju gminy oraz wyrażać własną opinię w sprawach lokalnych.

Tabela 5 Frekwencja w wyborach samorządowych

%	Gmina ogółem	Powiat	Województwo	Polska
Frekwencja	52,85	50,65	44,06	47,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW

Podsumowując aktywność mieszkańców obszaru gminy należy wskazać na zaangażowanie seniorów w ramach utworzonego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który prowadzi działania w obszarze edukacji oraz organizuje wyjazdy krajoznawcze, a także szereg przedsięwzięć integracyjnych. Działalność UTW jest bardzo ważna, ponieważ będzie podstawą działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu starszych mieszkańców, którzy wymagają szczególnego włączenia do społeczności lokalnej. Obecnie seniorzy mogą korzystać z zajęć w sekcjach: angielski, gimnastyka, informatyka, taniec oraz wykłady ze względu na ograniczenia lokalowe. Wymagane jest podjęcie działań mających na celu zwiększenie powierzchni użytkowej, z której mogliby korzystać seniorzy, a także odpowiednie wyposażenie pomieszczeń służących do realizacji działań aktywizacyjnych w innych obszarach.

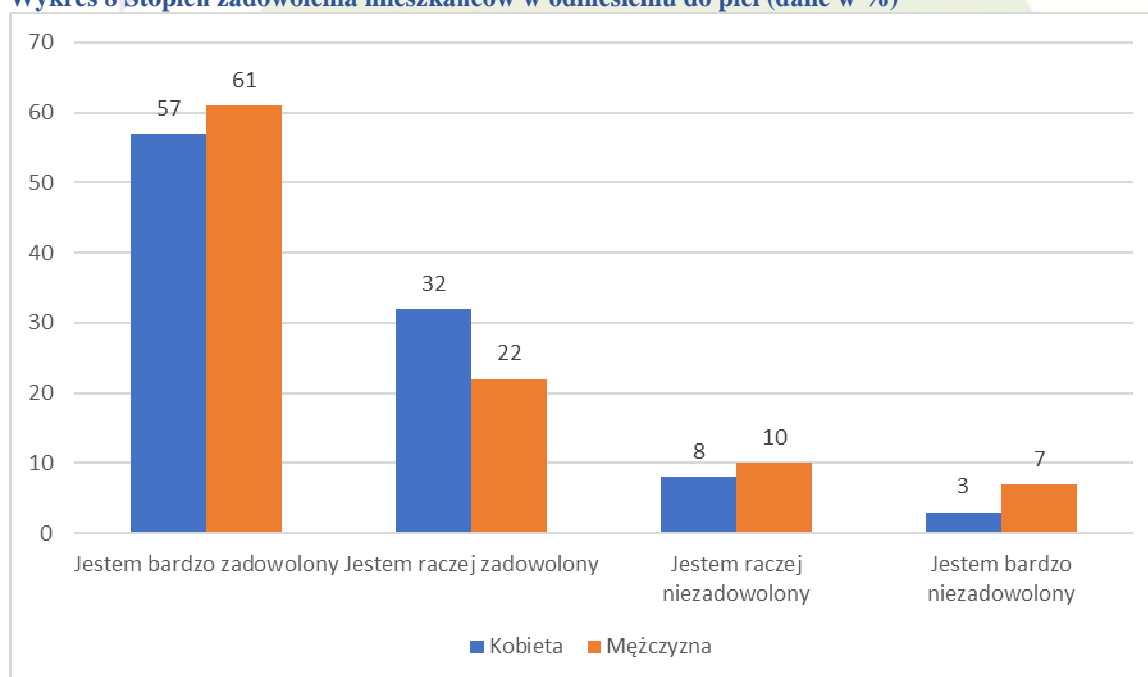

Analizując możliwość zwiększenia aktywizacji społecznej mieszkańców gminy w oparciu o specyfikę lokalną obszaru gminy, podejmowane działania można byłoby skoncentrować na rozwoju aktywności w obszarze tradycji heraldycznych obszaru, które podkreślają lokalną specyfikę, opartą na następujących kwestiach:

- Rodzina von Bevenhausen – pierwsi historyczni właściciele Świeszyna
- Cysterki z Koszalina – istotni właściciele ziemscy na obszarze gminy w XIII-XVI wieku;
- Rodzina von Münchow – istotni właściciele ziemscy na obszarze gminy w XV-XIX wieku;
- Rodzina von Kameke – istotni właściciele ziemscy na obszarze gminy w XIX-XX wieku, założyciele słynnej hodowli ziemniaka w Strzekęcinie;
- Średniowieczne kościoły w Konikowie i Jarzycach;
- Liczne zabytkowe parki (motyw liścia lipy);
- Hodowla ziemniaka w Strzekęcinie³.
- Stopień zadowolenia

Mając na względzie konieczność uwzględnienia uwag społeczności lokalnej, przeprowadzone zostało badanie ankietowe mające na celu rozpoznanie potrzeb osób zamieszkujących obszary rewitalizacji. Wyniki badania zostały przedstawione poniżej, a za ważny aspekt w zakresie analizy uwarunkowań należy wskazać stopień zadowolenia mieszkańców. Należy podkreślić, iż kobiety są bardziej zadowolone niż mężczyźni, a poziom zadowolenia mieszkańców wynosi powyżej 80%.

Wykres 8 Stopień zadowolenia mieszkańców w odniesieniu do płci (dane w %)

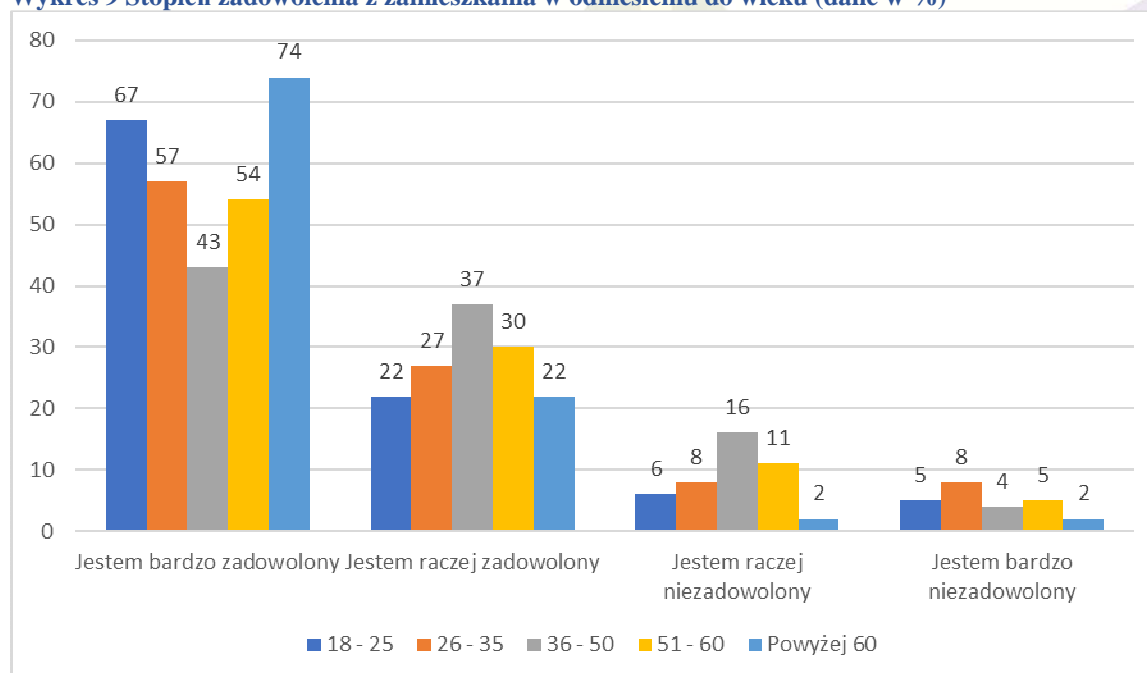
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

³ Tradycje heraldyczne na terenie gminy, www.swieszyno.pl

Analizując stopień zadowolenia mieszkańców pod względem ich wieku, należy wskazać, iż największy stopień zadowolenia deklarują osoby najmłodsze oraz najstarsze, co jest szczególnie ważne w kontekście konieczności podjęcia działań mających na celu zwiększenie ich aktywizacji. Na podstawie wyników badań można założyć, iż mieszkańcy we wskazanych grupach wiekowych są zadowoleni z jakości zamieszkania na terenie gminy, ale możliwość zwiększenia ich udziału w działaniach integracyjnych wpłynie na zapewnienie wszystkich niezbędnych narzędzi do oceniania własnego stopnia zadowolenia na jeszcze wyższym poziomie.

Wykres 9 Stopień zadowolenia z zamieszkania w odniesieniu do wieku (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Kluczowe znaczenie w ramach prowadzonych badań miały problemy społeczne, które wskazywali mieszkańcy. Respondenci podkreślali, iż najważniejszymi problemami są: uzależnienie mieszkańców od alkoholu i narkotyków, znaczny stopień pozostawania mieszkańców bez zatrudnienia oraz migracje osób młodych. W ramach prowadzonego procesu rewitalizacji konieczne byłoby podjęcie działań zmierzających do większej aktywizacji mieszkańców, gdyż organizowane przedsięwzięcia społeczne będą stanowiły formę profilaktyki, wpływającą na możliwość przeciwdziałania sięganiu przez mieszkańców po środki uzależniające. Dostosowanie umiejętności mieszkańców do wymagań rynku pracy również może wpłynąć na zniwelowanie problemów w obszarze bezrobocia, szczególnie w odniesieniu do osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia. Najtrudniejszymi działaniami do podjęcia są te mające na celu zapobieżenie migracjom osób młodych i wykształconych, gdyż bliskość dużego miasta wpływa na podejmowanie takich decyzji. Ponadto trend migracyjny do dużych miast jest powszechnym zjawiskiem

w gminach, ale potencjałem Gminy Świeszyno może być wykorzystanie aspektu przyciągania osób chcących osiedlić się na terenie gminy jako miejscu stanowiącym sypialniane zaplecze Koszalina.

Wykres 10 Problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Na obszarze rewitalizacji, mieszkańcy wskazywali również problemy techniczne, do których zaliczyli przede wszystkim zły stan dróg, nieodpowiednią liczbę połączeń komunikacji publicznej oraz niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców. Ważnym aspektem, który wymagałby podjęcia działań naprawczych jest niewystarczająca liczba połączeń komunikacji publicznej, chociaż w tym obszarze koniecznie należy podkreślić, iż wskaźnik połączeń zależy w znacznym stopniu od miejscowości, ponieważ obszary położone w bliższym sąsiedztwie Koszalina mają większy stopień skomunikowania publicznym transportem. Należy wskazać, iż na podstawie zezwolenia wydanego przez Prezydenta Miasta Koszalin funkcjonują linie obsługiwane przez następujących przewoźników.

1. PKS Koszalin:
  - Koszalin-Konikowo-Niedalino-Zegrze Pomorskie
  - Koszalin-Konikowo-Niedalino-Zegrze Pomorskie-Kurozwęcz
  - Koszalin-Konikowo-Chałupy-Świeszyno-Mierzym
  - Koszalin-Niekłonice-Dunowo-Niedalino
  - Koszalin-Konikowo-Bardzolino
2. „EXPRES BUS” Robert Łukawski, 76-015 Manowo 6J:
  - Koszalin-Zegrze Pomorskie – Dobrociechy

- Koszalin Cewlino przez Konikowo-Chatupy-Świeszyno-Mierzym
3. Firma transportowa CLASS TRANS Marek Kozak, ul. Zwycięstwa 187, 75-611 Koszalin:
- Koszalin-Niedalino
  - Koszalin-Bobolice przez Zegrze Pomorskie
  - Koszalin-Zegrze Pomorskie
4. AIRBUS Przewozy Pasażerskie Radosław Kossowski, ul. Dąbrówki 8:
- Koszalin-Dunowo-Bardzino

Ponadto przez teren Gminy Świeszyno przebiegają linie komunikacji zbiorowej dalekobieżnej funkcjonujące na mocy zezwoleń wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

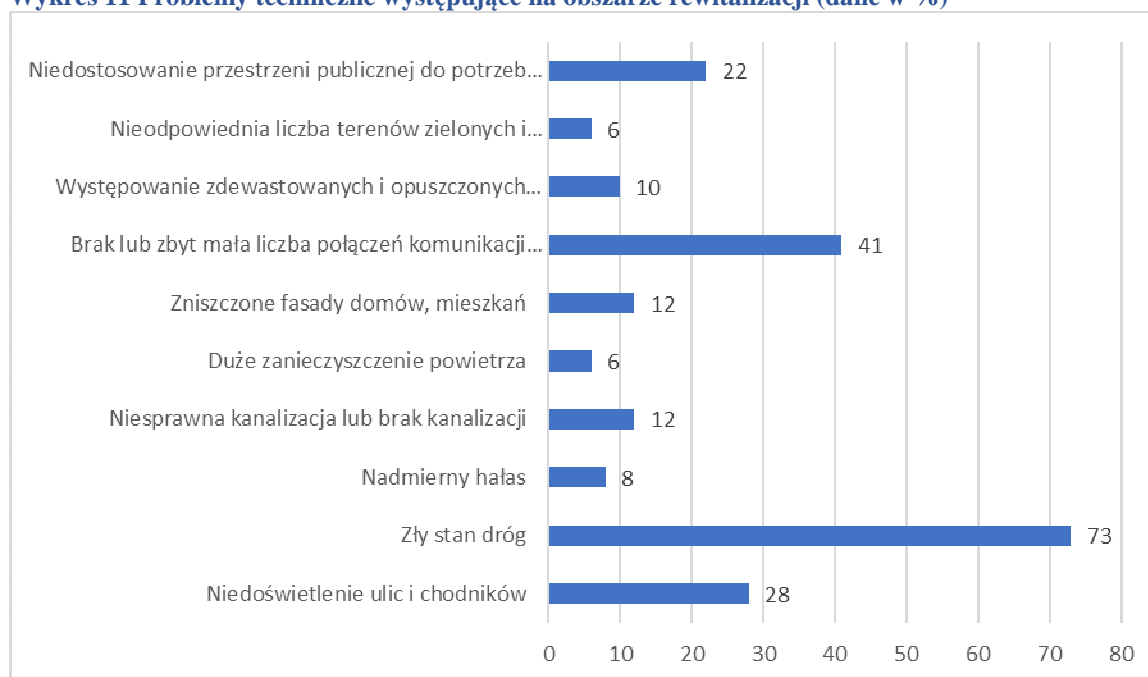
W ramach realizowanych kursów dalekobieżnych funkcjonują linie:

1. PKS Złocieniec, ul. Piaskowa 8, 78-520 Złocieniec:
  - Koszalin – Drawsko Pomorskie przez Tychowo – Połczyn Zdrój
  - Koszalin – Złocieniec przez Tychowo-Siecino
  - Koszalin – Złocieniec przez Tychowo-Połczyn Zdrój-Drawsko Pomorskie
  - Koszalin – Kalisz Pomorski przez Tychowo-Wierzchowo
2. Przewozy Pasażerskie Sebastian Nowakowski Rosnowo:
  - Tychowo – Niedalino - Koszalin
3. AIRBUS Przewozy Pasażerski Radosław Kossowski, ul. Dąbrówki 8:
  - Koszalin – Kalisz Pomorski przez Połczyn Zdrój

Z przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Świeszyno, które są w zarządzie lub stanowią własność Gminy Świeszyno, mogą korzystać operatorzy oraz przewoźnicy w ramach publicznego transportu zbiorowego.

Wykres 11 Problemy techniczne występujące na obszarze rewitalizacji (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W ramach działań wskazywanych przez mieszkańców jako konieczne do podjęcia na obszarze rewitalizacji, podkreślano w szczególności konieczność poprawy stanu infrastruktury drogowej, ale również konieczność poprawy gospodarki ściekami, co jest niezmiernie ważne w kontekście wyprowadzania obszaru ze stanu kryzysowego. W ramach działań społecznych wskazywano na konieczność aktywizacji seniorów oraz budowania poczucia własnej tożsamości lokalnej, co oznacza możliwość podjęcia działań rewitalizacyjnych opartych na potencjałach obszaru.

Tabela 6 Działania konieczne do podjęcia na obszarze rewitalizacji (dane w %)

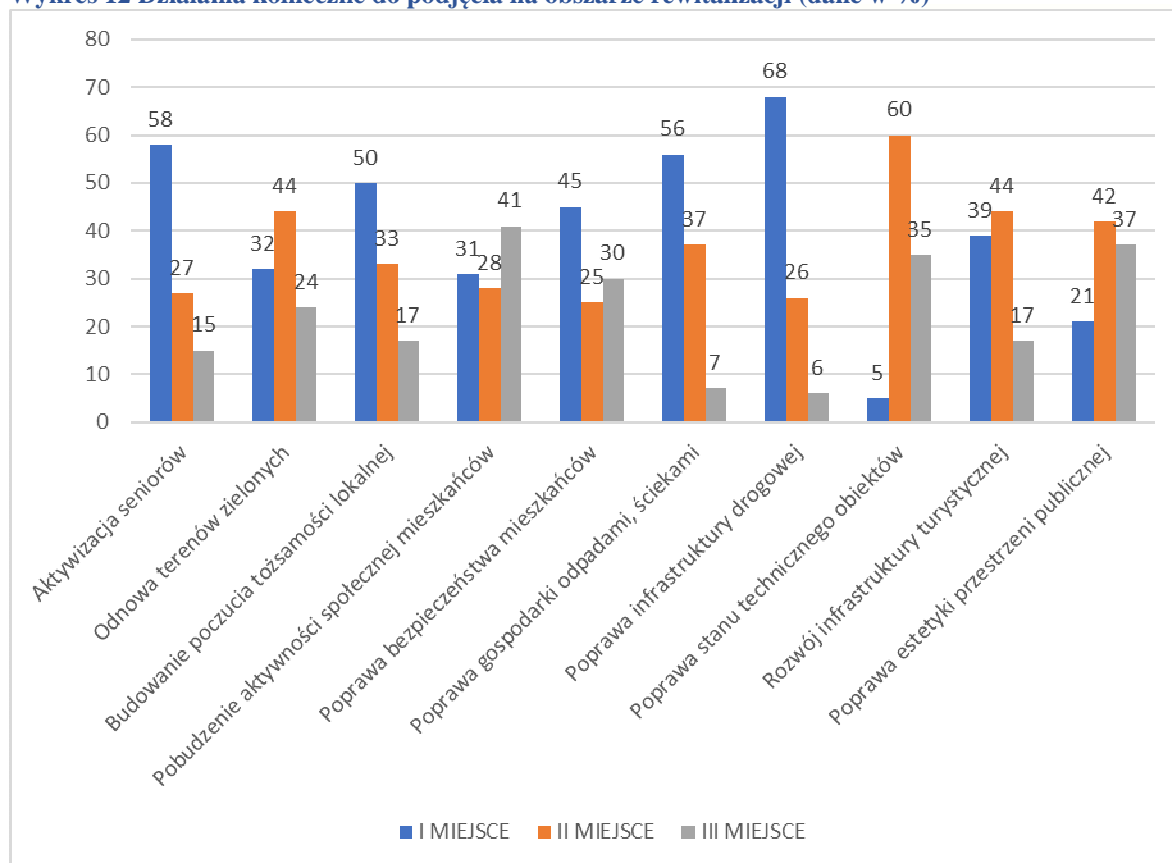
Działania	Wskaźnik działania w ogólnym ujęciu procentowym działań do podjęcia
Aktywizacja seniorów	16
Odnowa terenów zielonych	17
Budowanie poczucia tożsamości lokalnej	3
Pobudzenie aktywności mieszkańców	16
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	10
Poprawa gospodarki odpadami, ściekami	14
Poprawa infrastruktury drogowej	28
Poprawa stanu technicznego obiektów	10
Rozwój infrastruktury turystycznej	30
Poprawa estetyki przestrzeni publicznej	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

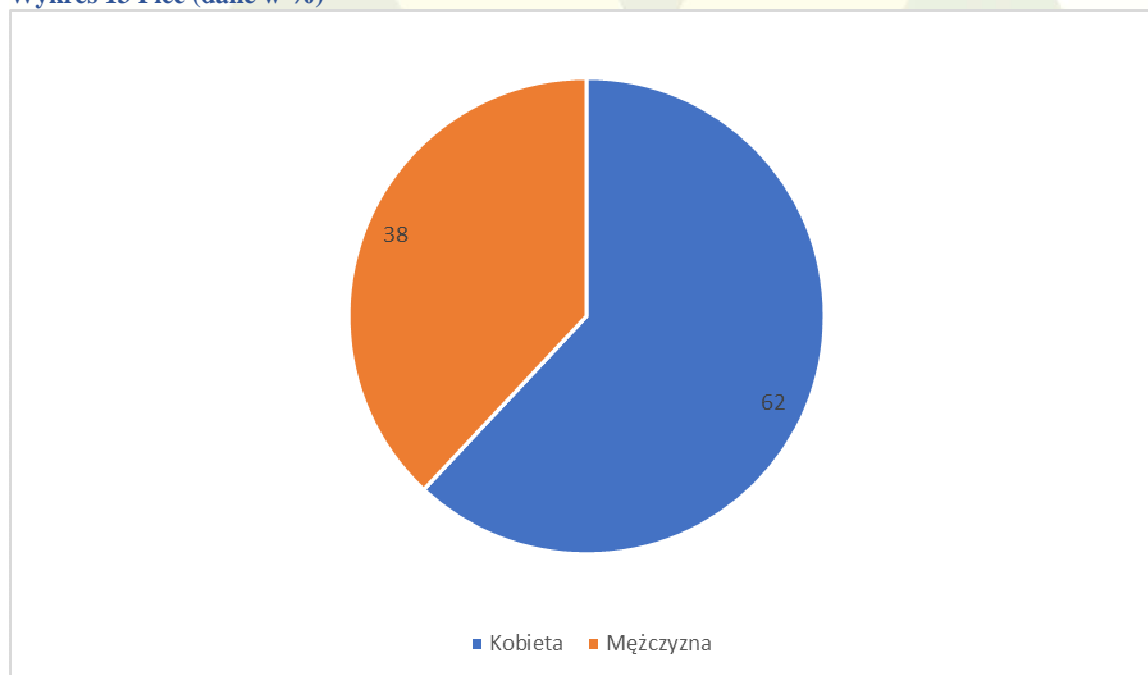
Wykres 12 Działania konieczne do podjęcia na obszarze rewitalizacji (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Analizując szczegółowe dane demograficzne osób biorących udział w badaniach, należy wskazać, iż wystąpiło wyższe uczestnictwo kobiet, które stanowiły 62% respondentów.

Wykres 13 Płeć (dane w %)

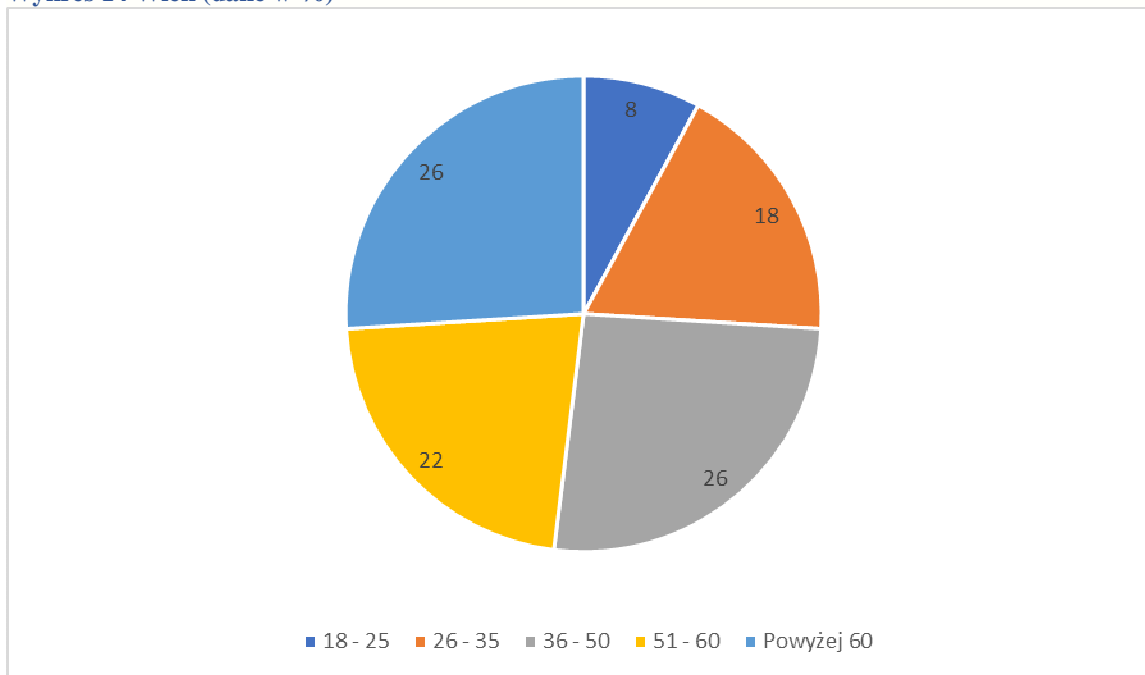

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Struktura wieku osób biorących udział w badaniach oscyluje wokół zbliżonej reprezentatywności osób w wieku od 26 lat do powyżej 60, co pozwala uchwycić kompleksowo oraz proporcjonalnie potrzeby społeczności lokalnej. W badaniach wystąpiła również reprezentacja najmłodszych wiekiem mieszkańców, czyli posiadających od 18 do 25 lat.

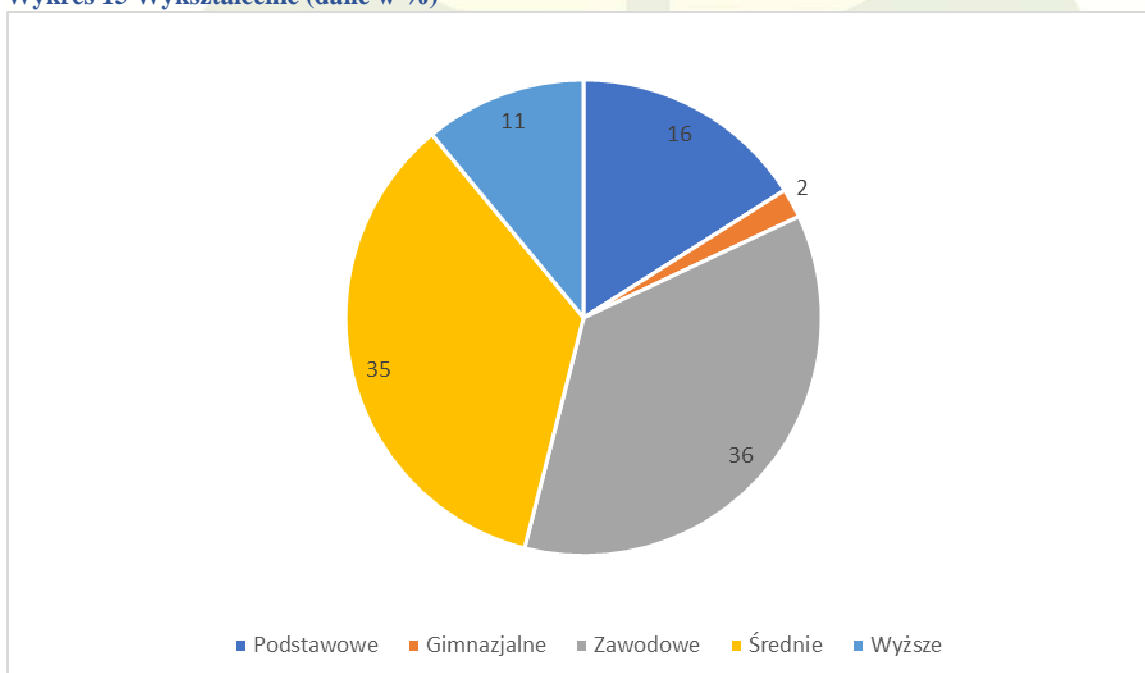
Wykres 14 Wiek (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Odnosząc się do kwestii wykształcenia respondentów, należy wskazać, iż największa liczba osób biorących udział w badaniach posiadała wykształcenie zawodowe oraz średnie.

Wykres 15 Wykształcenie (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

Tabela 7 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych dla gminnych miejscowości

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Wskaźnik							
			Beneficjenci świadczeń pomocy – zasitek stały	Beneficjenci świadczeń pomocy - zasitek okresowy	Beneficjenci świadczeń pomocy - zasitek celowy	Liczba dzieci dożywianych	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób bezrobotnych	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny
			Liczba osób							
1.	Bagno	61	1	1	0	1	4	5	9	6
2.	Bardzolino	127	1	0	0	5	4	13	25	18
3.	Biała Kępa	12	0	0	0	0	0	1	0	2
4.	Brzeźniki	10	0	0	0	0	0	0	2	1
5.	Chałupy	362	2	0	1	0	6	9	78	48
6.	Chłopska Kępa	210	1	1	0	5	2	9	40	36
7.	Czacz	76	0	0	0	0	2	2	15	11
8.	Czaple	41	0	1	0	0	0	10	6	5
9.	Czersk Koszaliński	15	0	0	0	0	0	0	3	2
10.	Dunowo	372	1	8	0	6	12	29	69	52
11.	Giezkowo	236	0	0	0	4	3	12	44	44
12.	Golica	101	0	7	0	5	1	18	19	15
13.	Jarzyce	58	1	1	1	4	0	4	15	8
14.	Kępa Świeszynońska	97	0	0	0	2	2	3	22	13
15.	Kłokęcin	10	0	0	0	0	0	0	1	0
16.	Konikowo	1330	1	1	0	7	17	38	291	169
17.	Krokowo	36	0	0	0	0	0	1	6	7
18.	Kurozwęcz	107	0	1	0	2	2	0	17	16
19.	Mierzym	216	2	2	0	5	7	9	46	43
20.	Niedalino	479	2	4	1	8	7	28	82	99

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

21.	Niekłonice	927	1	2	2	17	14	33	180	125
22.	Olszak	27	0	0	0	2	0	3	4	5
23.	Sieranie	140	2	3	0	8	5	11	29	15
24.	Strzekęcino	542	1	9	0	6	10	42	102	108
25.	Świeszyno	702	5	6	2	2	21	30	140	129
26.	Węgorki	26	0	0	0	0	1	0	5	7
27.	Włoki	198	1	0	0	8	1	7	44	32
28.	Zegrze Pomorskie	417	1	6	1	2	9	25	95	83
29.	Zegrzyn	14	0	1	0	0	0	3	1	1
SUMA			25	53	12	103	130	345	1382	1105

Tabela 8 Wyliczenia wskaźnikowe obszaru zdegradowanego w kontekście uwarunkowań społecznych

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Wskaźnik								
			Beneficjenci świadczeń pomocy – zasiłek stały	Beneficjenci świadczeń pomocy - zasiłek okresowy	Beneficjenci świadczeń pomocy - zasiłek celowy	Liczba dzieci dożywianych	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób bezrobotnych	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	IMD
Wskaźnik koncentracji problemów											
1.	Bagno	61	1,64	1,64	0	1,64	6,56	8,2	14,75	9,84	24
2.	Bardzolino	127	0,79	0	0	3,94	3,15	10,24	19,68	14,17	28
3.	Biała Kępa	12	0	0	0	0	0	8,33	0	16,67	17
4.	Brzeźniki	10	0	0	0	0	0	0	20	10	8
5.	Chałupy	362	0,55	0	0,28	0	1,66	2,49	21,55	13,26	14
6.	Chłopska Kępa	210	0,48	0,48	0	2,38	0,95	4,29	19,05	17,14	17
7.	Czacz	76	0	0	0	0	2,63	2,63	19,74	14,47	10
8.	Czaple	41	0	2,44	0	0	0	24,39	14,63	12,2	17
9.	Czersk Koszaliński	15	0	0	0	0	0	0	20	13,33	8
10.	Dunowo	372	0,27	2,15	0	1,61	3,23	7,8	18,55	13,98	21
11.	Giezkowo	236	0	0	0	1,7	1,27	5,08	18,64	18,64	12
12.	Golica	101	0	6,93	0	4,95	0,99	17,82	18,81	14,85	18
13.	Jarzyce	58	1,72	1,72	1,72	6,9	0	6,9	25,86	13,79	28
14.	Kępa Świeszynońska	97	0	0	0	2,06	2,06	3,09	22,68	13,4	10
15.	Kłokęcin	10	0	0	0	0	0	0	10	0	10
16.	Konikowo	1330	0,08	0,08	0	0,53	1,28	2,86	21,88	12,71	9
17.	Krokowo	36	0	0	0	0	0	2,78	16,67	19,44	13
18.	Kurozwęcz	107	0	0,93	0	1,87	1,87	0	15,89	14,95	13
19.	Mierzym	216	0,93	0,93	0	2,31	3,24	4,17	21,29	19,91	22

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

20.	Niedalino	479	0,42	0,84	0,21	1,67	1,46	5,85	17,12	20,67	18
21.	Niekłonice	927	0,12	0,22	0,22	1,83	1,51	3,56	19,42	13,48	12
22.	Olszak	27	0	0	0	7,41	0	11,11	14,81	18,52	22
23.	Sieranie	140	1,43	2,14	0	5,71	3,57	7,86	20,71	10,71	28
24.	Strzekęcino	542	0,20	1,66	0	1,11	1,85	7,75	18,82	19,93	16
25.	Świeszyno	702	0,71	0,85	0,28	0,28	2,99	4,27	19,94	18,38	22
26.	Węgorki	26	0	0	0	0	3,85	0	19,23	26,92	13
27.	Włoki	198	0,51	0	0	4,04	0,51	3,54	22,22	16,16	17
28.	Zegrze Pomorskie	417	0,24	1,44	0,24	0,48	2,16	5,99	22,78	19,9	17
29.	Zegrzyn	14	0	7,14	0	0	0	21,43	7,14	7,14	17
Wielkość koncentracji problemów społecznych											
ŚREDNIA %											
Wartość stała			0,31	1,2	0,11	1,84	1,78	6,29	17,81	15,03	
Przedział wartości średniej			0,15-0,45	1,0-2,0	0,05-0,16	1,3-2,3	1,2-2,3	5,8-6,8	17,00-18,3	14,5-15,5	
Poniżej średniej									>		
Średnia											
Powyżej średniej									<		

Indeks określający koncentrację problemów społecznych w poszczególnych jednostkach analitycznych, skoncentrowanych na miejscowościach, został wyznaczony na podstawie danych uzyskanych z jednostek samorządowych i miał na celu objęcie analizą kompleksowego zakresu wskaźników będących podstawą do wskazania koncentracji zjawisk kryzysowych. W ramach analizy wartości liczbowych dokonano ich przeliczenia w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru miejscowości, a następnie odniesiono do średniej dla danego wskaźnika. Poprzez analizę wartości średnich wyznaczono zakres liczbowy wartości wskazujących na średnią koncentrację problemów na danym obszarze, co pozwoliło na wskazanie wartości znacznej koncentracji problemów (przewyższających średnią) lub małej koncentracji (poniżej wartości średniej). Finalnym działaniem było podsumowanie kolorystyki przypisanej poszczególnym wartościom (kolor zielony – 1 punkt, kolor żółty – 2 punkty, kolor czerwony w jednym obszarze – 3 punkty, a w każdym kolejnym dodatkowo jeden punkt do wartości poprzedniego wskaźnika określonego kolorem czerwonym- 3 + 1 punktów za kolejny obszar, 4 + 1 za trzeci obszar czerwony i 5 + 1 za czwarty obszar czerwony). Niniejsza analiza pozwoliła na wskazanie obszaru szczególnej koncentracji problemów społecznych, ze względu na nakładające się zjawiska społeczne, wpływające na trwałe wykluczenie obszaru.

Analiza uwarunkowań społecznych nasuwa następujące wnioski:

- Istnieje wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym,
- Można również zauważyć wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej,
- Istnieje niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym,
- Zauważalny jest również wysoki odsetek osób bezrobotnych,
- Istnieje również stosunkowo wysoki odsetek liczby osób niepełnosprawnych.

Wymienione kategorie osób i ich problemów prowadzą do wykluczenia społecznego, a tym samym do dezintegracji i izolacji społecznej.

Należy podjąć działania, które zmniejszyłyby negatywne skutki społeczne związane z wykluczeniem społecznym, a także pomogłyby w integracji społecznej osób wykluczonych. Pierwsza z zagrożonych kategorii to osoby w wieku poprodukcyjnym. Seniorzy stanowią kategorie osób, które należy chronić przed izolacją społeczną. Z drugiej strony, Seniorzy posiadają ogromne doświadczenie, zasób wiedzy również na temat społeczności lokalnej, co wydaje się ważne w kontekście włączenia ich jako kapitału społecznego do działań rewitalizacyjnych gminy. W związku z tym należy podjąć działania mające na celu aktywizację społeczną i edukacyjną osób starszych i stworzyć im do tego odpowiednie warunki, aby aktywizacja była długofalowa i systematyczna.

Ponadto istotne wydają się działania realizowane w obszarze edukacji. Oferta edukacyjna, szkoleniowa i warsztatowa zazwyczaj jest kierowana do młodszego pokolenia. Należy wykorzystać to, że osoby w wieku poprodukcyjnym mają więcej czasu, odmienne postawy życiowe od reprezentantów młodszych pokoleń i inaczej postrzegają zdobywanie wiedzy – częściej traktują zdobywanie wiedzy jako wartość autoteliczną, wartość samą w sobie.

Osoby bezrobotne i korzystające z pomocy społecznej to kategorie osób wykluczonych, które ze względu na trudną sytuację finansową są wykluczone nie tylko społecznie, ale również ekonomicznie. Efektem tego jest utrudniony dostęp do możliwości kształcenia się, do korzystania z różnorodnych sposobów spędzania wolnego czasu i tym samym występuje trudność w integrowaniu się z pozostałymi członkami społeczności lokalnej. Należy więc podjąć takie działania, które umożliwią mieszkańcom wykluczonym ze względu na brak pracy i wystarczających środków do życia. Do tych działań należałoby zaliczyć wszelkie formy aktywizujące osoby wykluczone pod względem społecznym jak i zawodowym,

co z jednej strony przyczyniłoby się do integracji ich ze społecznością lokalną, a z drugiej strony pokazałoby im możliwości rozwoju zawodowego.

Kolejną kategorią osób, o którą należy zadbać w działaniach rewitalizacyjnych są osoby w wieku przedprodukcyjnym. Ich odpływ do większych ośrodków i pozostawanie w nich na stałe determinuje również zmiany chociażby w sferze gospodarczej – nie ma dla kogo tworzyć miejsc pracy. Należy podjąć takie działania, które przyczynią się do budowania w świadomości młodych osób tożsamości lokalnej, postaw pro-lokalnych, które to działania będą bazować na potencjałach istniejących na obszarze gminy.

Analiza wykazała również duży odsetek osób z niepełnosprawnościami. Osoby te ze względu na trudności wynikające z barier fizycznych, a także społecznych, nie są często w stanie w pełni korzystać z działań aktywizacyjnych, a wręcz takie działania nie są do nich kierowane. Należy w ramach działań rewitalizacyjnych uwzględnić projekty kierowane do kategorii osób wykluczonych, aby możliwa była ich integracja ze społecznością lokalną.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Świeszyno na lata 2014 – 2020 przedstawia między innymi zdefiniowane na podstawie analizy słabe strony Gminy, a należą do nich:

- „Niski poziom aktywności osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej,
- Wysoki poziom bezrobocia rejestrowanego zwłaszcza bezrobocie wśród kobiet,
- Niewystarczająca liczba pracowników socjalnych,
- Uzależnienie od pomocy społecznej – „dziedziczność patologii”,
- Szczególnie trudna sytuacja rodzin, osób wywołane ubóstwem, bezrobociem, a także rodzinach niepełnych,
- Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych,
- Niewydolność wychowawcza rodziny,
- Wzrost liczby dzieci w których zdiagnozowano różne dysfunkcje,
- Brak dostępności usług medycznych specjalistycznych w tym rehabilitacji medycznej,
- Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych,
- Narastający problem uzależnień,
- Brak placówek dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych i w wieku podeszłym.”⁴

---

⁴ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020, s. 30

UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

Wiodącym kierunkiem produkcji rolnej w Gminie Świeszyno jest uprawa zbóż oraz ziemniaków. Największymi podmiotami w produkcji rolnej na terenie gminy są: Zakład Rolny Zegrze Pomorskie, „Poldanor SA”. Gmina wyróżnia się przede wszystkim produkcją roślinną – uprawą pszenicy, jęczmienia i żyta, chowem bydła mięsnego, hodowlą trzody chlewnej i surowca do produkcji surówki spirytusu. Bardzo ważną rolę odgrywa Pomorsko – Mazurska Hodowla Ziemniaka Sp. z o.o. w Strzekęcinie, która działa na rynku krajowym i zagranicznym od dwudziestu lat, współpracuje z partnerami z Niemiec, Francji, Ukrainy, Białorusi, Chorwacji, USA i Mołdawii. Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie hodowli i nasiennictwa ziemniaka oraz produkcja rolna i inna działalność produkcyjna, w tym także kooperacja z podmiotami krajowymi i zagranicznymi. Zakład spełnia rolę zaplecza badawczo – doświadczalnego dla Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, w szczególności w zakresie nasiennictwa ziemniaka i zbóż oraz prowadzi działalność rolno – towarową. Ze względów klimatyczno – glebowych specjalnością Zakładu jest nasiennictwo ziemniaka. Nasiennictwo i doświadczalnictwo w Zakładzie ma swoje początki od połowy lat 60-tych⁵. Należy dodać, iż od 1990 roku na terenie Gminy istnieje też fabryka produkująca domy drewniane z bali Wako, która daje zatrudnienie mieszkańcom. Wśród wyróżniających się pod względem wielkości podmiotów jest także Pomorsko–Mazurska Hodowla Ziemniaka, Zakład Rolny Zegrze Pomorskie „Poldanor SA”-spółka z kapitałem polsko-duńskim w Zegrzu Pomorskim, "Hako Technology", która zajmuje się wytwarzaniem konstrukcji ze stali czarnej i nierdzewnej oraz świadczy usługi obróbki metali.

Poniższa tabela przedstawia poziom aktywności gospodarczej, który zobrazowany został poprzez określenie współczynnika przedsiębiorczości, obliczonego na podstawie liczebności podmiotów gospodarczych, w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru.

Najwyższy współczynnik przedsiębiorczości w Gminie Świeszyno wskazać można w przypadku następujących miejscowości: Biała Kępa, Chłopska Kępa, Konikowo, Kłokęcin, Świeszyno oraz Bagno. W następujących miejscowościach brak jest zarejestrowanych podmiotów gospodarczych: Brzeźniki, Czaple, Krokowo, Olszak oraz Zegrzyn. Podsumowując znaczenie wskaźnika należy podkreślić, iż wyższy wskaźnik przedsiębiorczości świadczy o wysokim potencjale mieszkańców obszaru do podejmowania

---

⁵ <http://www.pmhz.pl/>

aktywności gospodarczej, a tym samym może być czynnikiem obrazującym poczucie sprawczości mieszkańców, co wpływa na uwarunkowania społeczne występujące na obszarze.

Tabela 9 Poziom przedsiębiorczości mieszkańców

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej
1.	Bagno	61	6	0,098	NIE
2.	Bardzolino	127	8	0,063	NIE
3.	Biała Kępa	12	2	0,166	NIE
4.	Brzeźniki	10	0	0	TAK
5.	Chałupy	362	24	0,066	NIE
6.	Chłopska Kępa	210	32	0,152	NIE
7.	Czacz	76	5	0,065	NIE
8.	Czaple	41	0	0	TAK
9.	Czersk Koszaliński	15	1	0,067	NIE
10.	Dunowo	372	23	0,062	NIE
11.	Giezkowo	236	13	0,055	TAK
12.	Golica	101	6	0,059	NIE
13.	Jarzyce	58	4	0,069	NIE
14.	Kępa Świeszynońska	97	6	0,062	NIE
15.	Kłokęcin	10	1	0,1	NIE
16.	Konikowo	1330	150	0,112	NIE
17.	Krokowo	36	0	0	TAK
18.	Kurozwęcz	107	3	0,028	TAK
19.	Mierzym	216	8	0,037	TAK
20.	Niedalino	479	22	0,046	TAK
21.	Niekłonicze	927	86	0,093	NIE
22.	Olszak	27	0	0	TAK
23.	Sieranie	140	6	0,043	TAK
24.	Strzekęcino	542	18	0,033	TAK
25.	Świeszyno	702	67	0,095	NIE
26.	Węgorki	26	1	0,038	TAK
27.	Włoki	198	6	0,03	TAK
28.	Zegrze Pomorskie	417	8	0,019	TAK
29.	Zegrzyn	14	0	0	TAK
Średnia				0,057	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Świeszynie

Analiza uwarunkowań gospodarczych w Gminie Świeszyno pozwala wyróżnić miejscowości, dla których wskaźnik przedsiębiorczości osiąga wartości poniżej średnich. Skoncentrowanie

przedsiębiorstw jest niskie w wielu miejscowościach, w których pokrywa się z obszarami uznawanymi za zdegradowane społecznie. Do tych obszarów zaliczamy następujące obszary: Olszak, Sieranie, Węgorki oraz Zegrzyn.

W miejscowości Niekłonice firma FARMA prowadzi działalność gospodarczą związaną z udostępnianiem bazy noclegowej, działalność gastronomiczną oraz handlową. Oferta turystyczna Gminy Świeszyno pod względem walorów przyrodniczych jest niezwykle interesująca. Baza turystyczna Gminy wymaga jednak wprowadzenia działań mających na celu poszerzenie jej i zróżnicowanie. Gmina Świeszyno powinna jednak stworzyć ciekawą ofertę turystyczną, wychwalając walory przyrodnicze gminy. Oferta turystyczna powinna dążyć do wykreowania marki Gminy, wykorzystując duży potencjał do uprawiania turystyki kulturowej, aktywnej, rekreacyjnej jak również specjalistycznej⁶.

Reasumując analizę uwarunkowań gospodarczych należy podkreślić, iż funkcjonujące w Gminie podmioty gospodarcze zajmują się przede wszystkim przetwórstwem rolno-spożywczym, rolnictwem, handlem i usługami. W ostatnich latach zauważalne jest pozyskiwanie dotacji unijnych ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wśród indywidualnych gospodarstw rolnych, pomimo tego należy zwrócić uwagę na potrzebę stałego rozwoju zaplecza technicznego. Istotne jest systematyczne doposażania gospodarstw w maszyny rolnicze, a także dbałość o stan sanitarny gospodarstw. W ostatnim czasie obserwuje się stałą tendencję likwidacji gospodarstw i podziału gruntów rolnych na cele budownictwa mieszkalnego⁷. W ramach rozwoju gospodarczego gminy, powinno zwrócić się większą uwagę na możliwości rozwoju w zakresie agroturystyki, ze względu na wysoki potencjał obszaru, który wynika z bliskiego usytuowania względem morza, a także możliwością wykorzystania potencjałów obszaru wiejskiego gminy. Należy podjąć takie działania w ramach procesu rewitalizacji, które przyczynią się do wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Przyczyni się to z jednej strony do pełnego wykorzystania potencjału rolnego i turystycznego gminy, a z drugiej strony wpłynie na kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród osób z najmłodszego pokolenia. W efekcie w młodzi ludzie zechcą osiadać na terenie gminy obserwując, że działalność gospodarcza jest możliwa stanowi ważny element osobistego sukcesu życiowego mieszkańców.

⁶ Strategia Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014-2020

⁷ *Ibidem*.

UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

Gmina Świeszyno jest położona na Równinie Białogardzkiej. Przez lasy położone w południowej części prowadzą szlaki turystyczne. Tereny leśne zajmują 34% powierzchni gminy, a użytki rolne 55%. Bogactwo kompleksów leśnych oraz obszarów rolnych wpływa na postrzeganie obszaru jako atrakcyjnego turystycznie. Ważne dla turystów są również jeziora występujące na terenie gminy, takie jak: Hajka, Czarne i Niedalino, a także rzeka Radew, która jest szlakiem wędrownym ryb łososiowatych, przyciągając myśliwych i wędkarzy. W Gminie występują obszary chronionego krajobrazu, interesujące pod względem ornitologicznym i botanicznym. Przez Gminę Świeszyno przebiegają 4 znakowane szlaki rowerowe – niebieski Szlak Pałaców, zielony Szlak Spichlerzy, czarny Tychowski Trakt i czerwony Trasa Słoneczna. Warto wskazać na obszar chronionego krajobrazu Dolina Radwi (Mostowo – Zegrze Pomorskie) o powierzchni 3 560 ha, w tym lasy 2 880 i 315 ha powierzchni wodnych stanowi 26,8% powierzchni ogólnej. Do obszarów chronionych przyrodniczo zalicza się również specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Radwi, Chocieli i Chotli”. Warto dodać, iż część terenu Gminy należy do specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Wiązogóra”.

W kontekście uwarunkowań środowiskowych przeprowadzono wyliczenia śladu środowiskowego, który został obliczony na podstawie ilości wytwarzanych odpadów przez mieszkańców poszczególnych miejscowości. Odpady należy zaliczyć do czynników, które wraz z bogaceniem się społeczeństwa, nawarstwiają się, powodując zwiększenie obciążenia dla środowiska naturalnego. W związku z tym wyższa koncentracja ich ilości na danym obszarze wpływa na wyższe oddziaływanie danego obszaru na środowisko. W toku analizy danych określono średnią ilość odpadów przypadających na sołectwo, która jest niezależna od liczby mieszkańców.

Do obszarów, w których wytwarzana jest liczba odpadów przewyższająca średnią (43,13 MG) na terenie Gminy Świeszyno zaliczone zostały następujące miejscowości: Chałupy, Dunowo, Konikowo, Niedalino, Niekłonice, Strzekęcino, Świeszyno oraz Zegrze Pomorskie. Podsumowując uwarunkowania środowiskowe należy raz jeszcze zwrócić uwagę na bogactwo zasobów przyrodniczych, w jakie obfituje Gmina Świeszyno.

Tabela 10 Ślad środowiskowy obszaru obliczony na podstawie ilości odpadów

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Ilość odpadów odebranych (w MG)	Powyżej średniej
1.	Bagno	61	10,98	MAŁA ILOŚĆ
2.	Bardzolino	127	22,86	MAŁA ILOŚĆ
3.	Biała Kępa	12	2,16	MAŁA ILOŚĆ
4.	Brzeźniki	10	1,8	MAŁA ILOŚĆ
5.	Chałupy	362	65,16	DUŻA ILOŚĆ
6.	Chłopska Kępa	210	37,8	MAŁA ILOŚĆ
7.	Czacz	76	13,68	MAŁA ILOŚĆ
8.	Czaple	41	7,38	MAŁA ILOŚĆ
9.	Czersk Koszaliński	15	2,7	MAŁA ILOŚĆ
10.	Dunowo	372	66,96	DUŻA ILOŚĆ
11.	Giezkowo	236	42,48	MAŁA ILOŚĆ
12.	Golica	101	18,18	MAŁA ILOŚĆ
13.	Jarzyce	58	10,44	MAŁA ILOŚĆ
14.	Kępa Świeszynońska	97	17,46	MAŁA ILOŚĆ
15.	Kłokęcin	10	1,8	MAŁA ILOŚĆ
16.	Konikowo	1330	239,4	DUŻA ILOŚĆ
17.	Krokowo	36	6,48	MAŁA ILOŚĆ
18.	Kurozwęcz	107	19,26	MAŁA ILOŚĆ
19.	Mierzym	216	38,88	MAŁA ILOŚĆ
20.	Niedalino	479	86,22	DUŻA ILOŚĆ
21.	Niektonice	927	166,86	DUŻA ILOŚĆ
22.	Olszak	27	4,86	MAŁA ILOŚĆ
23.	Sieranie	140	25,2	MAŁA ILOŚĆ
24.	Strzekęcino	542	97,56	DUŻA ILOŚĆ
25.	Świeszyno	702	126,36	DUŻA ILOŚĆ
26.	Węgorki	26	4,68	MAŁA ILOŚĆ
27.	Włoki	198	35,64	MAŁA ILOŚĆ
28.	Zegrze Pomorskie	417	75,06	DUŻA ILOŚĆ
29.	Zegrzyn	14	2,52	MAŁA ILOŚĆ
Średnia			43,13	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Świeszynie

Dokument „Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych” z 2017 roku wskazują jak należy wykorzystywać potencjał związany ze środowiskiem naturalnym w województwie i w związku z tym jak to może wpłynąć na kształtowanie postaw proekologicznych. „Biorąc pod uwagę fakt, że na terenie SSW dominują obszary wiejskie, szczególną rolę w aktywizacji gospodarczej może odgrywać biogospodarka, w ramach której istotne znaczenie

ma wzmocnienie potencjału i bazy surowcowej rolnictwa, rybactwa i leśnictwa oraz potencjału bazy produkcyjnej, przetwórczej, przechowalnictwa, dystrybucji i promocji, a także wsparcie programów związanych z produkcją żywności na potrzeby lokalnego rynku konsumentów. Korzystna – wielkoobszarowa struktura rolnictwa w regionie pozwala koncentrować środki produkcji i generować wysokie dochody. W ciągu najbliższych lat może to decydować o rosnącej pozycji zachodniopomorskich producentów w stosunku do gospodarstw w innych regionach Unii Europejskiej. Wraz z postępującym wzrostem świadomości ekologicznej powiększać się będzie także grupa konsumentów żywności ekologicznej oraz liczba gospodarstw ekologicznych, charakteryzujących się dużą zyskownością produkcji i wysokim potencjałem wzrostu.”⁸

Należy w procesie rewitalizacji szczególnie położyć nacisk na zaangażowanie społeczności w propagowanie wiedzy na temat ekologii oraz stworzyć im warunki do poznania najważniejszych zasad dbania o środowisko jak i także zwrócić im uwagę na konsekwencje zaniedbywania kwestii ochrony środowiska dla społeczności lokalnej. Ponadto ważne jest, aby w procesie rewitalizacji uwzględnić działania prowadzące do wykorzystania potencjału walorów naturalnych terenu gminy i zadbać o to, aby nie zanieczyszczenia nie wpływały na pogorszenie stanu obszaru. Odnosząc się do kwestii związanych z ochroną środowiska, kluczowe jest zwrócenie uwagi na stan oczyszczalni ścieków w Zegrzu Pomorskim, która nie spełnia wymogów środowiskowych oraz stanowi bardzo duże obciążenie dla obszaru rewitalizacji, gdyż powodując skażenie środowiska wpływa na trwałe wykluczenie obszaru z możliwości rozwoju. Oczyszczalnia ścieków została wybudowana w 1980 roku i obecnie jej stalowa konstrukcja jest mocno zdegradowana. Oczyszczalnia jest źródłem odorantów i stanowi uciążliwość dla zabudowy mieszkaniowej, której najbliższe budynki zlokalizowane są w odległości około 150 metrów od niej. Tradycyjne sterowanie procesem oczyszczania wpływa na częste awarie oraz niemożność podejmowania natychmiastowych działań prowadzących do naprawy uszkodzenia w celu eliminacji jego wpływu na środowisko naturalne oraz obszar zdegradowany. Wpływ na środowisko oraz aspekt zapachowy związany z procesem oczyszczania ścieków ma bezpośredni wpływ na występowanie trwałych barier w możliwości rozwoju obszaru i wyprowadzenia go z kryzysu.

---

⁸ Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych 2017, s. 30

UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNE

Analizę uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych można odnieść w głównej mierze do stanu budynków, występujących na terenie Gminy. Do najważniejszych zabytków zalicza się obiekty parkowe oraz sakralne. Warto zwrócić uwagę na osadę kultury pomorskiej z cmentarzyskiem ciałopalnym z późnego okresu lateńskiego i XV-wieczny kościół gotycki p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w miejscowości Konikowo, zbudowany w poł. XIV w., konsekrowany 19.11.1981r. W miejscowości Mierzym i Sieranie wyróżnić należy parki w stylu angielskim, natomiast w Jarzycach znajduje się także najstarszy kościół na terenie Gminy, który powstał na przełomie XIII i XIV wieku. We wsi Niedalino wyróżniają się zabytkowe obiekty: młyn wodny i elektrownia wodna o zbiorniku zaporowym. W miejscowości Strzekęcino uwagę zwraca zabytkowy zespół parkowo - pałacowy – pałace Biały i Bursztynowy, stanowiące jednocześnie bazę hotelową na terenie gminy.

Liczba budynków wybudowanych przed 1945 rokiem jest zróżnicowana w poszczególnych sołectwach. Analiza uwarunkowań objęła niniejszy wskaźnik ze względu na konieczności podjęcia potencjalnych działań rewitalizacyjnych. Poprzez przeprowadzoną analizę jakościową, dokonaną podczas spacerów studyjnych oraz w ramach prowadzonych działań diagnostycznych można założyć, iż większość budynków wybudowanych przed 1945 rokiem i znajdujących się na obszarze poszczególnych miejscowości nie została odnowiona, a właściciele ze względu na niewystarczające środki finansowe, nie podejmują działań mających na celu ich renowację. Kompleksowe oszacowanie działań niezbędnych do podjęcia względem obiektów wybudowanych przed 1945 rokiem, wymagałoby przeprowadzenia odrębnych badań. Jednakże na podstawie zgromadzonego materiału jakościowego można założyć, iż wskaźnik liczebności budynków zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem jest odpowiedni do wskazania uwarunkowań przestrzenno- funkcjonalnych, gdyż natężenie budynków na danym obszarze jest wprost proporcjonalne do konieczności podjęcia działań mających na celu ich odnowę. Należy również podkreślić, iż zdegradowane budynki wpływają na obniżenie standardu życia ludności oraz stają się miejscem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Tabela 11 Liczba budynków zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945r.	Powyżej średniej
1.	Bagno	61	4	NIE
2.	Bardzolino	127	11	NIE
3.	Biała Kępa	12	3	NIE
4.	Brzeźniki	10	0	NIE
5.	Chałupy	362	21	TAK
6.	Chłopska Kępa	210	4	NIE
7.	Czacz	76	0	NIE
8.	Czaple	41	0	NIE
9.	Czersk Koszaliński	15	0	NIE
10.	Dunowo	372	37	TAK
11.	Giezkowo	236	13	NIE
12.	Golica	101	17	TAK
13.	Jarzyce	58	5	NIE
14.	Kępa Świeszyńska	97	9	NIE
15.	Kłokęcín	10	2	NIE
16.	Konikowo	1330	42	TAK
17.	Krokowo	36	6	NIE
18.	Kurozwęcz	107	28	TAK
19.	Mierzym	216	10	NIE
20.	Niedalino	479	51	TAK
21.	Niekłonicie	927	36	TAK
22.	Olszak	27	5	NIE
23.	Sieranie	140	15	NIE
24.	Strzekęcino	542	12	NIE
25.	Świeszyno	702	54	TAK
26.	Węgorki	26	6	NIE
27.	Włoki	198	16	TAK
28.	Zegrze Pomorskie	417	35	TAK
29.	Zegrzyn	14	1	NIE
		Średnia	15,28	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Świeszynie

Podsumowując analizę uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych, dostrzegalna jest koncentracja budynków wybudowanych przed 1945 rokiem w następujących miejscowościach: Chałupy, Dunowo, Golica, Konikowo, Kurozwęcz, Niedalino, Niekłonicze, Świeszyno, Włoki oraz Zegrze Pomorskie. Obiekty wybudowane przed 1945r. wymagają prowadzenia systematycznych działań modernizacyjnych, a brak ich realizacji może wpływać na nawarstwiające się problemy społeczne. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w Gminie Świeszyno jedynie w dwóch miejscowościach, w których są budynki wymagające systematycznego sprawdzania ich stanu budowlanego, zdiagnozowano problemy o charakterze społecznym, a mianowicie w Dunowie Golicy. Władze Gminy muszą zwracać uwagę na stan techniczny budynków zwłaszcza starych, wybudowanych sprzed 1945r., dbając o ich systematyczną modernizację. Należy podjąć działania, które w ramach procesu rewitalizacji przyczynią się do uzupełniania potrzeb w zakresie uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych. Osoby wykluczone społecznie, aby móc uczestniczyć w realizowanych działaniach aktywizujących, muszą mieć do tych działań odpowiednio przystosowane obiekty, zapewniające dostęp osobom niepełnosprawnym.

UWARUNKOWANIA TECHNICZNE

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna wpływa na rozwój gospodarczy Gminy. Dotyczy to zarówno infrastruktury komunalnej (kanalizacja, wodociągi, oczyszczalnie ścieków, gospodarka odpadami) i mieszkaniowej oraz dróg. Rozwój wymienionych wskaźników jest tożsamy z utrzymaniem odpowiedniego poziomu życia ludności zamieszkującej dany obszar. Należy podkreślić, iż przez Gminę Świeszyno przebiega odcinek drogi wojewódzkiej nr 167 na trasie Koszalin – Konikowo – Świeszyno – Niedalino i drogi wojewódzkiej nr 168. Drogi powiatowe, które są w bardzo złym stanie technicznym przebiegają na odcinku łącznie 41,2 km. Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe. Drogi gminne są w przeważającej części gruntowe, jednakże sukcesywnie są one modernizowane poprzez ułożenie nawierzchni bitumicznej⁹.

Analiza uwarunkowań technicznych w Gminie Świeszyno oparta jest na dostępności mieszkańców do wybranych instalacji techniczno – sanitarnych oraz na stanie dróg gminnych, a także na podstawowej analizie sytuacji mieszkaniowej, gdyż niniejsze czynniki w znacznym stopniu wpływają na jakość życia mieszkańców.

Tabela 12 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych na tle województwa i kraju

ROK 2015	Wodociąg	Kanalizacja	Gaz
Dane w %			
Polska	91,8	69,7	52,1
Województwo Zachodniopomorskie	96,2	80,6	59,1
Świeszyno	98,9	75,4	45,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dostęp mieszkańców Gminy Świeszyno do instalacji wodociągowej jest na wyższym poziomie niż w przypadku mieszkańców kraju. Możliwość korzystania z wodociągów posiada aż 98,9% ludności. Jest to wynik wyższy zarówno w porównaniu z danymi całego kraju jak i województwa zachodniopomorskiego. Nieco gorzej jest z dostępem do instalacji kanalizacyjnej, który z jednej strony w porównaniu ze wskaźnikiem w województwie zachodniopomorskim jest on niższy o 5,2%, z drugiej zaś strony, w porównaniu z sytuacją całego kraju jest wyższy o 5,7%. Należy stwierdzić, iż możliwość korzystania z kanalizacji

⁹ Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych 2017, s. 30

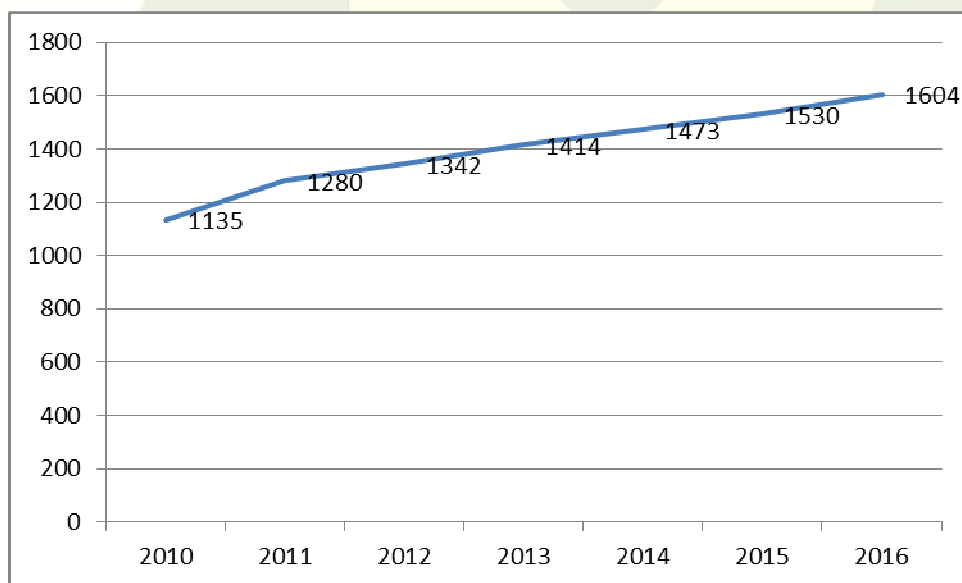

w Gminie Świeszyno jest na względnie dobrym poziomie. Zdecydowanie gorzej prezentuje się współczynnik korzystania z instalacji gazowej. Stopień gazyfikacji Gminy jest na średnim poziomie (45,8%) – jest to wskaźnik zdecydowanie niższy zarówno od sytuacji w województwie jak i w całym kraju.

Analizując uwarunkowania techniczne Gminy Świeszyno należy zwrócić uwagę na zmiany, jakie zachodzą w rozwoju gospodarki mieszkaniowej. W 2016 r. w Gminie Świeszyno było 1604 budynków mieszkalnych (wzrost od 2010r. o 469) . Poniższy wykres jasno wskazuje na systematyczny wzrost liczby budynków mieszkalnych w Gminie Świeszyno, co świadczy o wcześniej wspomnianej w analizie funkcji obszaru gminy, która może spełniać rolę „sypialni” dla mieszkańców, których aktywność zawodowa koncentruje się w Koszalinie. Niniejsze zjawisko jest korzystane dla gminy, w kontekście uzyskiwanych dochodów podatkowych, jednakże wpływa również na występowanie problemów w zakresie niewystarczającej identyfikacji tożsamościowej mieszkańców z gminą oraz działaniami realizowanymi na jej obszarze. Niniejsza sytuacja wymaga podejmowania działań mających na celu zaangażowanie społeczności napływających mieszkańców do aktywności społecznej. Analizując osiedlanie się nowych mieszkańców, należy zwrócić uwagę na drogi, które będą stanowiły podstawę rozwoju określonych miejscowości, gdyż osoby rozważające osiedlenie pod uwagę będą brały bliskość Koszalina, ale również możliwość szybkiego przemieszczenia się do miasta i przede wszystkim jakość dróg usytuowanych w pobliżu działki budowlanej, która relatywnie wpływa na decyzje o osiedleniu się na tym terenie.

Wykres 16 Budynki mieszkalne w Gminie Świeszyno

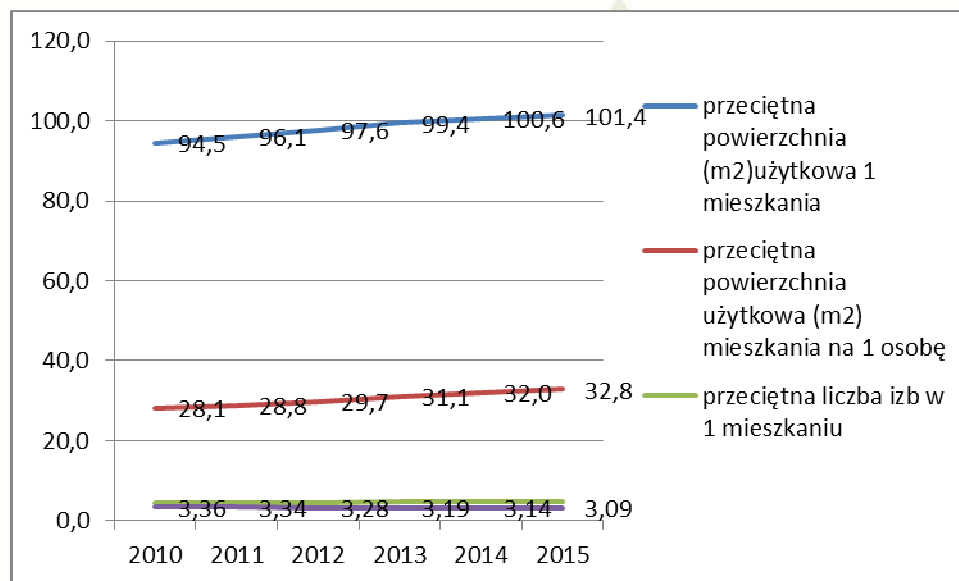

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Odnosząc się do sytuacji mieszkaniowej, należy stwierdzić, iż jest ona równie zadowalająca, ponieważ przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie zwiększyła się na przestrzeni lat 2010-2016 o 6,9 m². Wg danych statystycznych przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w roku 2010 wyniosła 28,1 m², wzrastając do 2016 r. o 4,7m².

Wykres 17 Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Świeszyno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W celu zbadania uwarunkowań technicznych w Gminie Świeszyno, należy zapoznać się ze stanem technicznym dróg. W tym celu przeanalizowano drogi gminne biorąc pod uwagę następujące wskaźniki: stan jezdni, pobocza, odwodnienie, chodniki, a także oznakowanie ulicy. Na podstawie przeprowadzonych wyliczeń, wskazano na miejscowości, w których drogi wymagają pilnej modernizacji (Bagno, Bardzolino, Biała Kępa, Brzeźniki, Chłopska Kępa, Czacz, Czaple, Kłokęcin, Krokowo, a także Węgorki i Zegrzyn). Dane uzyskane z Urzędu Gminy obrazują, iż stan dróg w miejscowościach jest bardzo zróżnicowany, jednakże występuje znaczne natężenie złego stanu dróg, co wpływa bezpośrednio na obniżenie potencjału rozwojowego danego podobszaru. Szczegółowa analiza, pozwalająca na wskazanie obszarów o szczególnym natężeniu kryzysowych, będzie jednym z czynników mających wpływ na wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Tabela 13 Stan dróg gminnych

WSKAŹNIKI								
Lp.	Miejscowość	Jezdnie	Pobocza	Odwodnienie	Chodniki	Oznakowanie	SUMA	OCENA STANU DROGI
1.	Bagno	1	1	0	0	2	4	
2.	Bardzolino	1	1	0	0	2	4	
3.	Biała Kępa	1	1	0	0	2	4	
4.	Brzeźniki	1	1	0	0	4	6	
5.	Chałupy	2	2	1	0	3	8	
6.	Chłopska Kępa	1	1	0	0	3	5	
7.	Czacz	1	1	0	0	1	3	
8.	Czaple	1	1	0	0	2	4	
9.	Czersk Koszaliński	3	2	0	0	3	8	
10.	Dunowo	2	2	0	0	2	6	
11.	Giezkowo	3	3	2	3	3	14	
12.	Golica	2	2	0	0	3	7	
13.	Jarzyce	4	4	3	4	4	19	
14.	Kępa Świeszynońska	4	4	3	0	4	15	
15.	Kłokęcin	1	1	0	0	0	2	
16.	Konikowo	2	2	2	2	2	10	
17.	Krokowo	2	2	0	0	2	6	
18.	Kurozwęcz	3	3	2	0	3	11	
19.	Mierzym	4	4	4	4	4	20	
20.	Niedalino	3	3	2	3	3	14	
21.	Niekłonice	3	3	2	3	3	14	
22.	Olszak	1	1	1	0	4	7	
23.	Sieranie	2	2	0	0	4	8	
24.	Strzekęcino	4	4	4	4	4	20	
25.	Świeszyno	4	4	4	4	4	20	
26.	Węgorki	1	1	0	0	1	3	
27.	Włoki	4	4	4	0	4	16	
28.	Zegrze Pomorskie	2	2	2	2	0	8	
29.	Zegrzyn	1	1	0	0	0	2	

POWYŻEJ ŚREDNIEJ			STAN DRÓG DOBRY
ŚREDNIA	PRZEDZIAŁ WARTOŚCI ŚREDNIEJ	(7 - 11)	STAN DRÓG ŚREDNI
PONIŻEJ ŚREDNIEJ			STAN DRÓG ZŁY

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Świeszynie

Wyzwaniem w sferze infrastrukturalnej, w tym komunikacji jest przede wszystkim budowa i modernizacja dróg. Dostępność komunikacyjna Gminy jest czynnikiem determinującym wielopłaszczyznowy rozwój społeczno – gospodarczy. Planowanie działań związanych z rozwojem obszarów wiejskich powinno opierać się o upowszechnienie dostępu do dóbr i usług, które są podstawą egzystencji społeczności lokalnej. Dostępność komunikacyjna to także czynnik napędzający gospodarkę lokalną i ze względu na jakość dróg jest on elementem kluczowym do poprawy jakości życia mieszkańców¹⁰. Należy podjąć działania w ramach procesu rewitalizacji, które pozwolą na stworzenie przestrzeni właściwej pod względem technicznych, aby osoby wykluczone miały możliwość aktywnie uczestniczyć w życiu społeczności lokalnej. Ważnym aspektem jest stworzenie przestrzeni w budynkach, które będą pełniły swoje funkcje publiczne i dzięki którym będzie możliwe włączenie osób wykluczonych do życia społeczności lokalnej.

PODSUMOWANIE

Gmina Świeszyno to obszar, który charakteryzuje się wieloma walorami naturalnymi, które stanowią potencjał do wykorzystania w celu społecznej i zawodowej aktywizacji mieszkańców oraz ogólnego ożywienia społecznego i gospodarczego zaniedbanych obszarów.

Jednakże jest to teren, na którym występują obszary popegeerowskie, które generują trudności w sferze społecznej, a także w sferze infrastrukturalnej. Według dokumentu „Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych 2017” Gminę Świeszyno charakteryzuje występowanie deficytów w następujących wskaźnikach: infrastruktura techniczna oraz problemy popegeerowskie.

¹⁰ *Ibidem*

Według przytoczonego dokumentu, zgodnie z dokonaną aktualizacją, gmina Świeszyno uznawana jest za pozostającą w strefie przejściowej¹¹.

Tabela 4 Gminy należące do SSW – obszar przejściowy SSW

Lp.	Gmina	Liczba deficytów SSW 2015	Liczba deficytów SSW 2016	Liczba deficytów SSW 2017
1	2	3	4	5
1 rok				
1.	Boleszkowice (gmina wiejska)	3	2	2
2.	Golczewo (gmina miejsko-wiejska)	3	2	2
3.	Pyrzyce (gmina miejsko-wiejska)	3	2	2
4.	Rymań (gmina wiejska)	3	2	2
2 rok				
5.	Mieszkowice	3	2	1
6.	Wałcz (gmina miejska)	3	2	2
3 rok				
7.	Darłowo (gmina miejska)	2	2	2
8.	Świeszyno (gmina wiejska)	2	2	2

Przeprowadzona diagnoza wskazuje istnienie szereg problemów występujących w wymiarach:

- ❖ społecznym,
- ❖ gospodarczym,
- ❖ środowiskowym,
- ❖ przestrzenno – funkcjonalnym,
- ❖ technicznym.

Analiza **uwarunkowań społecznych** definiuje kategorie osób zagrożonych oraz problemy społeczne i potencjalne ich konsekwencje. Do tych kategorii należą przede wszystkim osoby starsze oraz osoby bezrobotne (w tym kategoria bezrobotnych kobiet). Równie ważnym problemem jest liczba osób z niepełnosprawnościami, do których powinny być kierowane działania aktywizacji społecznej. Gmina charakteryzuje się ponadto stosunkowo niskim wskaźnikiem osób w wieku przedprodukcyjnym. Widoczna jest również niska aktywność społeczna mieszkańców, przy tak zdefiniowanych kategoriach osób wykluczonych może to doprowadzić do jeszcze większej izolacji społecznej.

Uwarunkowania gospodarcze dotyczą przede wszystkim wskaźnika osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy. Wskaźnik ukazuje generalnie niską aktywność gospodarczą mieszkańców gminy. Należy podjąć działania mające na celu aktywizację

¹¹ Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych 2017, s. 30

postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Należy wykorzystać również potencjał jakim dysponuje gmina i kierować działania na promocję lokalnych produkcji i usług poprzez m.in. szkolenia na temat produkcji i wykorzystywania płodów rolnych, a także poprzez stwarzanie miejsc, na których możliwa byłaby sprzedaż własnej produkcji rolnej. To wpłynęłoby jednocześnie na kształtowanie postaw prolokalnych – świadomość lokalnej działalności gospodarczej i rolnej buduje w mieszkańcach poczucie związania ze środowiskiem lokalnym.

Analiza **uwarunkowań środowiskowych** wskazuje przede wszystkim na stosunkowo wysoki wskaźnik zmieszanych odpadów komunalnych. Dodatkowo brak właściwej infrastruktury takiej jak śmietniki w odpowiednich miejscach oraz brak działań aktywizujących społeczność na rzecz edukacji ekologicznej, walorów środowiskowych terenów, na których zamieszkują mieszkańcy Gminy, nie sprzyja kształtowaniu postaw proekologicznych. Należy wykorzystując potencjał jakim jest położenie gminy i jej walory wykorzystać do prowadzenia działań na rzecz kształtowania postaw proekologicznych – zaczynając od edukacji na temat potencjału środowisko- przyrodniczego a kończąc na ukazaniu powiązania codziennych zachowań proekologicznych mieszkańców gminy z jej uwarunkowaniami środowiskowymi. Zaniedbane środowisko naturalne determinuje niską motywację potencjalnych przedsiębiorców do zakładania między innymi działalności opartej na turystyce i agroturystyce. Należy również zadbać o odpowiednią infrastrukturę służącą formalnie dbaniu chociażby o dobry stan wód.

Uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne determinują funkcjonalność, bezpieczeństwo i jakość zamieszkiwania na terenie gminy. Przeanalizowane zmienne prowadzą do wniosków związanych ze stopniem zniszczenia tkanki urbanistycznej gminy, co wpływa na degradację obszarów. Degradacja przestrzeni i funkcji gminy sprawia, że mieszkańcy mogą nie czuć się bezpiecznie a jednocześnie nie mogą być realizowane działania na rzecz aktywizacji społecznej osób wykluczonych, zarówno przez jednostki publiczne, a także przez organizacje pozarządowe. Należy podjąć działania na rzecz poprawy przestrzeni i funkcji terenu gminy w celu prowadzenia właściwej integracji społecznej wykorzystując potencjał Gminy. Przyczyni się do zniwelowania problemów związanych z bezrobociem, może zaktywizować osoby starsze a jednocześnie przyczyni się do zwiększenia się atrakcyjności obiektów w oczach potencjalnych inwestorów.

Ostatecznie analiza **uwarunkowań technicznych** ukazuje przede wszystkim stan dróg na terenie gminy. Zły stan dróg przyczynia się między innymi do utrudnionego

komunikowania się z miejscowościami ościennymi, a tym samym osobom poszukującym pracy utrudnia do niej dostęp w ramach granic gminy. Trudności związane z niewykorzystaniem potencjału gospodarczego gminy w związku ze złym stanem dróg nie wpływają korzystnie na jej wizerunek w oczach potencjalnego inwestora, nie dorównuje to też światowym standardom, które określają szybki i dobry transport jako jeden z głównych wskaźników dobrego rozwoju gospodarczego. Ponadto może to wpływać na odpływ młodych mieszkańców do większych ośrodków, ze względu na styl życia opierający się na łatwym i szybkim dostępie do potrzebnych im usług i dóbr.

Przeprowadzona analiza w obszarze uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych oraz technicznych pozwoliła na wskazanie miejscowości, w którym występuje najwyższe nasilenie zjawisk kryzysowych, wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych. Należy podkreślić, iż poniższe obszary zostały wskazane ze względu na szczególne nasilenie problemów społecznych, jednakże miejscowości posiadające wysoki wskaźnik degradacji społecznej poddane zostały analizie strategicznej, która pozwoliła na wskazanie obszaru zgodnego z celami strategicznymi gminy, który zostałby poddany działaniom rewitalizacyjnym. Niniejszy obszar został poddany analizie przez Zespół ds. Rewitalizacji, który przeanalizował wartości uzyskiwane w poszczególnych uwarunkowaniach, a następnie odniósł je do celów strategicznych rozwoju gminy. Na tej podstawie wskazano obszar o najwyższej koncentracji problemów:

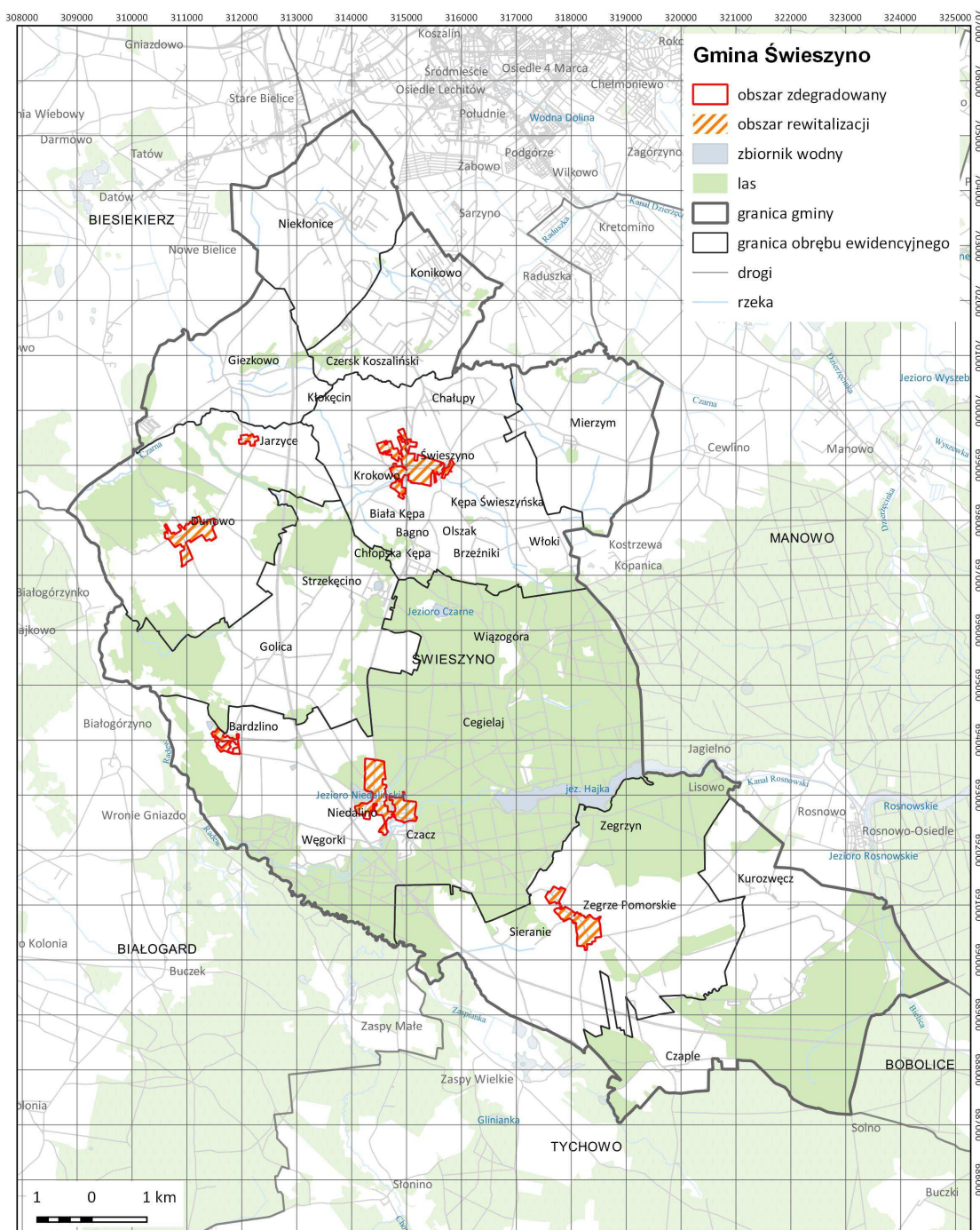
- ✓ Zegrze Pomorskie – podobszar rewitalizacji nr 1;
- ✓ Jarzyce – podobszar rewitalizacji nr 2;
- ✓ Niedalino – podobszar rewitalizacji nr 3;
- ✓ Bardzolino – podobszar rewitalizacji nr 4;
- ✓ Dunowo – podobszar rewitalizacji nr 5;
- ✓ Świeszyno – podobszar rewitalizacji nr 6.

Podsumowując należy podkreślić, iż do obszaru rewitalizacji zostały zaliczone miejscowości, które uzyskały wysoki wskaźnik koncentracji problemów społecznych, a następnie wysokie nasilenie zjawisk kryzysowych w pozostałych uwarunkowaniach, które wpływają na osiągnięcie przez daną miejscowość wartości IMD na poziomie powyżej 31 punktów. Kolory odniesione do poszczególnych wskaźników obrazują stopień koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych uwarunkowaniach. W ramach wyznaczania wskaźnika IMD założono, iż występowanie wysokiej koncentracji zjawisk kryzysowych na danym obszarze

oznaczonych kolorem czerwonym, determinuje szczególne zdegradowanie obszaru oraz nakładanie się na siebie poszczególnych problemów, w związku z tym wartość punktowa przyznawana za poszczególne negatywne uwarunkowania oznaczone kolorem czerwonym narasta w przypadku wystąpienia kilku w jednej miejscowości, co dodatkowo determinuje obszar do konieczności objęcia działaniami rewitalizacyjnymi.

Mapa 1 Obszar zdegradowany oraz rewitalizacji na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 14 Wyliczenia wskaźnikowe obszaru zdegradowanego w kontekście ogólnego IMD

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik					IMD Łączny
			IMD Społeczny	Gospodarczy	Środowiskowy	Przestrzenno - funkcjonalny	Techniczny	
			Liczba osób					
1.	Bagno	61	24					30
2.	Bardzolino	127	28					34
3.	Biała Kępa	12	17					23
4.	Brzeźniki	10	8					17
5.	Chałupy	362	14					24
6.	Chłopska Kępa	210	17					23
7.	Czacz	76	10					16
8.	Czaple	41	17					26
9.	Czersk Koszaliński	15	8					13
10.	Dunowo	372	21					30
11.	Giezkowo	236	12					18
12.	Golica	101	18					25
13.	Jarzyce	58	28					32
14.	Kępa Świeszyńska	97	10					14

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

15.	Kłokęcin	10	10					16
16.	Konikowo	1330	9					19
17.	Krokowo	36	13					22
18.	Kurozwęcz	107	13					22
19.	Mierzym	216	22					28
20.	Niedalino	479	18					31
21.	Niekłonice	927	12					21
22.	Olszak	27	22					29
23.	Sieranie	140	28					35
24.	Strzekęcino	542	16					25
25.	Świeszyno	702	22					31
26.	Węgorki	26	13					22
27.	Włoki	198	17					26
28.	Zegrze Pomorskie	417	17					31
29.	Zegrzyn	14	17					26

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 4), 3 obszary (3 punkty + 4 + 5). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). Obszary posiadające powyżej 30 punktów zostaną zaliczone do obszaru rewitalizacji.

Podsumowując podobszary rewitalizacji, które zostały wskazane w ramach prowadzonej analizy wskaźnikowej należy podkreślić, iż wyróżnione podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 193,5 ha oraz zamieszkuje je 1950 osób. Biorąc pod uwagę łączną powierzchnię gminy, która wynosi 13 256 ha oraz liczbę mieszkańców na poziomie 1950 osób, obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytycznych dot. rewitalizacji. Wyznaczona powierzchnia stanowi 1,4% obszaru gminy, a liczba ludności zamieszkującej obszar wynosi 28,06% mieszkańców gminy. W toku dokonywania kompleksowej diagnozy, należy zwrócić szczególną uwagę na podobszary rewitalizacji, które posiadają uwarunkowania wpływające na możliwość podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Podobszar rewitalizacji Zegrze Pomorskie zamieszkuje 362 osoby oraz stanowi obejmuje powierzchnię 35,2 ha. Na podobszarze występuje szczególna koncentracja osób długotrwałe wykluczonych społecznie oraz zaobserwowana została znaczna liczba osób znajdującej się w sytuacji występowania czasowych problemów społecznych. Długotrwałe wykluczenie mieszkańców jest bezpośrednio związane z wysokim poziomem bezrobocia, które ma wpływ na posiadanie niewystarczających środków do życia oraz konieczność korzystania ze wsparcia pomocy społecznej. Znaczna ilość osób w wieku poprodukcyjnym wpływa na konieczność podjęcia działań zmierzających do aktywizacji oraz integracji mieszkańców. Położenie miejscowości w dalszej odległości od centrum gminy wpływa na koncentrację problemów związanych z wykluczeniem społecznym. Wysoki wpływ na sytuację kryzysową na obszarze rewitalizacji ma zdegradowana oczyszczalnia ścieków, która wymaga podjęcia pilnych działań naprawczych, umożliwiających przeciwdziałanie trwałej sytuacji kryzysowej występującej na obszarze.

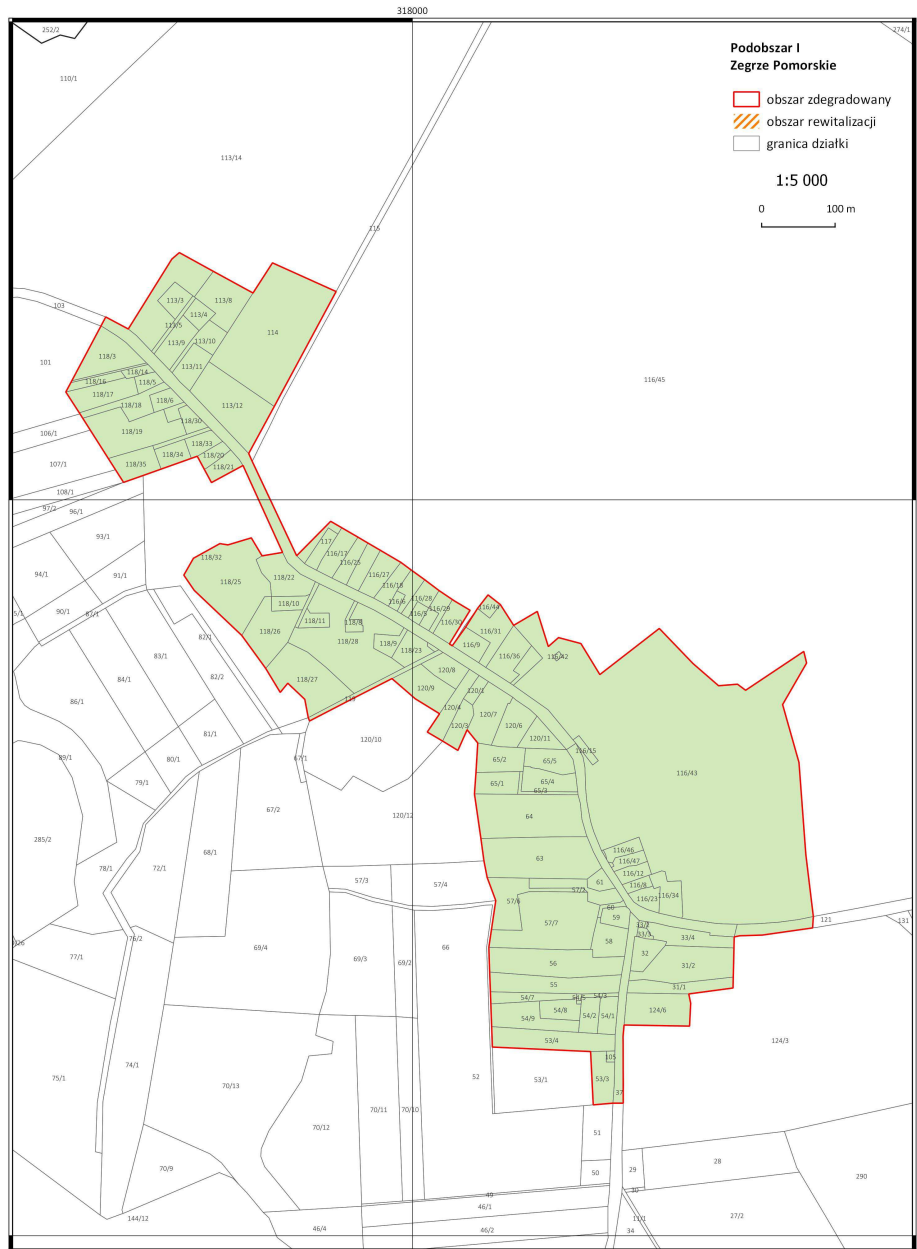
Tabela 15 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 1

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Występowanie połączeń komunikacji publicznej ze stolicą gminy	Zdegradowana oczyszczalnia ścieków wpływająca na trwałe wykluczenie obszaru
Zaangażowanie społeczne mieszkańców	Wysoki stopień koncentracji problemów społecznych oraz długotrwałego wykluczenia
SZANSE	ZAGROŻENIA
Zlikwidowanie czynników powodujących stałą degradację obszaru wpływającą na utrudnioną możliwość wyprowadzenia ze stanu kryzysowego	Utrudniona możliwość aktywizacji i integracji osób wykluczonych społecznie
Możliwość wykorzystania infrastruktury na potrzeby prowadzenia działań aktywizacji społecznej	Niski stopień przedsiębiorczości co może prowadzić do utrudnionej możliwości rozwoju działań mających na celu aktywizację zawodową

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 2 Podobszar rewitalizacji Zegrze Pomorskie

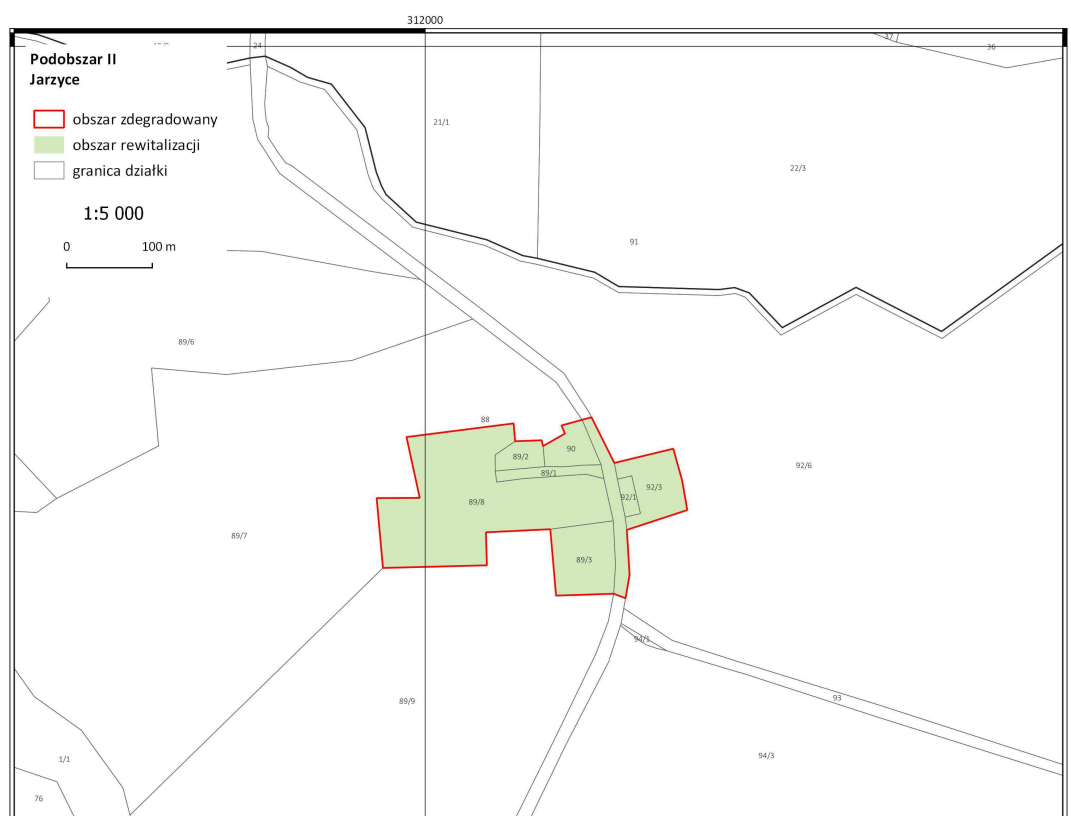

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Jarzyce obejmuje powierzchnię 4,6 ha oraz jest zamieszkiwany przez 58 osób. Ze względu na swój stopień oddalenia od gminy jest to obszar o utrudnionym dostępie do infrastruktury kulturalnej oraz społecznej, szczególnie dla mieszkańców nie posiadających własnego środka transportu. Jednakże jest to również obszar, który posiada znaczne deficyty w obszarze społecznym, ale w ramach pozostałych uwarunkowań nie występują sytuacje kryzysowe, które osiągałyby wartości powyżej średniej liczby punktów. Na podobszarze występuje znaczna liczba osób pobierających zasiłki, co sprawia, iż największym problemem społecznym jest długotrwałe wykluczenie mieszkańców związane z brakiem posiadania stałego zatrudnienia. Pod względem struktury społeczno- demograficznej obszar charakteryzuje się odpowiednią proporcją osób w wieku poprodukcyjnym. Wpływa to na brak występowania szczególnych problemów związanych z wykluczeniem seniorów. Można założyć, iż ze względu na wysoką proporcję osób w wieku przedprodukcyjnym na obszarze Jarzyc, seniorzy zajmują się swoimi wnukami, co w pewnym stopniu wpływa na ich aktywizację. Podobszar ze względu na osiągnięte wskaźniki został zaliczony do obszarów rewitalizacji, jednakże możliwość realizacji działań jest ograniczona.

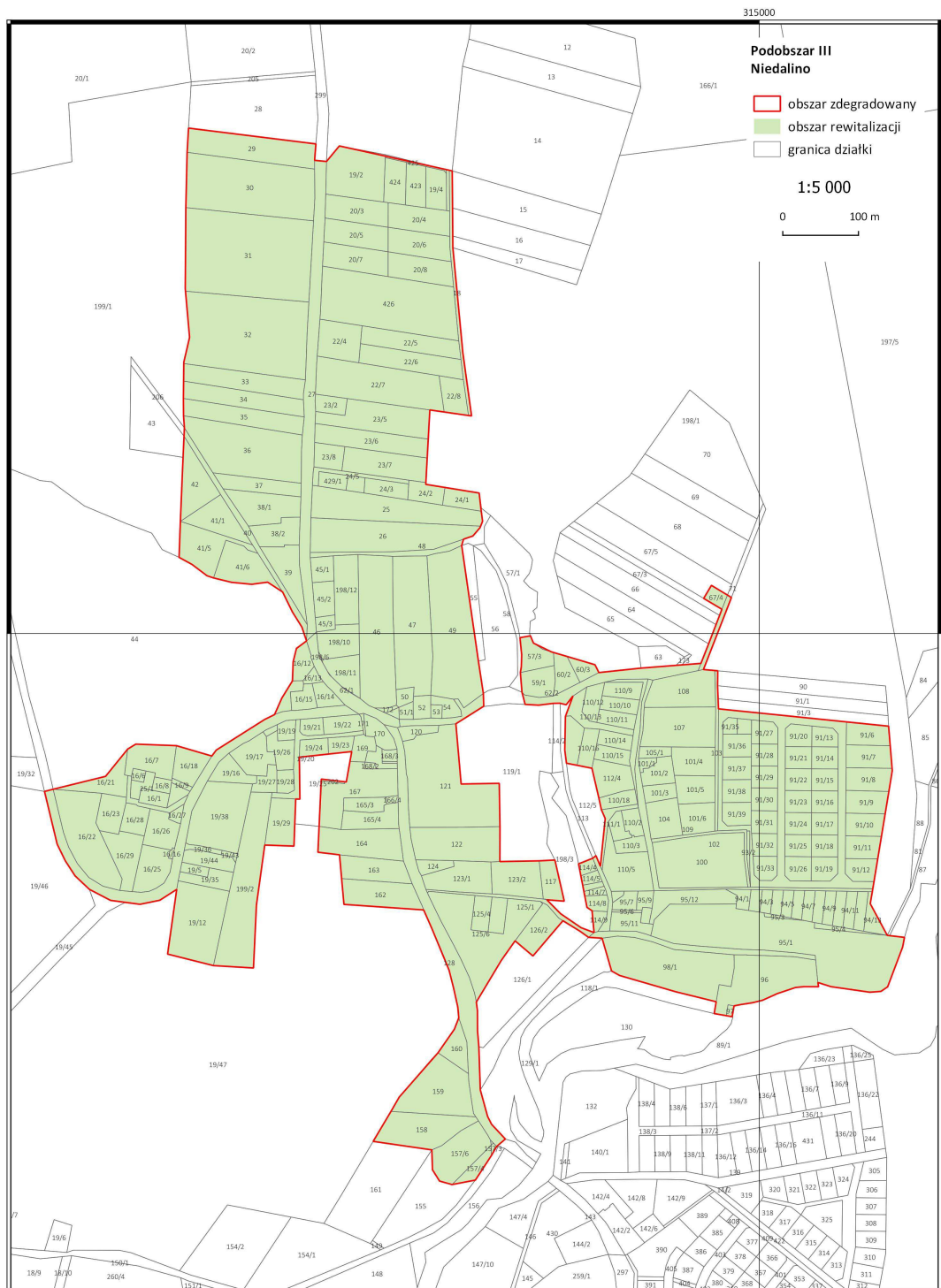
Mapa 3 Podobszar rewitalizacji Jarzyce

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 4 Podobszar rewitalizacji Niedalino

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 10 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie spacerów studyjnych

Zdjęcie 11 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie spacerów studyjnych

Podobszar rewitalizacji miejscowości Niedalino obejmuje 56,4 ha oraz zamieszkiwany jest przez 479 osób. Stanowi ważny obszar w kontekście rozwoju oraz zagospodarowania Gminy Świeszyno. Na tym podobszarze koncentrują się problemy w ramach uwarunkowań gospodarczych, środowiskowych

i przestrzenno- funkcjonalnych, co wpływa na konieczność podjęcia działań mających na celu zwiększenie potencjału obszaru w ramach wyeliminowania problemów środowiskowych oraz wpływających na odbiór przez mieszkańców estetyki przestrzeni publicznej. Następnie konieczne do podjęcia są działania ukierunkowane na wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, gdyż jej niski wskaźnik oznacza trudności w zakresie wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej, gdyż aktywizacja jest podstawą podejmowanych działań.

W odniesieniu do uwarunkowań społecznych, na szczególne zwrócenie uwagi zasługuje czynnik określający wysokie natężenie przyznanych zasiłków czasowych, świadczących o średnim nasileniu problemów wynikających z bezrobocia oraz niepełnosprawności. Obszar zamieszkuje wysoka ilość osób w wieku poprodukcyjnym, co wpływa na wysoki stopień nasilenia możliwości wystąpienia wykluczenia społecznego tych osób i konieczności podjęcia działań mających na celu ich integrację ze społecznością lokalną. Ważnym potencjałem obszaru jest elektrownia wodna usytuowana nad rzeką i znajdująca się na obszarze leśnym. Obok elektrowni znajduje się zdegradowany ośrodek wypoczynkowy, który mógłby stanowić potencjał realizacji działań społecznych oraz aktywności gospodarczej. Jednakże na chwilę obecną chęć podjęcia działań rewitalizacyjnych z wykorzystaniem i odnowieniem tego potencjału wymagałaby uzyskania zgody prywatnych właścicieli, którzy w procesie partycypacji nie wyrażali takiej potrzeby.

Tabela 16 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 3

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Położenie obszaru w pobliżu rzeki oraz elektrowni wodnej umożliwiającej w przyszłości prowadzenie procesu aktywizacji społecznej	Wysoki wskaźnik ilości osób w wieku poprodukcyjnym oznaczający konieczność podjęcia działań aktywizacyjnych
Znaczna ilość mieszkańców zaangażowanych społecznie na podobszarze rewitalizacji	Zdegradowana infrastruktura stanowiąca potencjał obszaru
SZANSE	ZAGROŻENIA
Możliwość z aktywizowania seniorów oraz osób wykluczonych poprzez stworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	Możliwość wystąpienia trudności ze skłonieniem seniorów do aktywności
Możliwość wykorzystania infrastruktury na potrzeby prowadzenia działań aktywizacji społecznej	Niski stopień przedsiębiorczości co może prowadzić do utrudnionej możliwości rozwoju działań mających na celu aktywizację zawodową

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Bardzlina obejmuje obszar 9,7 ha i zamieszkiwany jest przez 127 osób. Problemami szczególnie skoncentrowani na terenie podobszaru są uwarunkowania techniczne wpływające na utrudnioną możliwość wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Na obszarze występuje wysoki odsetek osób korzystających z zasiłków oraz wysoki stopień bezrobocia. Niniejsze wskaźniki są ze sobą powiązane, ponieważ brak możliwości aktywizacji zawodowej wpływa na

niemożność stabilizacji własnego życia, a jednocześnie powoduje ubożenie osób pozostających bez zatrudnienia. Wpływa to na ubożenie całej rodziny, czego przykładem jest wysoki stopień wskaźnika definiującego liczbę dożywianych dzieci.

Tabela 17 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 4

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców objawiający się ich zaangażowaniem zawodowym	Wysoki wskaźnik ilości osób bezrobotnych oraz wykluczonych społecznie
Niskie skoncentrowanie problemów dotyczących zanieczyszczenia środowiska	Przejawiające się trudności w zakresie zaangażowania społecznego mieszkańców obszaru
SZANSE	ZAGROŻENIA
Możliwość podjęcia działań aktywizacyjnych, opartych na wykorzystaniu potencjałów obszaru	Możliwość wystąpienia niechęci mieszkańców do aktywizacji społecznej w ramach projektów rewitalizacyjnych
Możliwość wykorzystania infrastruktury na potrzeby prowadzenia działań aktywizacji społecznej	Wysoka degradacja techniczna obszaru wpływająca na trudności w zakresie wyprowadzenia go z kryzysu

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 5 Podobszar rewitalizacji Bardzolino

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Dunowa obejmuje 31,6 ha oraz zamieszkiwany jest przez 372 osoby. Znacznym potencjałem obszaru jest występująca infrastruktura, która umożliwia podejmowanie działań aktywizacyjnych skoncentrowanych na seniorach. Taką podstawę stanowi budynek szkolny, który obecnie w niewystarczającym stopniu jest wykorzystywany, a mógłby częściowo pełnić rolę obiektu przeznaczonego dla seniorów. Stopień zaangażowania seniorów z Dunowa jest bardzo znaczny w tworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku, dlatego konieczne byłoby podjęcie działań zmierzających do ich pełnego włączenia w aktywizację. Obiekt służby seniorom z całego obszaru gminy, ze szczególnym uwzględnieniem podobszarów rewitalizacji, a aktywne osoby umożliwiałyby wykorzystanie ich potencjału w zakresie prowadzenia działań. Na podobszarze występuje znaczne nasilenie zjawisk związanych z niepełnosprawnością mieszkańców oraz korzystania z wybranych świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 18 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 5

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Zlokalizowanie infrastruktury stanowiącej potencjał realizowanych działań aktywizacyjnych	Wysoki wskaźnik ilości osób bezrobotnych oraz wykluczonych społecznie
Aktywna działalność mieszkańców w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku	Trudności komunikacyjne w ramach środków publicznej komunikacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
Możliwość wykorzystania potencjału miejscowości jako miejsca realizacji działań aktywizacyjnych	Utrudniona możliwość zapewnienia działań skierowanych do mieszkańców obszaru całej gminy ze względu na trudności komunikacyjne
Wykorzystanie zaangażowanie członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku	Wysoka degradacja przestrzenna obszaru wpływająca na trudności w zakresie wyprowadzenia go z kryzysu

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 6 Podobszar rewitalizacji Dunowo

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar miejscowości stanowiącej stolicę gminy, czyli Świeszyna obejmuje 56 ha oraz jest zamieszkiwany przez 552 osoby. Miejscowość stanowi stolicę gminy oraz centrum aktywności kulturalnej i społecznej. Odnosząc skalę występowania zjawisk problemowych na obszarze należy podkreślić, iż w wartościach bezwzględnych występuje wysoka koncentracja problemów objawiających się poziomem bezrobocia oraz stopniem korzystania ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej. Wysoka liczebność osób niepełnosprawnych wpływa na konieczność podjęcia działań mających na celu zaktywizowanie osób poprzez odpowiednie dostosowanie działań społecznych, ale przede wszystkim możliwość zapewnienia infrastruktury pozbawionej utrudnień infrastrukturalnych (m.in. stopnie, schody). Na obszarze występuje wysoka koncentracja osób w wieku poprodukcyjnym oraz osób pozostających bez zatrudnienia, co wpływa na konieczność podjęcia działań mających na celu ich integrację ze społecznością lokalną. Ważnym potencjałem obszaru są instytucje kulturalne, ale brakuje w Świeszynie miejsca zapewniającego możliwość prowadzenia działań integrujących i aktywizujących mieszkańców, które byłyby dostosowane do osób niepełnosprawnych. Występowanie zdegradowanych budynków umożliwia ich adaptację i zorganizowanie odpowiedniego miejsca integracji.

Tabela 19 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 5

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Występowanie obiektów kulturalnych zapewniających możliwość spędzania czasu przez mieszkańców	Wysoki wskaźnik ilości osób w wieku poprodukcyjnym
Wysoka dostępność komunikacyjna obszaru	Wysoka liczba osób niepełnosprawnych, dla których dostępność do obiektów jest niższa
SZANSE	ZAGROŻENIA
Możliwość wykorzystania potencjału miejscowości jako miejsca realizacji działań aktywizacyjnych	Utrudniona możliwość zapewnienia działań aktywizacyjnych dostosowanych do potrzeb mieszkańców
Możliwość realizacji działań aktywizacyjnych skierowanych do osób z terenu całej gminy	Niechęć mieszkańców do realizowanych działań aktywizacji społecznej

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 12 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie spacerów studyjnych

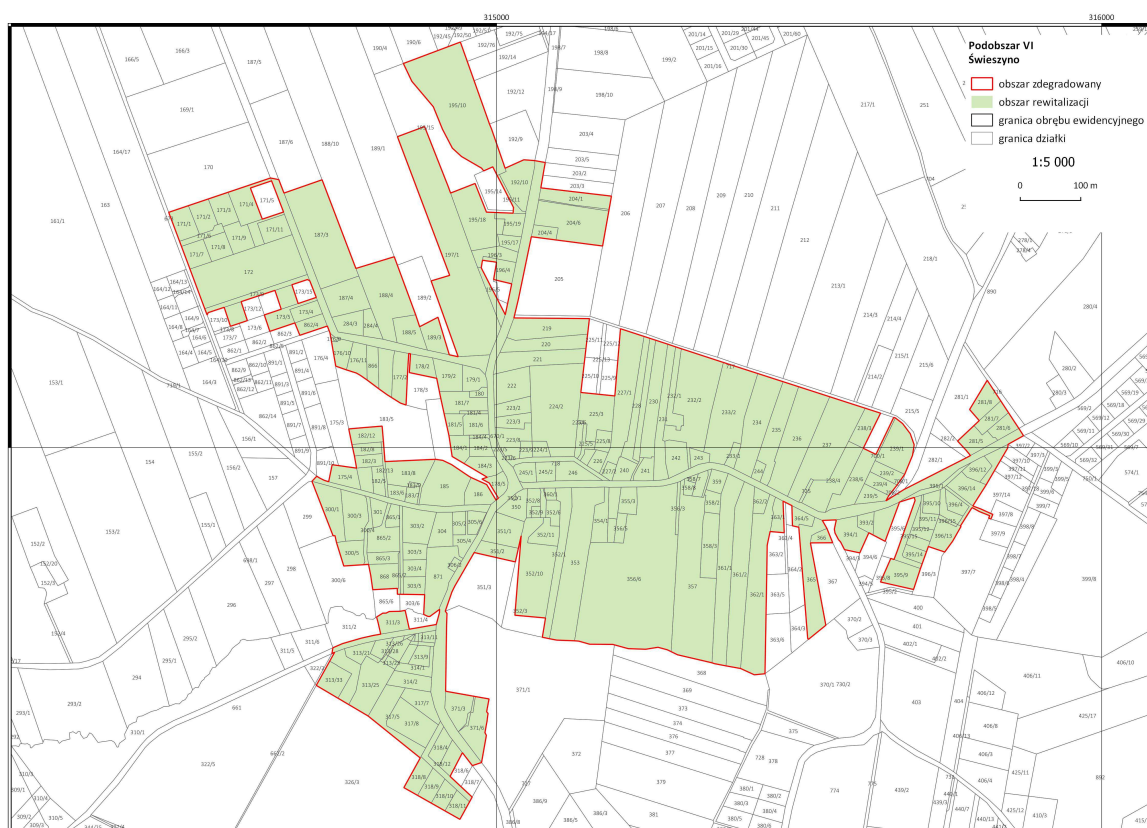

Zdjęcie 13 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie spacerów studyjnych

Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Świeszyna

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane na wskazanym obszarze rewitalizacji doprowadzą do przeciwdziałania problemom społecznym, gospodarczym, technicznym i środowiskowym. Wpłyną również na przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym, które zidentyfikowane zostały w ramach procesu partycypacji społecznej.

Poprzez zaplanowane do realizacji projekty rewitalizacyjne możliwe będzie osiągnięcie eliminacji zjawisk kryzysowych występujących na podobszarach rewitalizacji. Kluczowe jest wskazanie możliwości zapewnienia osobom starszym odpowiednich form integracji ze społecznością lokalną oraz przeciwdziałania długotrwałemu wykluczeniu osób, którym trudniej jest podjąć aktywność zawodową, ze względu na niedopasowanie kompetencji do potrzeb obecnego rynku pracy. Zakłada się realizację niniejszych przedsięwzięć w oparciu o potencjały poszczególnych miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów infrastrukturalnych występujących na poszczególnych podobszarach. Konieczne jest odpowiednie włączenie mieszkańców oraz wykorzystanie potencjału osób zaangażowanych społecznie na poszczególnych podobszarach. Kluczowa wizja odnowy obszaru identyfikowana jest również na poziomie uwarunkowań środowiskowych i możliwości przeciwdziałania zanieczyszczeniu środowiska, które szczególnie dostrzegalne jest na obszarze występowania zdegradowanej infrastruktury oczyszczalni ścieków w Zegrzu Pomorskim. W tym przypadku, poprzez realizację zadań infrastrukturalnych, możliwa będzie eliminacja negatywnego oddziaływania na środowisko i usunięcia trwałego czynnika wykluczającego obszar z możliwości podjęcia działań nakierowanych na eliminację negatywnych zjawisk w obszarze społecznym i gospodarczym. Kluczowe będzie również umożliwienie mieszkańcom dostępu do odnowionej infrastruktury, spełniającej odpowiednie normy i zmniejszenie ich wykluczenia w tym obszarze. Należy podkreślić, iż ze względu na postanowienia dokumentu określającego Specjalne Strefy Włączenia w Województwie Zachodniopomorskim, obszar gminy został uznany za posiadający znaczne deficyty w obszarze infrastruktury technicznej. Poprzez realizację działań rewitalizacyjnych możliwe będzie wyeliminowanie stwierdzonych deficytów oraz przeciwdziałanie narastaniu problemów związanych z charakterystyką popegeerowskiego obszaru.

Wykorzystanie potencjałów znajdujących się na obszarze rewitalizacji umożliwi podjęcie działań skierowanych na wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej i umożliwi aktywne włączenie mieszkańców w podejmowane działania. Poprzez realizowane przedsięwzięcia rozwiązane zostaną kluczowe problemy, związane z zapewnieniem dostępu osób niepełnosprawnych do możliwości

aktywizacji, objęciem opieką osób wymagających wsparcia, a także przeciwdziałaniem trwałego wykluczenia obszaru ze względu na wysoki stopień jego degradacji środowiskowej. Założeniem programu jest trwałe odnowienie obszarów o szczególnej sytuacji kryzysowej poprzez podjęcie działań kompleksowych w ujęciu problemów, które zostały zdiagnozowane.

Tabela 20 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Świeszyno

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wysoki stopień realizacji działań aktywizacji kulturowej na obszarze rewitalizacji	Występowanie zdegradowanych budynków na obszarach rewitalizacji
Dostęp mieszkańców do wsparcia służby zdrowia	Występowanie obszarów o niskim stopniu zaangażowania społecznego mieszkańców
Wysokie oceny jakości życia w gminie dokonywane przez mieszkańców	Zdegradowana infrastruktura ośrodka turystycznego występującego na obszarze rewitalizacji
Występowanie tożsamości lokalnej mieszkańców gminy umożliwiającej podjęcie działań aktywizacyjnych w oparciu o identyfikację lokalną	Wysoki współczynnik degradacji przestrzennej obszarów rewitalizacji
Ograniczona możliwość do integracji mieszkańców związanych z miastem Koszalin, którzy traktują obszar gminy jedynie w kategoriach miejsca noclegowego i spędzania czasu rodzinnego we własnym domu	Wysoka koncentracja osób długotrwale wykluczonych, których aktywizacja wymaga podjęcia szczególnych działań ze względu na brak kompetencji zawodowych
Wysoka dostępność za pośrednictwem komunikacji publicznej części obszarów z Koszalinem	Występowanie infrastruktury powodującej trwałe wykluczenie obszaru
SZANSE	ZAGROŻENIA
Wysoki potencjał aktywności społecznej członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku	Niechęć osób wykluczonych do działań, które będą podejmowane w ramach ich aktywizacji
Możliwość adaptacji zdegradowanej infrastruktury	Problemy związane z odpowiednią komunikacją publiczną świadcząca usługi na obszarze rewitalizacji
Możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania umożliwiających realizację kompleksowych działań	Niewystarczające środki własne gminy na realizację założeń prowadzących do kompleksowej odnowy obszaru
Bliskość usytuowania Koszalina jako ośrodka o wysokim potencjale gospodarczym	Utrudniona możliwość realizacji działań dopasowanych do potrzeb społeczności lokalnej

Źródło: Opracowanie własne

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne i szczegółowe oraz przedsięwzięcia programu. Warunkiem realizacji programu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne na obszarze rewitalizowanym. Tak uporządkowana analiza stanowi podstawę sformułowania celów i przedsięwzięć, które z kolei powinny być zinstrumentalizowane w postaci wiązki celów ogólnych programu.

Celem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieżenie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych z interesariuszami rewitalizacji oraz w ramach przeprowadzonej diagnozy, która pozwoliła wskazać największe deficyty występujące na obszarze rewitalizacji.

Tabela 21 Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

MISJA PROGRAMU REWITALIZACJI	
Przeciwdziałanie narastaniu problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji oraz możliwość prowadzenia aktywnych działań mających na celu włączenie społeczności lokalnej, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz aktywizację gospodarki lokalnej	
WIZJA 1	Zapewniony potencjał aktywizacji społecznej, która opiera się na prowadzonych działaniach skierowanych do osób wymagających wsparcia, wpływa na eliminację występujących deficytów na obszarze rewitalizacji.
WIZJA 2	Przeciwdziałanie kluczowym deficytom występującym na obszarach rewitalizacji, prowadzących do trwałego wykluczenia obszaru w aspekcie społecznych i gospodarczym.
WIZJA 3	Objęcie działaniami aktywizacyjnymi osób posiadających szczególne potrzeby w zakresie włączenia oraz integracji ze społecznością lokalną.

Źródło: Opracowanie własne

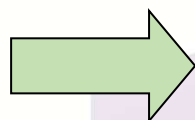

Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

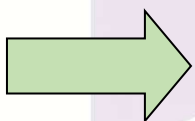
Wyznaczone cele określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie, a jednocześnie wyznaczają kierunki działań co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji, zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację, możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze. Poniżej wskazano cel główny i cele szczegółowe w Programie.

Cel główny: Aktywizowanie społeczności lokalnej znajdującej się w sytuacji kryzysowej poprzez wykorzystanie lokalnych potencjałów oraz likwidowanie deficytów występujących na obszarze rewitalizacji

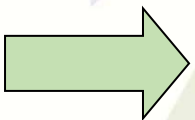
Cele odnoszą się wprost do diagnozy obszaru i wizji obszaru rewitalizacji:

Cel szczegółowy 1. *Likwidacja deficytów infrastrukturalnych determinantą realizacji aktywizacji społecznej.*

Cel szczegółowy 2. *Aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnym położeniu społecznym.*

Cel szczegółowy 3. *Wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu aktywizacji społecznej mieszkańców.*

Cel ogólny oraz cele szczegółowe określają w sposób strategiczny kierunki działań, które są niezbędne do podjęcia ze względu na konieczność wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Poprzez cele przejawia się realizacja misji zwartej w dokumentach strategicznych na poziomie lokalnym, określających działania niezbędne do podjęcia na obszarze rewitalizacji, które doprowadzą do większego wykorzystania potencjału gminy, a jednocześnie przyczynią się do wzrostu potencjału powiatu i województwa.

Cele zostały wyznaczone na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w której zidentyfikowano problemy w obszarze uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno- funkcjonalnych oraz środowiskowych i technicznych. W diagnozie wskazano deficyty, których marginalizacja opierałaby się na konieczności prowadzenia działań aktywizacji społecznej, jako podstawowych zadań niezbędnych do eliminacji sytuacji kryzysowej. W nawiązaniu do niniejszych wyników, w ramach celów podstawowym założeniem jest realizacja działań opartych na konieczności

wspierania osób znajdujących się w trudnym położeniu oraz realizacji działań aktywizacji społecznej. Jednakże kluczowe dla realizacji tej części założeń jest wyeliminowanie deficytów infrastrukturalnych znajdujących się na obszarze rewitalizacji, które trwale prowadzą do niemożności wyprowadzenia obszaru z kryzysu. Taka sytuacja może dotyczyć w szczególności aspektów technicznych, dlatego znalazło to odzwierciedlenie w zaplanowanych celach.

Prowadzenie kompleksowych działań mających na celu ograniczenie lub eliminację niekorzystnych zjawisk wymaga również wykorzystania potencjałów obszaru przejawiających się w jednym lub kilku uwarunkowaniach. W związku z tym w ramach celów planuje się wykorzystanie stwierdzonych potencjałów, które mają wzmocnić efektywność realizowanego procesu aktywizacji społecznej.

Określone cele pozwalają na wskazanie kierunków działań, których realizacja doprowadzi do wyprowadzenia obszaru, na którym występuje szczególna koncentracja problemów z sytuacji kryzysowej. W ramach celów zaplanowano następujące kierunki działań:

- Odnowa infrastruktury wpływającej na trwałą degradację obszaru;
- Prowadzenie działań aktywizacji społecznej osób w sytuacji kryzysowej;
- Prowadzenie działań aktywizacji społecznej osób o cechach determinujących koncentrację problemów społecznych;
- Działania mające na celu poprawę jakości życia osób obszaru rewitalizacji;
- Wykorzystanie atrybutów istniejących w gminie na cele aktywizacji społecznej.

Wskazane powyżej działania doprowadzą do eliminacji deficytów w wymiarach:

- ✓ Społecznego wykluczenia osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej;
- ✓ Wykluczenia społecznego seniorów;
- ✓ Długotrwałego wykluczenia osób;
- ✓ Trwałego wykluczenia obszaru gminy.

Podsumowując należy podkreślić, iż cele zaplanowane w programie rewitalizacji pozwalają na podjęcie działań mających możliwość ograniczenia niekorzystnych trendów społecznych na obszarze uznanym za zdegradowany oraz realizację działań mających na celu przeciwdziałanie nasilaniu negatywnych uwarunkowań w obszarze gospodarczym, przestrzenno- funkcjonalnym, środowiskowym i technicznym.

Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy

W poniższym rozdziale uzasadniono powiązanie programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi oraz planistycznymi gminy, a także wskazano na celowość zaplanowanych projektów i przedsięwzięć. W opracowaniu programu dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy Świeszyno z wcześniej opracowanymi dokumentami planistycznymi na poziomie lokalnym oraz powiatowym. Elementem określającym cele gospodarki przestrzennej, a zarazem politykę gminy jest *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego*. W dokumencie tym wskazano kierunki rozwoju gminy, które będą spójne z celami programu rewitalizacji. W ramach prac analitycznych dokonano analizy spójności planowanych celów Programu z ww. Studium. Analizie poddano również *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świeszyno* oraz *Strategię Rozwoju Gminy Świeszyno*, wskazując spójność celów programu rewitalizacji z przedmiotowym dokumentem sektorowym gminy.

Przeanalizowany ponadto zapisy *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2020* oraz *Strategii Rozwoju Powiatu Koszalińskiego na lata 2017 – 2020*, których cele strategiczne okazały się komplementarne do działań planowanych do podjęcia w programie rewitalizacji. W tabelach zaprezentowano powiązanie celów programu rewitalizacji ze wskazanymi powyżej dokumentami opracowanymi na poziomie gminnym i regionalnym.

Analizując zapisy *Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno* należy zauważyć, iż odnoszą się one do konieczności podjęcia działań mających na celu zapewnienie zintegrowanej i nowoczesnej infrastruktury technicznej, co jest zgodne z zaplanowanymi w ramach programu działaniami. Ważną kwestią jest infrastruktura, która będzie stanowiła podstawę do realizacji przedsięwzięć społecznych mających na celu aktywizację społeczną mieszkańców. Kluczowe jest również podjęcie działań wpływających na poprawę deficytów koncentrujących się na wskazanym obszarze, które wpływają na niemożność wykorzystania jego potencjału. . Dotyczy to szczególnie infrastruktury, która poprzez swoje niedostosowanie do odpowiednich norm może wpływać na wykluczenie możliwości podjęcia działań aktywizacyjnych. Kapitał ludzki jest podstawą realizowanych działań w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno*, a należy podkreślić, iż dokonywanie inwestycji w kapitał społeczny, wspieranie go w rozwoju jest podstawą działań zawartych w programie. Zapisy *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świeszyno* wskazują na konieczność podejmowania działań mających na celu przeciwdziałanie

bezrobociu oraz podejmowanie działań mających na celu włączanie społeczności lokalnej w aktywność społeczną oraz integrowanie grup osób wykluczonych z osobami zamieszkującymi dany obszar. W ramach działań przewidziane zostały projekty, które po zrealizowaniu pozwolą na zapewnienie trwałego wsparcia dla osób wykluczonych oraz wymagających wsparcia, co jest zgodne ze wskazaną strategią. Kluczowe jest również objęcie wsparciem osób starszych, które wymagają aktywizacji oraz włączenia do społeczności i niniejsze działania, wynikające również ze strategii, będą podejmowane.

Odwołując się do Studium Uwarunkowania i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego należy wskazać, iż realizowane działania mają na celu podniesienie jakości życia na obszarach wiejskich poprzez podejmowanie działań aktywizujących społeczność, co jest zgodne z założeniami programu rewitalizacji. Wszystkie podejmowane działania obejmą obszary wiejskie oraz doprowadzą do podniesienia jakości życia.

Biorąc pod uwagę dokumenty na poziomie regionalnym, warto zasygnalizować, iż działania odpowiadają zapisom Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 poprzez realizowanie działań ukierunkowanych na budowanie aktywnej społeczności lokalnej, która aktywnie funkcjonuje zawodowo i społecznie. Ponadto kluczowe jest realizowanie działań w oparciu o spójność i tożsamość lokalną mieszkańców, co znajduje odzwierciedlenie w działaniach zaplanowanych do podjęcia w ramach programu rewitalizacji. Zbliżone założenia zostały wskazane w Strategii Rozwoju Powiatu Koszalińskiego 2017 – 2020, a szczególnie do uwzględnienia jest kontekst odnowy ekologicznej obszarów oraz zapobiegania ich degradacji poprzez odnowę infrastruktury i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Niski współczynnik przedsiębiorczości na obszarach rewitalizacji wpływa na ich wykluczenie, dlatego aktywizacja zawodowa ma na celu podjęcie działań zmierzających do większego skłonienia mieszkańców, szczególnie osób wykluczonych do podjęcia działań mających na celu założenie własnej działalności gospodarczej. Konieczne wydaje się również wskazanie zapisów strategii obszaru wyrażonego w Lokalnej Strategii Rozwoju, która wskazuje na konieczność wykorzystania kapitału społecznego, co ma odzwierciedlenie w działaniach zaplanowanych w programie rewitalizacji.

Podsumowując należy podkreślić, iż założenia programu rewitalizacji są zgodne z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym oraz regionalnym. Działania zaplanowane do podjęcia będą miały na celu wzmocnienie potencjału obszaru oraz podjęcie aktywizacji szczególnie w obszarze społecznym, chociaż czasami wymagane będą działania infrastrukturalne, tak aby możliwe było na tej podstawie aktywizowanie społeczności lokalnej.

Tabela 22 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Świeszyno

Dokumenty strategiczne Gminy Świeszyno	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022		
	Cel 1. Likwidacja deficytów infrastrukturalnych determinantą realizacji aktywizacji społecznej	Cel 2. Aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnym położeniu społecznym	Cel 3. Wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu aktywizacji społecznej mieszkańców
<i>Strategia Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014 - 2020</i>	CEL STRATEGICZNY: Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna	CEL STRATEGICZNY: Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki	CEL STRATEGICZNY: Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki
<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świeszyno na lata 2014 - 2020</i>	I. Poprawa stanu bezpieczeństwa, porządku i spokoju publicznego. II. Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez aktywizację zawodową i społeczną osób bezrobotnych.	Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu osób starszych i samotnych poprzez rozwijanie systemu wsparcia i integrację ze środowiskiem lokalnym	I. Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez aktywizację zawodową i społeczną osób bezrobotnych. II. Podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców Gminy Świeszyno.
<i>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świeszyno</i>	CEL STRATEGICZNY 1: Podniesienie jakości i poziomu życia na obszarach wiejskich CEL STRATEGICZNY 3: Aktywizacja ludności wiejskiej	CEL STRATEGICZNY 3: Aktywizacja ludności wiejskiej	CEL STRATEGICZNY 3: Aktywizacja ludności wiejskiej

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 23 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi regionalnymi

Dokumenty strategiczne o znaczeniu ponadlokalnym	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022		
	Cel 1. Likwidacja deficytów infrastrukturalnych determinantą realizacji aktywizacji społecznej	Cel 2. Aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnym położeniu społecznym	Cel 3. Wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu aktywizacji społecznej mieszkańców
<i>Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020</i>	Cel strategiczny nr 5 „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności” Cel strategiczny nr 4 „Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami”	Cel strategiczny nr 5 „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności” Cel strategiczny nr 6 „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu”	Cel strategiczny nr 6 „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu”
<i>Strategia Rozwoju Powiatu Koszalińskiego 2017 - 2020</i>	4.1.1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego 4.4.1. Edukacja ekologiczna 4.4.2. Wzrost bezpieczeństwa ekologicznego powiatu 4.3.2. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości	4.1.1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego 4.2.1. Poprawa dostępu do infrastruktury drogowej	4.1.1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego 4.2.1. Poprawa dostępu do infrastruktury drogowej
<i>Lokalna Strategia Rozwoju 2014 - 2020</i>	Wzmocnienie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 r.	Aktywizacja mieszkańców LSR i wzmocnienie kapitału społecznego do 2023 r.	Aktywizacja mieszkańców LSR i wzmocnienie kapitału społecznego do 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zgodnie z Wytycznymi dot. rewitalizacji w Programie opisano główne i pozostałe projekty rewitalizacyjne składające się na poniższe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Pozostałe projekty rewitalizacyjne są dodatkowymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, które wydano przez Ministra Rozwoju. Obejmują one zarówno projekty społeczne, jak i projekty „miękkie”, które finansowane będą ze środków zewnętrznych oraz środków własnych gminy lub innych beneficjentów. Wymienione przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały poddane analizie pod względem oddziaływania oraz potencjału integracji z projektami społecznymi. Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to obowiązku w każdym przypadku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

Zdjęcie 14 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Źródło: Opracowanie własne

Podjęmowane w ramach projektu rewitalizacyjnego przedsięwzięcia stanowią odpowiedź na konkretne problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego przedstawionej w programie rewitalizacji. W poniższych opisach wykazano logikę powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami podejmowanymi w ramach kompleksowej interwencji: Analiza wyników konsultacji społecznych przedstawiona w *Rozdziale III. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* warunkowała wybór projektów rewitalizacyjnych zaszerogowanych do grupy projektów głównych i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Inne projekty rewitalizacyjne są dodatkowymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Projekty te wpłyną na realizację celów rewitalizacji poprzez szeroki wachlarz zaplanowanych działań. Przyczynią się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, powodując wzmocnienie wzajemnych efektów i ich maksymalizację tzw. efekt synergii.

Pozostałe projekty rewitalizacyjne wpłyną pozytywnie w szczególności na aktywizację i integrację społeczną mieszkańców obszarów rewitalizowanych, tworzenie miejsc integracji społecznej mieszkańców obszarów rewitalizowanych, ożywienie gospodarcze obszarów rewitalizowanych oraz ożywienie kulturalne i edukacyjne obszarów rewitalizowanych. Pojawiający się, dzięki komplementarności realizowanych projektów rewitalizacyjnych, efekt synergii przyczyni się do szybszego i bardziej efektywnego uzyskania oczekiwanych rezultatów Programu rewitalizacji. Realizacja głównych projektów rewitalizacyjnych przełoży się bezpośrednio do osiągnięcia zakładanych celów Programu (zob. Rozdział VII. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające *zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk*). Działania o charakterze społecznym polegać będą zatem na wzmocnieniu działań prowadzonych w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców na obszarach rewitalizacji oraz rozwiązaniu stwierdzonych deficytów, szczególnie na obszarze popegeerowskim. Ważne działania będą również realizowane w obszarze mającym na celu przeciwdziałanie deficytom w obszarze uwarunkowań gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych, które pogłębiają negatywne zjawiska mające miejsce na obszarze rewitalizacji.

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. MARGINALIZACJA DEFICYTÓW OBSZARU ZEGRZA POMORSKIEGO			
Nazwa wnioskodawcy	GMINA ŚWIESZYNO			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji Zegrze Pomorskie			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcyjna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna			
Cel (cele projektu)	Aktywizacja społeczna mieszkańców poprzez wykorzystanie lokalnych potencjałów. Eliminacja deficytów obszaru wpływających na zapewnienie trwałego rozwoju. Podjęcie działań mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu uwarunkowań lokalnych.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1. Likwidacja deficytów infrastrukturalnych determinantą realizacji aktywizacji społecznej.</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	1.1. Budowa centrum aktywizacji wiejskiej jako podstawa działań aktywizacyjnych mieszkańców.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	
	Gmina Świeszyno	Niski stopień aktywizacji mieszkańców oraz integracji z osobami odczuwającymi trudności życiowe. Niewykorzystany potencjał walorów środowiska naturalnego obszaru. Brak odpowiedniej infrastruktury dla realizacji działań aktywizacyjnych.	Zwiększenie aktywizacji mieszkańców poprzez podjęcie działań mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych z mieszkańcami.	1. Oczyszczenie terenu. 2. Budowa budynku centrum aktywizacji. 3. Realizacja prac wykończeniowych przy budynku świetlicy. 4. Adaptacja pomieszczeń na cele działań społecznych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	
	Zegrze Pomorskie	1 000 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Zmodernizowana powierzchnia	Sprawozdanie Urzędu Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

		użytkowa – 200m2 Udostępniona liczba zmodernizowanych pomieszczeń - 2 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach społecznych – 100 Liczba organizowanych działań społecznych - 10	
1.2. Wyposażenie centrum aktywizacji w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań aktywizacyjnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Niski stopień aktywizacji mieszkańców. Brak odpowiedniej infrastruktury i sprzętu umożliwiającego aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców.	Zwiększenie aktywizacji mieszkańców poprzez podjęcie działań mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych mieszkańcami. Organizowanie cyklicznych wydarzeń aktywizacyjnych.	1. Zakup sprzętu do aktywizacji sportowej. 2. Zakup narzędzi do realizacji aktywizacji plastycznej oraz zrękozielniczej. 3. Zakup sprzętu rehabilitacyjnego. 4. Zatrudnienie animatora. 5. Organizacja cyklicznych warsztatów aktywizacyjnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Zegrze Pomorskie	100 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zakupionego sprzętu – 40 sztuk Liczba zatrudnionych osób - 1 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób biorących udział w organizowanych warsztatach aktywizacyjnych – 50 Liczba organizowanych warsztatów - 8	Sprawozdanie Urzędu Gminy
1.3. Modernizacja infrastruktury oczyszczalni ścieków.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej właściwe dbanie o środowisko i wykorzystanie potencjału	Marginalizacja deficytu obszaru wpływającego na wysoki stopień wykluczenia mieszkańców. Zwiększenie	1. Wymiana infrastruktury mechanicznej oczyszczalni ścieków. 2. Wymiana infrastruktury

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

		obszaru. Niemożność zapewnienia odpowiedniego stopnia oczyszczenia ścieków wpływa na trwałe wykluczenie obszaru. Brak możliwości aktywizacji społeczności poprzez kształtowanie postaw proekologicznych.	stopnia wykorzystania przestrzeni obszaru oraz włączenia mieszkańców w podejmowane działania.	pełniące funkcje biologiczne w oczyszczalni ścieków. 3. Adaptacja przestrzeni na potrzeby aktywizacji społecznej osób wykluczonych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Zegrze Pomorskie	3 500 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Powierzchnia obszaru poddanego rewitalizacji – 1 ha Liczba zmodernizowanej infrastruktury – 3 sztuki <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Spadek zanieczyszczenia środowiska – 60% Poprawa jakości życia mieszkańców – 80%	Sprawozdanie Urzędu Gminy, realizacja badań ankietowych
1.4. Utworzenie obszaru służącego do prowadzenia działań aktywizacyjnych w oparciu o tradycje lokalne.				
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Niski stopień aktywności społecznej mieszkańców obszaru. Niski stopień aktywności społecznej opartej na potencjale jakim jest tradycja lokalna. Trudność w kształtowaniu tożsamości lokalnej, co jest wynikiem braku aktywności mieszkańców obszaru.	Zwiększenie stopnia aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych. Rozwój potencjałów obszaru opartych na tradycjach lokalnych.	1. Oczyszczenie terenu oraz adaptacja na potrzeby prowadzenia działań aktywizacyjnych. 2. Zakup infrastruktury zewnętrznej umożliwiającej prowadzenie aktywizacji mieszkańców. 3. Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych, którzy będą prowadzili zadania utrzymaniowe infrastruktury.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Zegrze Pomorskie	200 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zakupionej infrastruktury zewnętrznej – 30 sztuk Powierzchnia obszaru poddanego	Sprawozdanie Urzędu Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

		rewitalizacji - 1 ha <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób włączonych do prac utrzymaniowych – 10 Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjnych - 3	
1.5. Prowadzenie warsztatów mających na celu rozwój rolnych tradycji lokalnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców. Trudności w aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców. Brak odpowiedniej infrastruktury służącej realizacji działań aktywizacyjnych.	Zwiększenie stopnia zaangażowania osób wykluczonych w działania społeczne oparte na tradycjach lokalnych jako szansa eliminacji występujących deficytów.	1. Zatrudnienie animatora. 2. Prowadzenie cyklicznych warsztatów dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Zegrze Pomorskie	40 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zatrudnionych osób - 1 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w organizowanych warsztatach aktywizacyjnych – 40 Liczba organizowanych warsztatów – 4	Sprawozdanie Urzędu Gminy
1.6. Organizowanie cyklicznych zajęć animacyjnych mających na celu włączenie osób wykluczonych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Wysoki wskaźnik osób wykluczonych społecznie – bezrobotni oraz osoby korzystające z pomocy społecznej. Brak aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.	Zwiększenie stopnia zaangażowania osób wykluczonych w działania społeczne jako szansa eliminacji występujących deficytów.	1. Zatrudnienie trenerów. 2. Prowadzenie cyklicznych zajęć animacyjnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Zegrze Pomorskie	50 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zatrudnionych osób - 3	Sprawozdanie Urzędu Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

			<u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w organizowanych warsztatach aktywizacyjnych – 80 Liczba organizowanych warsztatów - 4	
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	Brak projektów uzupełniających.			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Z diagnozy wynika, że problemem występującym na zdefiniowanym obszarze zdegradowanym jest wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej oraz wysoki wskaźnik osób bezrobotnych. Występuje również bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości, co świadczy o pewnym stopniu bierności mieszkańców i wymaga podjęcia działań zwiększających chęć osób do zaangażowania się w rozwój własnej działalności jako remedium na występujący problem pozostawiania osób bez zatrudnienia. Ponadto można zauważyć również stosunkowo wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym, co wymaga podjęcia szczególnych działań mających na celu zwiększenie integracji seniorów. Zaangażowanie osób w wieku poprodukcyjnym wpływa na mniejszy stopień poczucia wykluczenia oraz zwiększa aktywność życiową.</p> <p>W ramach realizowanych projektów potrzebne są działania, które zaktywizują mieszkańców pozostających bez pracy. Realizacja działań rewitalizacyjnych mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców mogłoby się przyczynić do ich ponownego włączenia do życia w społeczności lokalnej.</p> <p>Jednocześnie należy zadbać o odpowiednią dla działań aktywizacyjnych infrastrukturę, ponieważ potrzebna są zarówno odpowiednie warunki jak i przestrzeń, aby móc zaproponować mieszkańcom wspólne działania. Należy podkreślić, iż obecnie silny stopień zdegradowania oczyszczalni ścieków wpływa na niemożność realizacji działań mających na celu odnowę obszaru, gdyż stałe zanieczyszczenie środowiska wpływa na niemożność rozwoju działalności gospodarczej i wzbudzenia w mieszkańcach poczucia decyzyjności odnośnie własnych decyzji życiowych.</p> <p>Należy szczególnie się odnieść do osób starszych, ponieważ skierowane do nich specjalnie działania aktywizacyjne przyczynią się w przyszłości do reintegracji społecznej i zapobiegą dalszej izolacji społecznej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.</p>			
Planowany okres realizacji	2017 - 2020			
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	4 890 000,00			
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; • PROW na lata 2014-2020 • NFOŚiGW, Program „Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju”; • Budżet Gminy.			

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2. NIEDALINO MIEJSCOWOŚCIĄ O WYSOKIM POTENCJALE AKTYWIZACJI			
Nazwa wnioskodawcy	GMINA ŚWIESZYNO			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji Niedalino			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Zapewnienie dostępu osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem do możliwości aktywizacji oraz integracji ze społecznością lokalną. Skoncentrowanie działań aktywizacyjnych na seniorach oraz osobach niepełnosprawnych poprzez likwidację barier dostępu do świadczonej pomocy.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnym położeniu społecznym.</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	2.1. Dokonanie przebudowy świetlicy wiejskiej na potrzeby utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Zadania	
	Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej realizację działań na rzecz osób wykluczonych społecznie. Niemożność realizacji kompleksowego procesu włączenia zawodowego osób wykluczonych ze względu na brak rozwiniętych oraz kompleksowych form ich aktywizacji	Zapewnienie dostępu osób wykluczonych oraz posiadających trudności w dostępie do stałej pomocy, możliwości opieki oraz włączenia w działania aktywizacyjne poprzez stworzenie miejsca zapewniającego wsparcie.	1. Modernizacja elewacji zewnętrznej. 2. Wymiana instalacji oraz stolarki. 3. Odnowa pomieszczeń wraz z ich adaptacją. 4. Wymiana poszycia dachu. 5. Wyposażenie w sprzęt sanitarny pomieszczeń. 6. Rozbudowa budynku
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

Niedalino	1 200 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Odnowiona powierzchnia użytkowa – 250 m ² <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zaadaptowanych pomieszczeń - 8 Liczba osób mających możliwość korzystania z infrastruktury – 100	Sprawozdanie Urzędu Gminy
2.2. Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Wysoki odsetek osób z niepełnosprawnościami oraz wykluczonych społecznie. Brak możliwości właściwej aktywizacji osób wykluczonych ze względu na bariery techniczne.	Zapewnienie dostępu do świadczeń oraz realizowanej aktywizacji osobom o ograniczonej sprawności ruchowej.	1. Eliminacja barier architektonicznych w obiekcie poprzez stworzenie odpowiednich podjazdów. 2. Adaptacja pomieszczeń i wyposażenie w sprzęt ułatwiający przemieszczanie się osób niepełnosprawnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Niedalino	250 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba wyeliminowanych barier architektonicznych – 8 Liczba zakupionego sprzętu ułatwiającego poruszanie się - 15 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektu – 20	Sprawozdanie Urzędu Gminy
2.3. Adaptacja przestrzeni wokół świetlicy na cele odnowy obszaru oraz możliwości realizacji działań aktywizacyjnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak infrastruktury, która może odgrywać aktywną rolę w procesie aktywizacji mieszkańców ze względu na swoje niedostosowanie do ich potrzeb. Niski stopień aktywizacji społecznej mieszkańców.	Odnowa przestrzeni wraz z zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie efektywnej aktywizacji osób wymagających wsparcia.	1. Oczyszczenie terenu wokół świetlicy. 2. Zakup infrastruktury zewnętrznej umożliwiającej prowadzenie aktywizacji ruchowej. 3. Stworzenie miejsc rekreacji jako obszarów zapewniających

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

			wyciszenie pensjonariuszy.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Niedalino	100 000	<p>WSKAŹNIKI PRODUKTU: Powierzchnia obszaru poddanego rewitalizacji – 0,5 ha Liczba zakupionej infrastruktury - 15</p> <p>WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób korzystających z miejsc rekreacji– 100</p>	Sprawozdanie Urzędu Gminy
2.4. Wyposażenie ŚDS w sprzęt niezbędny do prowadzenie działań aktywizacyjnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Niski stopień aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców. Wysoki stopień degradacji ze względu na tereny popegeerowskie. Brak odpowiedniego sprzętu umożliwiającego realizację działań aktywizacyjnych.	Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej prowadzenie działań aktywizacyjnych skierowanych do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup narzędzi umożliwiających prowadzenie warsztatów plastycznych oraz rękodzielniczych. 2. Zakup infrastruktury rehabilitacyjnej umożliwiającej prowadzenie działań aktywizacyjnych. 3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt umożliwiający prowadzenie warsztatów gotowania. 4. Zakup infrastruktury towarzyszącej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Niedalino	250 000	<p>WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zakupionego sprzętu – 30 sztuk</p> <p>WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach aktywizacyjnych – 150 Liczba organizowanych przedsięwzięć społecznych - 40</p>	Sprawozdanie Urzędu Gminy
2.5. Cykliczne organizowanie działań aktywizacyjnych dla seniorów.			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz osób korzystających z pomocy społecznej. Niski stopień aktywności społecznej mieszkańców obszaru. Wysoki stopień degradacji społecznej ze względu na tereny popegeerowskie – niska motywacja i niechęć do aktywności społecznej.	Zapewnienie cyklicznych działań aktywizacyjnych dla grupy o szczególnych potrzebach włączenia do społeczności lokalnej oraz działaniach nakierowanych na wykorzystanie ich potencjału i integrację ze społecznością lokalną.	1. Zatrudnienie osób odpowiedzialnych za aktywizowanie pensjonariuszy. 2. Organizowanie cyklicznych warsztatów oraz pozostałych działań aktywizacyjnych. 3. Prowadzenie działań mających na celu integrację pokoleń.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Niedalino	50 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zatrudnionych osób - 2 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach aktywizacyjnych – 80 Liczba organizowanych działań integracyjnych - 6	Sprawozdanie Urzędu Gminy
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	2.6. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej do obniżenia energochłonności budynku. (Zapewnienie niskich kosztów użytkowania budynków, w których realizowane będą działania społeczne poprzez zakup infrastruktury umożliwiającej pozyskiwanie energii odnawialnej. Doprowadzi to do obniżenia wpływu budynku na środowisko naturalne oraz przyczyni się do zmniejszenia deficytów w obszarze uwarunkowań środowiskowych. W ramach realizowanych zadań zaplanowano zakup kolektorów słonecznych, pomp wodnych oraz paneli fotowoltaicznych niezbędnych do pełnego zaspokojenia zapotrzebowania budynku na energię.)			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na niniejszym obszarze występuje wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej oraz wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Występuje również niski wskaźnik przedsiębiorczości, a także niski stopień integracji społecznej. Najważniejszym problemem wydaje się być niemożność aktywizacji osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Brakuje działań, które w sposób systematyczny, wykorzystując potencjał terenu i kapitału społecznego mogłyby przyczynić się aktywizacji społecznej mieszkańców. Zapewnienie w działaniach rewitalizacyjnych aktywności skoncentrowanych na aktywizacji zawodowej mieszkańców mogłoby się przyczynić do ich ponownego włączenia do życia w społeczności lokalnej. Ponadto brak odpowiedniej infrastruktury ułatwiającej realizację działań aktywizacyjnych wydaje się być problemem szczególnie ważnym, gdyż bez odpowiedniej przestrzeni i odpowiedniego sprzętu trudno jest znaleźć platformę techniczną służącą integracji społecznej.			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

	Problemem jest również wysoki wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym oraz zagrożonych wykluczeniem ze względu na posiadane dysfunkcje. Niemożność ich aktywizacji może przyczynić się do ich izolacji społecznej, a tym samym wykluczenia z życia społecznego. Niezapewnienie odpowiednich miejsc aktywizacji i przeciwdziałania marginalizacji mieszkańców wpływa na zubożenie kapitału społecznego obszaru rewitalizacji, powodując utrzymanie sytuacji kryzysowej i występowanie deficytów.
Planowany okres realizacji	2018 - 2020
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	2 050 000,00
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; • RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej; • PO WER, działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym; • PO WER, działanie 4.1 Innowacje społeczne; • PO WER, działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych; • RPO WZ 2014 – 2020, działanie 2.5 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej; • Budżet Gminy.

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	3. UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU POTENCJAŁEM GMINY ŚWIESZYNO
Nazwa wnioskodawcy	GMINA ŚWIESZYNO
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji Dunowo
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

Cel (cele) projektu	Prowadzenie aktywnej integracji seniorów na obszarze gminy wraz z zapewnieniem dostępu seniorów do działań mających na celu ich włączenie do społeczności lokalnej. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnym położeniu społecznym.</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	3.1. Modernizacja techniczna budynku szkoły i świetlicy na potrzeby Uniwersytetu.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej aktywizację społeczną osób wykluczonych społecznie poprzez działania Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Wysokie nasilenie odsetka osób w wieku poprodukcyjnym.	Przystosowanie bazy infrastrukturalnej do potrzeb organizacji procesu dydaktycznego oraz aktywizacyjnego seniorów Zapewnienie dostępu seniorów do wystarczającej powierzchni umożliwiającej aktywizację.	1. Odnowa elewacji budynku. 2. Wymiana instalacji. 3. Wymiana stolarki. 4. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt sanitarny.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Dunowo	2 500 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Powierzchnia użytkowa budynku poddana rewitalizacji – 400 m ² <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zmodernizowanych pomieszczeń – 20	Sprawozdanie Urzędu Gminy
	3.2. Adaptacja pomieszczeń budynku szkoły i świetlicy.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Utrudniona możliwość aktywizacji seniorów do aktywizacji społecznej. Niski stopień aktywizacji społecznej mieszkańców. Brak odpowiedniego wyposażenia służącego aktywizacji społecznej mieszkańców.	Przystosowanie pomieszczeń zlokalizowanych w budynku na potrzeby realizacji procesu aktywizacji społecznej wraz z ich odpowiednią adaptacją do potrzeb seniorów.	1. Odnowa pomieszczeń wraz z ich odpowiednią adaptacją. 2. Adaptacja pomieszczeń na potrzeby pracowni warsztatowych. 3. Utworzenie sali wykładowej. 4. Stworzenie miejsca integracji senioralnej.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Dunowo	800 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Ilość pomieszczeń, do których	Sprawozdanie Urzędu Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

		zakupione zostanie wyposażenie - 6 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób korzystających z zaadaptowanych pomieszczeń – 200	
3.3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do aktywizacji seniorów.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniego sprzętu umożliwiającego aktywizację społeczną osób w wieku poprodukcyjnym. Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym.	Zapewnienie seniorom dostępu do wysokiej jakości sprzętu umożliwiającego prowadzenie działań aktywizacyjnych.	1. Zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie aktywizacji kulinarnej. 2. Zakup sprzętu zapewniającego aktywizację rękodzielniczą i plastyczną. 3. Wyposażenie w sprzęt umożliwiający prowadzenie aktywizacji zdrowotnej. 4. Stworzenie biblioteki senioralnej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Dunowo	150 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zakupionego sprzętu – 60 sztuk Liczba stworzonych bibliotek - 1 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Zwiększenie dostępności seniorów do aktywizacji – 80% Poprawa jakości życia seniorów – 60%	Sprawozdanie Urzędu Gminy, Realizacja badań ankietowych
3.4. Prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych dla seniorów.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniej oferty działań aktywizacyjnych długotrwałych mających na celu ich aktywizację społeczną. Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Trudności w nakłonieniu seniorów do aktywności.	Zapewnienie seniorom dostępu do cyklicznych działań animacyjnych ukierunkowanych na podejmowanie aktywizacji społecznej.	1. Zatrudnienie animatora. 2. Zatrudnienie rehabilitanta. 3. Organizowanie cyklicznych działań animacyjnych mających na celu włączenie seniorów.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Dunowo	80 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zatrudnionych osób - 2 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach aktywizacyjnych – 250 Zwiększenie stopnia aktywności seniorów – 50%	Sprawozdanie Urzędu Gminy, Realizacja badań ankietowych
3.5. Organizowanie cyklicznych działań integrujących osoby wykluczone z seniorami.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Trudności w aktywizacji i integracji osób wykluczonych społecznie. Brak działań służących integracji różnych kategorii społecznych na terenie obszaru.	Zapewnienie cyklicznych działań ukierunkowanych na integrację osób wykluczonych z seniorami, mających na celu ich włączenie do społeczności lokalnej oraz zapobieżenie trwałemu wykluczeniu.	1. Angażowanie seniorów w działania integracyjne mające na celu włączenie w ramach aktywności z osobami wykluczonymi. 2. Zaangażowanie osób wykluczonych na rzecz współpracy z seniorami. 3. Moderowanie aktywizacji.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Dunowo	30 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba moderowanych spotkań - 8 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba seniorów biorących udział w organizowanych działaniach integracyjnych – 70 Liczba osób wykluczonych biorących udział w organizowanych działaniach integracyjnych - 40	Sprawozdanie Urzędu Gminy
3.6. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na potrzeby aktywizacji sportowej.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Występowanie zdegradowanej infrastruktury, która nie może odgrywać aktywnej roli w procesie aktywizacji mieszkańców ze względu na swoje niedostosowanie do ich	Zapewnienie dostępu seniorów do nowoczesnej przestrzeni zapewniającej możliwość aktywizacji sportowej.	1. Adaptacja przestrzeni wokół obiektu wraz z zapewnieniem wyposażenia umożliwiającego aktywizację seniorów. 2. Zakup infrastruktury sportowej przeznaczonej dla

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

		potrzeb. Brak realizacji aktywizacji społecznej za pośrednictwem warsztatów oraz treningów sportowych wynikający z niedostosowania infrastruktury.		seniorów oraz osób wykluczonych. 3. Zatrudnienie animatora sportowego. 4. Organizowanie cyklicznych zajęć sportowych dla seniorów.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Dunowo	20 000	<p><u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Wielkość zaadaptowanej powierzchni – 0,5 ha Liczba zakupionej infrastruktury – 20 Liczba zatrudnionych osób - 1</p> <p><u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach aktywizacyjnych – 100 Liczba zorganizowanych działań sportowych - 15</p>	Sprawozdanie Urzędu Gminy
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	3.6. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej do obniżenia energochłonności budynku. (Zapewnienie niskich kosztów użytkowania budynków, w których realizowane będą działania społeczne poprzez zakup infrastruktury umożliwiającej pozyskiwanie energii odnawialnej. Doprowadzi to do obniżenia wpływu budynku na środowisko naturalne oraz przyczyni się do zmniejszenia deficytów w obszarze uwarunkowań środowiskowych. W ramach realizowanych zadań zaplanowano zakup kolektorów słonecznych, pomp wodnych oraz paneli fotowoltaicznych niezbędnych do pełnego zaspokojenia zapotrzebowania budynku na energię.)			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Problemem obszaru gminy jest wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym, co wymaga podjęcia działań przez gminę, mających na celu włączenie ich do społeczności lokalnej poprzez działania integracyjne. Seniorzy pozbawieni aktywizacji są grupą zagrożoną wykluczeniem, a w przypadku realizacji działań mających na celu ich włączenie społeczne, mogą stać się znacznym potencjałem obszaru. Na chwilę obecną istnieje brak zapewnienia mieszkańcom sformalizowanej możliwości spędzania wolnego czasu oraz na obszarze rewitalizacji nie prowadzone są działania mające na celu włączenie seniorów w aktywność społeczną. W związku z tym istnieje konieczność dostosowania infrastruktury oraz realizowanych działań do potrzeb seniorów. Brak realizacji działań dostosowanych do potencjału przestrzeni oraz aspektów społecznych, może prowadzić do dalszej dezintegracji społecznej, a tym samym burzyć poczucie przynależności do społeczności lokalnej. Istnieje również konieczność dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, ponieważ niedostosowanie jej może w przyszłości przyczynić się do ich dalszej izolacji społecznej. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań mających na celu zaktywizowanie seniorów, tak aby wykorzystać ich potencjał i nie doprowadzić do marginalizacji.			
Planowany okres realizacji	2018 - 2021			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 780 000,00
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; • RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej; • PO WER, działanie 4.1 Innowacje społeczne; • „Działaj lokalnie” - OWES w Koszalinie; • Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Program ASOS; • Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Program Senior +.

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	4. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW GMINY W OPARCIU O LOKALNE POTENCJAŁY
Nazwa wnioskodawcy	GMINA ŚWIESZYNO
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji Jarzyce Świeszyno
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Cel (cele) projektu	Wykorzystanie obiektów stanowiących wysoką wartość społeczną na cele związane z prowadzoną aktywizacją. Odnowa przestrzeni umożliwiająca prowadzenie działań integrujących społeczność lokalną.
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu aktywizacji społecznej mieszkańców.</i>
Główne projekty	4.1. Uprzątnięcie terenu wokół obiektów sakralnych wraz z jego zagospodarowaniem.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

rewitalizacyjne	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Zdegradowana przestrzeń wokół terenów ważnych dla budowania tożsamości lokalnej. Brak możliwości aktywizacji społecznej ze względu na niewykorzystany potencjał terenu.	Zagospodarowanie przestrzeni jako podstawa do likwidacji deficytów obszaru umożliwiająca jego odnowę oraz prowadzenie bardziej aktywnej działalności społecznej.	1. Uprzątnięcie terenu wokół obiektów sakralnych. 2. Adaptacja ścieżek tożsamościowych przy obiektach sakralnych. 3. Wyposażenie wolnych przestrzeni w małą architekturę.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Jarzyce Świeszyno	50 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru – 0,5 ha Ilości zakupionej małej architektury – 15 sztuk <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Poprawa jakości przestrzeni publicznej – 40%	Sprawozdanie Urzędu Gminy, Realizacja badań ankietowych
	4.2. Renowacja obiektów sakralnych.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Wysoka degradacja wnętrza budynku sakralnego, którego stan techniczny zagraża społeczności lokalnej, a potencjał obiektu nie może zostać wykorzystany społecznie i gospodarczo.	Modernizacja obiektów pełniących ważne funkcje społeczne mająca na celu włączenie społeczności lokalnej do działań aktywizacyjnych.	1. Modernizacja zniszczonej fasady zewnętrznej obiektów. 2. Odnowa infrastruktury sakralnej. 3. Renowacja wnętrza świątyni. 4. Odnowa elementów dekoracyjnych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Jarzyce Świeszyno	1 800 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zrewitalizowanych obiektów – 2 Zrewitalizowana powierzchnia – 250 m ² <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Zwiększenie liczby osób uczęszczających do obiektów sakralnych – 20%	Sprawozdanie Urzędu Gminy

4.3. Przygotowanie obiektów sakralnych do pełnienia funkcji integrującej lokalną społeczność.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Wysoki stopień degradacji przestrzenno- funkcjonalnej obiektów sakralnych, wpływający na niemożność wykorzystania obszaru na cele społeczne. Wysoki odsetek osób wykluczonych społecznie.	Zapewnienie odpowiedniego dostępu mieszkańców do funkcji społecznych obiektów wraz z prowadzeniem działań umożliwiających aktywizację oraz integrację społeczności lokalnej.	1. Wykorzystanie społecznego charakteru obiektów oraz zwiększenie ich roli społecznej w oparciu o adaptację potencjalnych pomieszczeń. 2. Organizowanie cyklicznych warsztatów tożsamościowych skierowanych do osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Jarzyce Świeszyno	200 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zaadaptowanych pomieszczeń na cele społeczne – 5 <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba osób biorących udział w organizowanych warsztatach aktywizacyjnych – 80 Liczba organizowanych warsztatów - 6	Sprawozdanie Urzędu Gminy
4.4 Stworzenie „map historycznych” w okolicach obiektów sakralnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak możliwości budowania tożsamości lokalnej bazującej na walorach historycznych terenu. Niski stopień aktywizacji społecznej mieszkańców. Niski stopień aktywizacji młodych osób.	Prowadzenie działań integracyjnych oraz aktywizacyjnych na podstawie działań skierowanych na utrwalanie lokalnej tożsamości.	1. Stworzenie opisu historycznego obiektów sakralnych. 2. Postawienie małej infrastruktury wraz z opisami roli tożsamościowej obszaru. 3. Włączenie osób wykluczonych w działania mające na celu promowanie tożsamości lokalnej oraz dbałość o odnowioną infrastrukturę.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

	Jarzyce Świeszyno	50 000	<u>WSKAŹNIKI PRODUKTU:</u> Liczba zakupionej infrastruktury – 10 sztuk <u>WSKAŹNIKI REZULTATU:</u> Liczba zaangażowanych osób wykluczonych – 40	Sprawozdanie Urzędu Gminy
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	4.5 Modernizacja dróg wokół obiektów. (Zapewnienie możliwości łatwiejszego przemieszczania się wokół obiektów umożliwi zwiększenie efektów prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz przyczyni się do możliwości zwiększenia stopnia aktywizacji osób wykluczonych poprzez zwiększenie potencjału rewitalizowanej przestrzeni. W ramach realizacji zadania odnowione zostaną drogi wokół obiektów, umożliwiając łatwiejszy dostęp do zrewitalizowanych obiektów).			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Najważniejszym problemem wydaje się być niemożność aktywizacji osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Brakuje działań, które w sposób systematyczny, wykorzystując potencjał terenu i kapitału społecznego mogłyby przyczynić się aktywizacji społecznej mieszkańców. Potrzebne są działania, które również zaktywizują mieszkańców, którzy są bezrobotni, ponieważ bezrobocie stanowi problem w gminie. Zapewnienie w działaniach rewitalizacyjnych działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców mogłoby się przyczynić do ich ponownego włączenia do życia w społeczności lokalnej. Problemem jest również niski wskaźnik osób wieku przedprodukcyjnym. Zły stan uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych oraz wysoki wskaźnik osób bezrobotnych może przyczynić się do pogłębienia zjawiska odpływu młodych osób z zdefiniowanego obszaru. Należy w działaniach rewitalizacyjnych uwzględnić aktywizację osób młodych i do nich skierować i przygotować odpowiednią ofertę w celu zintegrowania tej kategorii osób z społecznością lokalną. Wykorzystanie obiektów sakralnych stanowiących ważny aspekt poczucia tożsamości społecznej mieszkańców oraz możliwość realizacji działań mających na celu aktywizację osób wykluczonych będzie ważnym potencjałem w zakresie wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej.			
Planowany okres realizacji	2019 - 2022			
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	2 160 000,00			
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; • RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej; • PO WER, działanie 4.1 Innowacje społeczne; • Budżet Gminy.			

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	5. CENTRUM ŚWIESZYNA MIEJSCEM AKTYWIZACJI			
Nazwa wnioskodawcy	GMINA ŚWIESZYNO PRYWATNY PRZEDSIĘBIORCA			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji Świeszyno			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Zapewnienie aktywizacji mieszkańców wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez podjęcie działań mających na celu ich włączenie społeczne. Prowadzenie aktywnej integracji mieszkańców mających na celu zwiększenie poczucia ich tożsamości lokalnej.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu aktywizacji społecznej mieszkańców.</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	5.1. Adaptacja opuszczonego budynku na potrzeby centrum aktywności mieszkańca.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Brak przestrzeni wspierającej aktywność mieszkańców, na której koncentrowałaby się uwaga mieszkańców oraz poczucie tożsamości z obszarem. Trudności w aktywizacji społecznej wynikającej z niedostosowania pod względem przestrzenno-funkcjonalnym.	Wykorzystanie potencjałów infrastrukturalnych poprzez zapewnienie dostępu mieszkańcom do możliwości uczestnictwa w działaniach mających na celu ich integrację.	1. Wymiana stolarki. 2. Wymiana instalacji. 3. Odnowa pomieszczeń wraz z malowaniem i położeniem glazury. 4. Adaptacja pomieszczeń na cele społeczne.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Świeszyno	600 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU:	Sprawozdanie Urzędu Gminy,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

		Zrewitalizowana powierzchnia użytkowa – 150 m ² Liczba odnowionych pomieszczeń - 8	Realizacja badań ankietowych
		WSKAŹNIKI REZULTATU: Zwiększenie potencjału aktywizacyjnego w gminie – 20%	
5.2. Wyposażenie budynku w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań aktywizacyjnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniego sprzętu służącego do prowadzenia działań związanych z aktywizacją społeczną mieszkańców. Brak odpowiedniej infrastruktury dla realizacji działań aktywizacyjnych. Niski stopień aktywizacji społecznej mieszkańców.	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do działań aktywizacyjnych poprzez odpowiednie przystosowanie i wyposażenie budynków pełniących taką funkcję.	1. Zakupienie wyposażenia pomieszczeń warsztatowych. 2. Zakupienie sprzętu gastronomicznego służącego do organizacji warsztatów. 3. Stworzenie sali aktywizacji wraz z wyposażeniem ruchowym. 4. Włączenie w działalność osób wykluczonych społecznie, które będą odpowiedzialne za realizowane zadania.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Świeszyno	120 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zakupionego wyposażenia warsztatowego – 20 sztuk Liczba zakupionego sprzętu aktywizacji ruchowej - 10 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób wykluczonych społecznie zaangażowanych w działalność – 8	Sprawozdanie Urzędu Gminy
5.3. Przystosowanie części pomieszczeń do pełnienia funkcji noclegowej.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniej infrastruktury służącej promocji atrakcji turystycznych obszaru. Niski	Zwiększenie efektywności użytkowej budynków wraz z zapewnieniem możliwości kompleksowej aktywizacji	1. Zakup wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług noclegowych. 2. Włączenie w działalność

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

	wskaźnik przedsiębiorczości. Brak możliwości zachęcania turystów do zwiedzania obszaru.	poprzez wdrożenie funkcji użytecznych społecznie.	osób wykluczonych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Świeszyno	70 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zakupionego wyposażenia – 20 sztuk WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób wykluczonych społecznie zaangażowanych w działalność - 5	Sprawozdanie Urzędu Gminy
5.4 Adaptacja części pomieszczeń na potrzeby realizacji działań integrujących mieszkańców.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniej infrastruktury służącej integracji społecznej mieszkańców. Niski stopień aktywizacji społecznej mieszkańców.	Zwiększenie integracji mieszkańców oraz poczucia tożsamości lokalnej poprzez prowadzenie działań ukierunkowanych na aktywizację społeczną.	1. Wyposażenie w sprzęt niezbędny do prac warsztatowych. 2. Zatrudnienie animatora. 3. Organizacja cyklicznych warsztatów.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Świeszyno	40 000	WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zakupionego sprzętu – 10 sztuk Liczba zatrudnionych osób - 1 WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób biorących udział w działaniach integracyjnych – 50	Sprawozdanie Urzędu Gminy
5.5. Adaptacja otoczenia budynku.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Świeszyno	Brak odpowiedniej infrastruktury wokół obiektu, którą można by wykorzystać do celów aktywizacji społecznej mieszkańców. Wysoki stopień degradacji przestrzenno- funkcjonalnej obszaru zlokalizowanego przy	Przystosowanie otoczenia budynku wraz z jego adaptacją na potrzeby prowadzenia wszechstronnych działań aktywizacyjnych.	1. Oczyszczenie placu. 2. Zakup obiektów małej architektury. 3. Stworzenie miejsca aktywizacji sportowej. 4. Stworzenie miejsca umożliwiającego realizację działań aktywizacyjnych na

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

		budynku, wpływający na niemożność wykorzystania obszaru na cele społeczne.		zewnątrz wraz z wyposażeniem.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Świeszyno	30 000	<p>WSKAŹNIKI PRODUKTU: Powierzchnia zaadaptowana na cele społeczne – 0,5 ha Liczba stworzonych miejsc aktywizacyjnych - 2</p> <p>WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach aktywizacyjnych – 200</p>	Sprawozdanie Urzędu Gminy
5.6. Organizowanie cyklicznych wydarzeń z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.				
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Świeszyno	Brak możliwości prowadzenia działań aktywizujących mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych na obszarze rewitalizacji, ze względu na niedostosowanie infrastruktury oraz brak odpowiednio przeszkolonych osób do realizacji procesu wsparcia.	Prowadzenie aktywnej integracji społecznej oraz zawodowej poprzez organizowanie cyklicznych wydarzeń mających na celu włączenie mieszkańców w społeczność lokalną i marginalizację ich wykluczenia.	1. Cykliczne organizowanie warsztatów aktywizacji społecznej i zawodowej. 2. Włączenie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem do organizowanych warsztatów.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Świeszyno	50 000	<p>WSKAŹNIKI PRODUKTU: Liczba zaangażowanych trenerów - 5</p> <p>WSKAŹNIKI REZULTATU: Liczba osób wykluczonych biorących udział w organizowanych warsztatach aktywizacyjnych – 100 Liczba organizowanych warsztatów - 15</p>	Sprawozdanie Urzędu Gminy
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	5.7. Wykonanie zewnętrznego miejsca grillowego. (Zapewnienie możliwości prowadzenia aktywnych działań integracyjnych na otwartej przestrzeni usytuowanej przy budynku umożliwi zwiększenie efektów prowadzonych działań aktywizacyjnych oraz możliwość integracji osób wykluczonych z mieszkańcami. W ramach zadania zakupiona zostanie infrastruktura grillowa oraz wykonane zostanie			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

	miejsce zadaszone pełniące funkcję miejsca aktywizacyjnego).
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Z diagnozy wynika, że na zdefiniowanym terenie występuje wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, wysoki odsetek osób, które korzystają z pomocy społecznej, wysoki odsetek osób z niepełnosprawnościami oraz wysoki odsetek koncentracji budynków wybudowanych przed 1945 rokiem.</p> <p>Najważniejszym problemem wydaje się być niemożność aktywizacji osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Brakuje działań, które w sposób systematyczny, wykorzystując potencjał terenu i kapitału społecznego mogłyby przyczynić się aktywizacji społecznej mieszkańców Zapewnienie w działaniach rewitalizacyjnych inicjatyw na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców mogłoby się przyczynić do ich ponownego włączenia do życia w społeczności lokalnej. Ponadto brak odpowiedniej infrastruktury ułatwiającej realizację działań aktywizacyjnych wydaje się być problemem szczególnie ważnym – bez odpowiedniej przestrzeni i odpowiedniego sprzętu trudno jest znaleźć platformę techniczną służącą integracji społecznej.</p> <p>Konieczność realizacji działań aktywizacji społecznej na obszarze gminy ma na celu wyeliminowanie występujących sytuacji kryzysowych na obszarze rewitalizacji oraz odnowę obiektów, których stan zagraża obecnie poczuciu bezpieczeństwa mieszkańców oraz jest miejscem występowania szczególnego nasilenia negatywnych zjawisk społecznych. Możliwość przekształcenia niniejszego obszaru oraz prowadzenia szerokich działań społecznych zwiększy stopień powiązania mieszkańców z gminą, poczucia lokalnej tożsamości, co jest bardzo ważne dla obszaru stanowiącego „sypialnię” Koszalina. Mieszkańcy obszaru potrzebują działań aktywizacyjnych, które będą mogły stać się podstawą włączenia osób wykluczonych w działania integracyjne z osobami niebędącymi w sytuacji kryzysowej, które mogą stanowić przykład oraz moderować proces eliminacji deficytów osób wykluczonych.</p>
Planowany okres realizacji	2018 - 2022
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	940 000,00
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; • RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej; • PO WER, działanie 4.1 Innowacje społeczne; • Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich; • Budżet Gminy.

Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Kompleksowe rozwiązanie problemów jest nadrzędnym celem realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, występujących na obszarze zdegradowanym. Poniżej zaprezentowano mechanizmy zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć) na poziomie programu w ujęciu przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, międzyokresowym oraz ze względu na źródła finansowania.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PRZESTRZENNYM

Diagnoza obszaru pozwoliła na wskazanie poszczególnych obszarów, w których istnieje **największa koncentracja negatywnych zjawisk**, takich jak: bezrobocie, ubóstwo analizowane na podstawie wykorzystania zasiłków, koncentracja problemów w obszarze starzenia się społeczności lokalnej, a także problemów środowiskowych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i gospodarczych. Planowane do wykonania projekty rewitalizacyjne skupiają się na tym obszarze i są z nim ściśle powiązane. Efektem projektów będzie możliwość korzystania z nowej infrastruktury oraz realizacja przedsięwzięć przez mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osoby zamieszkujące pozostałe obszary, a w szczególności mieszkańców wymagających podjęcia aktywizacyjnych działań społecznych. Poszczególne projekty dopełniają się wzajemnie w ujęciu przestrzennym, a także zostały skonstruowane w oparciu o cele, które wynikają z przeprowadzonego procesu partycypacji społecznej oraz opracowanej diagnozy. Należy podkreślić, iż przestrzeń, na której prowadzone są działania rewitalizacyjne, dopełnia się wzajemnie, ponieważ realizacja wszystkich działań doprowadzi do wyprowadzenia z kryzysu obszaru, który posiada największą koncentrację negatywnych zjawisk w ujęciu przestrzennym, społecznym, gospodarczym, technicznym i przestrzenno-funkcjonalnym oraz środowiskowym, które wzajemnie sprawiają, iż wskazane obszary są miejscami o największym stopniu wykluczenia na terenie gminy. Należy podkreślić, iż projekty realizowane w jednej miejscowości będą obejmowały swoim zasięgiem inne miejscowości, w których również występuje koncentracja negatywnych zjawisk, a przed podjęciem działań aktywizacyjnych zapewniona zostanie odpowiednia komunikacja publiczna zapewniająca możliwość przemieszczania się pomiędzy obszarami i korzystania z realizowanych procesów wsparcia.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PROBLEMOWYM

Analiza problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz terenie całej gminy pozwoliła na wskazanie przedsięwzięć, które w największym stopniu wpłyną się niwelację problemów. Wynikają one z rozwiązań sygnalizowanych przez mieszkańców w trakcie spotkań oraz warsztatów rewitalizacyjnych. Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym przeanalizowaniu danych statystycznych, na podstawie których stworzona została część analityczna diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania programu. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach: społecznym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym oraz środowiskowym. Wdrażane przedsięwzięcia oddziałują w znacznym stopniu na eliminację negatywnych zjawisk, które zostały określone w diagnozie potrzeb i potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji. Wynika to z dokładnego przeanalizowania komplementarności wyników diagnozy, na którą odpowiada realizacja konkretnych przedsięwzięć oraz poszczególnych działań.

Mając na względzie wykazane problemy społeczne istniejące na obszarze rewitalizacji, konieczne było zrealizowanie działań w ujęciu problemowym, które skupione były na rozwiązaniu problemów występujących w ramach wykluczenia społecznego oraz wysokiego poziomu bezrobocia wpływającego na długotrwałe wykluczenie osób. Poprzez podjęcie działań skoncentrowanych na aktywizacji społecznej i zawodowej możliwe będzie zaktywizowanie osób długotrwałe wykluczonych, co jest szczególnie trudne ze względu na brak posiadania przez te osoby aktualnych kompetencji zawodowych. Ze względu na stały wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, na obszarze rewitalizacji konieczne jest rozwiązanie problemów dotyczących włączenia seniorów do społeczności lokalnej oraz integracji. Brak możliwości realizacji takich działań wpływałby na trwałe wykluczenie tych osób, dlatego jest to bardzo ważne ze względu na realizowane działania w ramach programu rewitalizacji.

Podsumowując należy podkreślić, iż łączna realizacja działań zapewni kompleksowe wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej poprzez realizowanie działań ukierunkowanych na aktywizację społeczności, zapewnienie możliwości wsparcia, co będzie możliwe poprzez wykorzystanie potencjału aktywnych organizacji oraz trwałą eliminację infrastruktury wykluczającej obszar z możliwości skutecznego eliminowania sytuacji kryzysowych. Wykorzystanie potencjałów do realizacji projektów wpłynie na kompleksowe wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej w ujęciu stwierdzonych problemów.

+2 - bardzo silne powiązanie

+1 - silne powiązanie

0 - neutralne powiązanie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. MARGINALIZACJA DEFICYTÓW OBSZARU ZEGRZA POMORSKIEGO	2. NIEDALINO MIEJSCOWOŚCIĄ O WYSOKIM POTENCJALE AKTYWIZACJI	3. UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU POTENCJAŁEM GMINY ŚWIESZYNO	4. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW GMINY W OPARCIU O LOKALNE POTENCJAŁY	5. CENTRUM ŚWIESZYNA MIEJSCEM AKTYWIZACJI
1. MARGINALIZACJA DEFICYTÓW OBSZARU ZEGRZA POMORSKIEGO					
2. NIEDALINO MIEJSCOWOŚCIĄ O WYSOKIM POTENCJALE AKTYWIZACJI					
3. UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU POTENCJAŁEM GMINY ŚWIESZYNO					
4. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW GMINY W OPARCIU O LOKALNE POTENCJAŁY					
5. CENTRUM ŚWIESZYNA MIEJSCEM AKTYWIZACJI					

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU INSTYTUCJONALNO-PROCEDURALNYM

W celu zachowania komplementarności działań na poziomie programu zaplanowano działania, które realizowane będą przez Zespół ds. rewitalizacji oraz zadania, za które odpowiedzialny będzie Urząd Gminy wraz z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Dla zapewnienia skuteczności procesu wdrożony zostanie proces regulujący zakres oraz częstotliwość zbierania danych sprawozdawczych przedstawiających stopień zaawansowania realizacji programu. Stworzony zostanie ponadto serwis internetowy na stronie Urzędu Gminy, na którym prezentowane będą dane przedstawiające zaawansowanie realizacji programu. Zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji będzie ocena stopnia możliwości zrozumienia dostępnych danych przez interesariuszy rewitalizacji i potrzeba ich przetworzenia (np. w formie grafów, broszur, diagramów). Docelowo serwis udostępniony na stronie internetowej Urzędu Gminy może służyć jako kanał dwustronnej komunikacji na linii samorząd–obywatele (interesariusze rewitalizacji). Celem takiego podejścia jest udostępnienie danych i informacji dotyczących stopnia rozwiązania konkretnego problemu zidentyfikowanego na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji dla interesariuszy rewitalizacji. Dostęp do danych ma pozwolić interesariuszom monitorować skuteczność zmian społeczno-gospodarczych.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będzie działanie 9.3 RPO WZ Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. Zakłada się, że działania inwestycyjne finansowane z EFRR oraz podejmowane działania 9.3 RPO WZ będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, prowadzonych w ramach PI 9i (aktywne włączenie). Natomiast w ramach RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych, zaplanowano działania aktywizacyjne mające na celu zaangażowanie społeczności lokalnej.

Planuje się komplementarne wykorzystanie innych funduszy unijnych tj. PO WER oraz zaplanowano również pozyskanie środków ministerialnych do realizacji projektów społecznych, mających na celu zmniejszenie stopnia wykluczenia mieszkańców. Podkreślenia wymaga zaplanowanie wykorzystania środków budżetowych w przypadku projektów fakultatywnych oraz w sytuacji niemożności realizacji zaplanowanych działań rewitalizacyjnych.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU
MIĘDZYOKRESOWYM

Narzędziem służącym trwałemu zintegrowaniu działań w ujęciu międzyokresowym będzie cykliczna ewaluacja programu:

- Ewaluacja ex ante (przed rozpoczęciem działań programu, celem ustalenia, czy i w jakim stopniu podejmowane działania będą zgodne z przyjętymi założeniami oraz czy możliwe jest osiągnięcie długotrwałych efektów w tym kontekście);
- Ewaluacja w połowie obowiązywania programu (umożliwia zbadanie stopnia efektywności podejmowanych działań oraz ich zgodności z założeniami, ale także na ile aktywności są zgodne z harmonogramem, a poziom wykorzystania zasobów odpowiada opisowi w projekcie);
- Ewaluacja bieżąca – monitoring przynajmniej raz na rok (dokonywana przez cały czas trwania programu, związana z oceną poziomu wykonywania zadań i działań w poszczególnych podobszarach rewitalizacyjnych);
- Ewaluacja końcowa (dokonywana pod koniec realizacji projektu, wiąże się z analizą zgodności podejmowanych działań wynikających z harmonogramu oraz z rozliczeniem poziomu wykorzystania zasobów);
- Ewaluacja ex post (dokonywana po zakończeniu przedsięwzięcia, a zatem w okresie, w którym możliwe jest zweryfikowanie poziomu osiągnięcia zakładanych celów projekt).

O efektywnym połączeniu i skoordynowaniu zadań w ujęciu międzyokresowym stanowić będzie kontynuacja podjętych w poprzednim okresie działań, ale także istotna jest świadomość strategicznego wzmocnienia ich w kolejnych okresach. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne bazują na poprzednich doświadczeniach gminy, zdobytych podczas realizacji projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków RPO, PROW oraz środków budżetowych, które opierały się na realizacji projektów inwestycyjnych oraz doradczych i szkoleniowych. W ciągu ostatnich dwóch lat zrealizowane zostały inwestycje mające na celu przebudowę dróg gminnych w miejscowościach między innymi Konikowo i Niekłonice. Ponadto zakupione zostały wiaty przystankowe, dokonano modernizacji technicznej remizy strażackiej w miejscowości Mierzym oraz przeprowadzono inwestycje infrastrukturalne w kontekście budowy sieci wodno-kanalizacyjnej. Mając na względzie powyższe należy podkreślić, iż działania realizowane przez gminę miały na celu dokonanie modernizacji dróg w celu ułatwienia możliwości przemieszczania się osób oraz dostosowanie infrastruktury do celów społecznych.

Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Za wdrożenie programu odpowiedzialny będzie Wójt Gminy, który corocznie przedkładać będzie Radzie Gminy raport monitoringowy z wdrażania programu. Wójtowi Gminy podlegać będzie Zespół ds. rewitalizacji. Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta.

Zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji, którego spotkania będą się odbywały co najmniej raz na pół roku, będzie również pomoc techniczna dla beneficjentów programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (doradztwo, szkolenia, seminaria, warsztaty). Zespół uczestniczyć będzie w pracach monitoringu i ewaluacji (ex ante, mid term, ex post) realizacji zadań objętych programem rewitalizacji. W czasie realizacji programu, Zespół ds. Rewitalizacji, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie, w celu omówienia problemów. Zespół ds. rewitalizacji uprawniony będzie do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji Gminy.

Zespół ds. rewitalizacji bazować będzie na osobach pracujących nad przygotowaniem programu w ramach Zespołu, który powołany został zarządzeniem Wójta na potrzeby opracowania Programu.

Pracami Zespołu ds. rewitalizacji kierować będzie przedstawiciel Urzędu Gminy.

Promocja dokumentu i efektów wdrożenia wśród beneficjentów projektów rewitalizacyjnych i interesariuszy rewitalizacji jest ważnym elementem realizacji programu. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji programu rewitalizacji. Grupami docelowymi działań promocyjnych i komunikacyjnych będą: społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz lokalne media.

Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych publicznych lub prywatnych. Szczegółowe zestawienie zaplanowanych źródeł finansowania opisano w tabelach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Rozdziale VII. *Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.*

Dodatkowy opis mechanizmów zachowania komplementarności działań w ujęciu źródeł finansowania określony został w Rozdziale VIII. *Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.* Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. **Łączny budżet Programu rewitalizacji stanowi kwotę 13 820 000 zł, zgodnie z poniższą tabelą:**

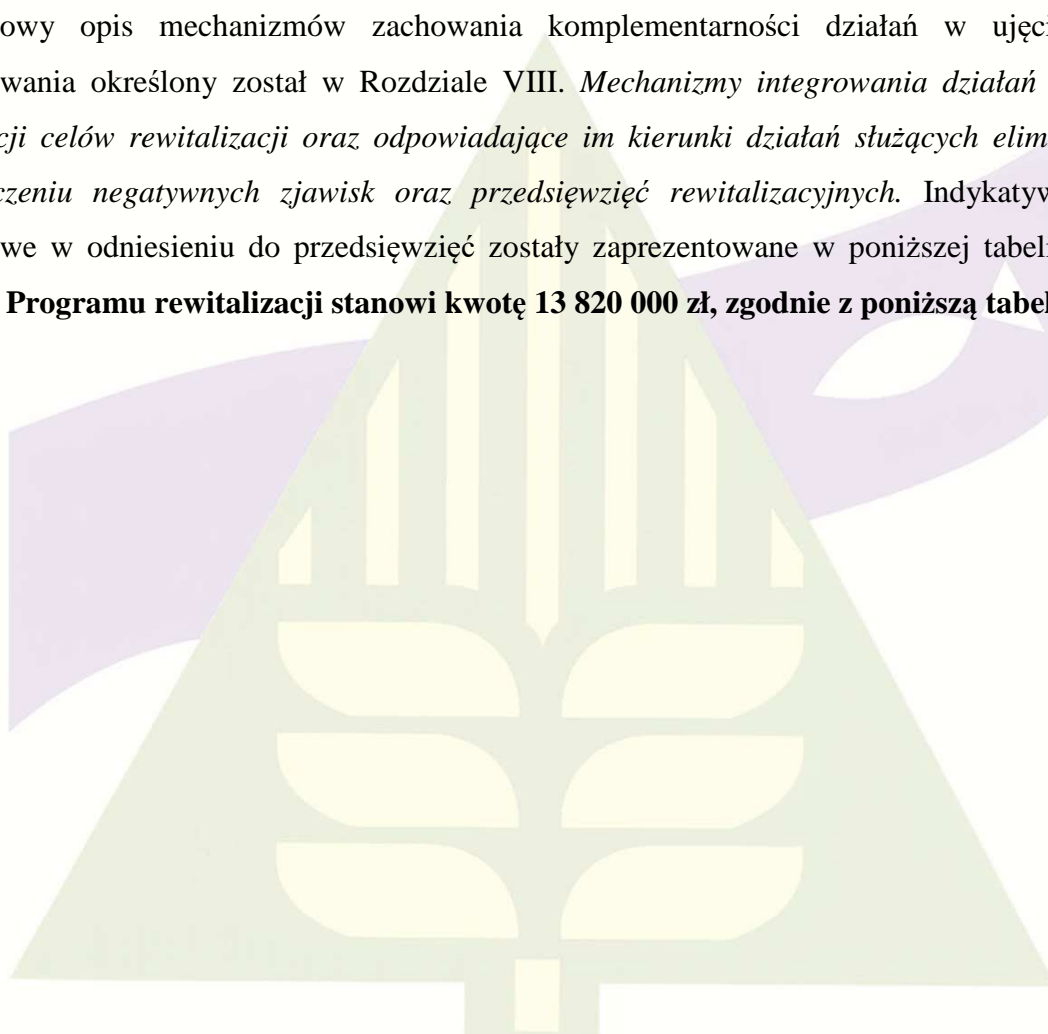

Tabela 24 Budżet działań rewitalizacyjnych Gminy Świeszyno na lata 2017-2022

PROJEKTY	Szacunkowe nakłady finansowe w zł					Źródło finansowania
	Szacunkowe nakłady finansowe	Wartość krajowych środków publicznych	Wartość środków prywatnych	Wartość środków UE (EFRR /EFS /FS/ EFMiR/ EFRROW)	Wartość środków z innych źródeł	
1. MARGINALIZACJA DEFICYTÓW OBSZARU ZEGRZA POMORSKIEGO	4 890 000,00	947 500,00	0,00	2 842 500,00	0,00	
1.1. Budowa centrum aktywizacji wiejskiej jako podstawa działań aktywizacyjnych mieszkańców.	1 000 000,00	250 000,00	0,00	750 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; PROW na lata 2014-2020
1.2. Wyposażenie centrum aktywizacji wiejskiej w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań aktywizacyjnych.	100 000,00	25 000,00	0,00	75 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich; PROW na lata 2014-2020
1.3. Modernizacja infrastruktury oczyszczalni ścieków.	3 500 000,00	875 000,00	0,00	2 625 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
1.4. Utworzenie obszaru służącego do prowadzenia działań aktywizacyjnych w oparciu o tradycje lokalne.	200 000,00	50 000,00	0,00	150 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
1.5. Prowadzenie warsztatów mających na celu rozwój rolnych tradycji lokalnych.	40 000,00	10 000,00	0,00	30 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
1.6. Organizowanie cyklicznych zajęć animacyjnych mających na celu włączenie osób wykluczonych.	50 000,00	12 500,00	0,00	37 500,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

						miejskich i wiejskich;
2. NIEDALINO MIEJSCOWOŚCIĄ O WYSOKIM POTENCJALE AKTYWIZACJI	2 050 000,00	662 500,00	0,00	1 387 500,00	0,00	
2.1. Dokonanie przebudowy świetlicy wiejskiej na potrzeby utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy.	1 200 000,00	300 000,00	0,00	900 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
2.2. Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.	250 000,00	62 500,00	0,00	187 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
2.3. Adaptacja przestrzeni wokół świetlicy na cele odnowy obszaru oraz możliwości realizacji działań aktywizacyjnych.	100 000,00	25 000,00	0,00	75 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
2.4. Wyposażenie ŚDS w sprzęt niezbędny do prowadzenie działań aktywizacyjnych.	250 000,00	62 500,00	0,00	187 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

						wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
2.5. Cykliczne organizowanie działań aktywizacyjnych dla seniorów.	50 000,00	12 500,00	0,00	37 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
2.6. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej do obniżenia energochłonności budynku. (200 000)	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
3. UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU POTENCJAŁEM GMINY ŚWIESZYNO	3 780 000,00	1 095 000,00	0,00	2 685 000,00	0,00	
3.1. Modernizacja techniczna budynku szkoły i świetlicy na potrzeby Uniwersytetu.	2 500 000,00	625 000,00	0,00	1 875 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
3.2. Adaptacja pomieszczeń budynku szkoły i świetlicy.	800 000,00	200 000,00	0,00	600 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
3.3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do aktywizacji seniorów.	150 000,00	37 500,00	0,00	112 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
3.4. Prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych dla seniorów.	80 000,00	20 000,00	0,00	60 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
3.5. Organizowanie cyklicznych działań integrujących osoby wykluczone z seniorami..	30 000,00	7 500,00	0,00	22 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
3.6. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na potrzeby aktywizacji	20 000,00	5 000,00	0,00	15 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

sportowej.						ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
3.7. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej do obniżenia energochłonności budynku. (200 000)	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
4. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW GMINY W OPARCIU O LOKALNE POTENCJAŁY	2 160 000,00	585 000,00	0,00	1 575 000,00	0,00	
4.1. Uprzątnięcie terenu wokół obiektów sakralnych wraz z jego zagospodarowaniem.	50 000,00	12 500,00	0,00	37 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
4.2. Renowacja obiektów sakralnych.	1 800 000,00	450 000,00	0,00	1 350 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
4.3. Przygotowanie obiektów sakralnych do pełnienia funkcji integrującej lokalną społeczność.	200 000,00	50 000,00	0,00	150 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
4.4 Stworzenie „map historycznych”	50 000,00	12 500,00	0,00	37 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

w okolicach obiektów sakralnych.						fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
4.5 Modernizacja dróg wokół obiektów. (60 000)	60 000,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
5. CENTRUM ŚWIESZYNA MIEJSCEM AKTYWIZACJI	940 000,00	272 500,00	0,00	667 500,00	0,00	
5.1. Adaptacja opuszczonego budynku na potrzeby centrum aktywności mieszkańca.	600 000,00	150 000,00	0,00	450 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
5.2. Wyposażenie budynku w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań aktywizacyjnych.	120 000,00	30 000,00	0,00	90 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
5.3. Przystosowanie części pomieszczeń do pełnienia funkcji noclegowej.	70 000,00	17 500,00	0,00	52 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ŚWIESZYNO DO ROKU 2022

						ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
5.4 Adaptacja części pomieszczeń na potrzeby realizacji działań integrujących mieszkańców.	40 000,00	10 000,00	0,00	30 000,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
5.5. Adaptacja otoczenia budynku.	30 000,00	7 500,00	0,00	22 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
5.6. Organizowanie cyklicznych wydarzeń z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.	30 000,00	7 500,00	0,00	22 500,00	0,00	RPO WZ 9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich / RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej;
5.7. Wykonanie zewnętrznego miejsca grillowego. (15 000)	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
RAZEM	13 820 000,00	3 562 500,00	0,00	9 157 500,00	0,00	

Źródło: Opracowanie własne

Harmonogram realizacji działań rewitalizacyjnych obejmuje lata 2017-2022, zgodnie z poniższym szczegółowym zestawieniem.

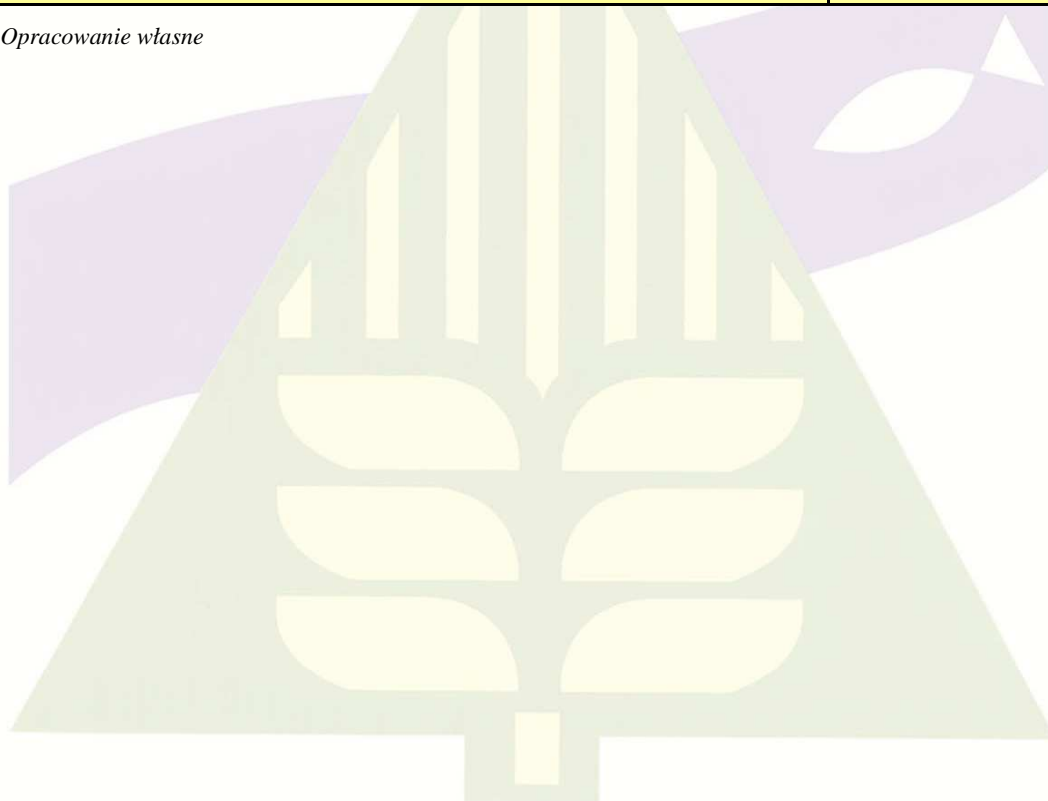
Tabela 25 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Świeszyno

PRZEDSIĘWZIĘCIA I PROJEKTY	CZAS REALIZACJI
1. MARGINALIZACJA DEFICYTÓW OBSZARU ZEGRZA POMORSKIEGO	2017 - 2020
1.1. Budowa centrum aktywizacji jako podstawa działań aktywizacyjnych mieszkańców.	2017 - 2019
1.2. Wyposażenie centrum aktywizacji w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań aktywizacyjnych.	2017 - 2019
1.3. Modernizacja infrastruktury oczyszczalni ścieków.	2017 - 2019
1.4. Utworzenie obszaru służącego do prowadzenia działań aktywizacyjnych w oparciu o tradycje lokalne.	2017 - 2019
1.5. Prowadzenie warsztatów mających na celu rozwój rolnych tradycji lokalnych.	2020
1.6. Organizowanie cyklicznych zajęć animacyjnych mających na celu włączenie osób wykluczonych.	2020
2. NIEDALINO MIEJSCOWOŚCIĄ O WYSOKIM POTENCJALE AKTYWIZACJI	2018 - 2020
2.1. Dokonanie przebudowy świetlicy wiejskiej na potrzeby utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy.	2018 - 2020
2.2. Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.	2018 - 2020
2.3. Adaptacja przestrzeni wokół świetlicy na cele odnowy obszaru oraz możliwości realizacji działań aktywizacyjnych.	2018 - 2020
2.4. Wyposażenie ŚDS w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań aktywizacyjnych.	2018 - 2020
2.5. Cykliczne organizowanie działań aktywizacyjnych dla seniorów.	2020
2.6. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej do obniżenia energochłonności budynku.	2018 - 2020
3. UNIwersYTET TRZECIEGO WIEKU POTENCJAŁEM GMINY ŚWIESZYNO	2018 - 2021
3.1. Modernizacja techniczna budynku szkoły i świetlicy na potrzeby Uniwersytetu.	2018 - 2020
3.2. Adaptacja pomieszczeń budynku szkoły i świetlicy.	2018 - 2020
3.3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do aktywizacji seniorów.	2018 - 2020
3.4. Prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych dla seniorów.	2021
3.5. Organizowanie cyklicznych działań integrujących osoby wykluczone z seniorami..	2021
3.6. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na potrzeby aktywizacji sportowej.	2018 - 2020
3.7. Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej do obniżenia energochłonności budynku.	2018 - 2020
4. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW GMINY W OPARCIU O LOKALNE POTENCJAŁY	2019 - 2022
4.1. Uprzątnięcie terenu wokół obiektów sakralnych wraz z jego zagospodarowaniem.	2019 - 2022
4.2. Renowacja obiektów sakralnych.	2019 - 2022
4.3. Przygotowanie obiektów sakralnych do pełnienia funkcji integrującej lokalną społeczność.	2019 - 2022

4.4 Stworzenie „map historycznych” w okolicach obiektów sakralnych.	2019 - 2022
4.5 Modernizacja dróg wokół obiektów.	2019 - 2022
5. CENTRUM ŚWIESZYNA MIEJSCEM AKTYWIZACJI	2018 - 2022
5.1. Adaptacja opuszczonego budynku na potrzeby centrum aktywności mieszkańca.	2018 - 2021
5.2. Wyposażenie budynku w sprzęt niezbędny do prowadzenia działań aktywizacyjnych.	2018 - 2021
5.3. Przystosowanie części pomieszczeń do pełnienia funkcji noclegowej.	2018 - 2021
5.4 Adaptacja części pomieszczeń na potrzeby realizacji działań integrujących mieszkańców.	2018 - 2021
5.5. Adaptacja otoczenia budynku.	2018 - 2021
5.6. Organizowanie cyklicznych wydarzeń z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.	2022
5.7. Wykonanie zewnętrznego miejsca grillowego.	2018 - 2021

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

System monitorowania i oceny programu rewitalizacji dotyczy będzie kilku kluczowych płaszczyzn, w tym w szczególności:

- monitorowania podstawowych parametrów Programu na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe Programu wraz z prognozowanym montażem finansowym),
- monitorowania stopnia realizacji celów określonych w Programie
- monitorowania skutków realizacji Programu, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całej gminy oraz na poziomie niższym, tj. obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji), dokonywanego cyklicznie, co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania, w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania w/w obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych),
- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania Programu – aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Dane monitoringowe po przygotowaniu sprawozdań będą prezentowane **Zespołowi ds. rewitalizacji, Wójtowi i Radzie Gminy**. Jednostki odpowiedzialne za realizację działań zapisanych w programie, zobowiązane będą do corocznego informowania Urzędu Gminy o postępie prac objętych programem zgodnie z zaleceniami dotyczącymi monitorowania. Monitorowanie efektów rzeczowych obejmować będzie wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. **Raport monitorujący będzie przedstawiany również Zespołowi ds. rewitalizacji w celu zaopiniowania.** Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Wójta winien obejmować, co najmniej:

- Informację o postępach finansowych;
- Informację o źródłach finansowania zadań;
- Informację o postępach rzeczowych;
- Informację odnośnie zgodności realizacji działań z przyjętym harmonogramem;
- Informację o przesunięciach w realizacji harmonogramu;
- Informację o przebiegu wdrażania przedsięwzięć i projektów;
- Informację o sposobie komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania programu.

W systemie monitorowania dokonano wyboru poniższych wskaźników, pozwalających obserwować efekt długofalowy całego programu. Wskaźniki dotyczące całego programu należy odróżnić od wskaźników monitorujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Wskaźniki oddziaływania mierzą zmiany zachodzące w wyniku wdrażania programu i poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych. Poniżej zaprezentowano wskaźniki dotycząc całego obszaru zidentyfikowanego jako obszar rewitalizacji, na którym realizowane będą działania rewitalizacyjne.

Tabela 26 Wskaźniki monitorowania programu – stan istniejący i planowany

Cel szczegółowy 1				
<i>Likwidacja deficytów infrastrukturalnych determinantą realizacji aktywizacji społecznej</i>				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Liczba osób biorących udział w organizowanych działaniach społecznych	osoby	0	150	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba organizowanych działań społecznych	szt.	0	15	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba osób biorących udział w organizowanych warsztatach aktywizacyjnych	osoby	0	50	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba organizowanych warsztatów	szt.	0	15	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba osób włączonych do prac utrzymaniowych	osoby	0	10	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjnych	szt.	0	10	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy

Cel szczegółowy 2				
<i>Aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnym położeniu społecznym</i>				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń	szt.	0	10	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba osób mających możliwość korzystania z infrastruktury	osoby	0	150	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektu	osoby	0	40	Dane sprawozdawcze

				Urzędu Gminy
Liczba osób korzystających z miejsc rekreacji	osoby	0	100	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Zwiększenie dostępności seniorów do aktywizacji	%	0	80	Wyniki badań ankietowych
Poprawa jakości życia seniorów	%	0	60	Wyniki badań ankietowych

Cel szczegółowy 3				
<i>Wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu aktywizacji społecznej mieszkańców</i>				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Poprawa jakości przestrzeni publicznej	%	0	40	Wyniki badań ankietowych
Zwiększenie liczby osób uczęszczających do obiektów sakralnych	%	0	20	Wyniki badań ankietowych
Zwiększenie potencjału aktywizacyjnego w gminie	%	0	20	Wyniki badań ankietowych
Liczba osób wykluczonych społecznie zaangażowanych w działalność	osoby	0	25	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy
Liczba osób biorących udział w działaniach integracyjnych	osoby	0	100	Dane sprawozdawcze Urzędu Gminy

Planuje się zbieranie danych dotyczących postępu w realizacji projektów rewitalizacyjnych na podstawie specjalnych fiszek monitoringowych.

Ewaluacja wykonania programu dokonywana będzie w trakcie (ewaluacje bieżące – on-going, mid-term), ale również po jej formalnym zakończeniu (ex-post). Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji on-going będą:

- Ocena wyników programu (tj. produktów i rezultatów) oraz identyfikacja czynników sukcesu lub ryzyka osiągnięcia skwantyfikowanych celów;
- Ocena systemu zarządzania i wdrażania programu – tzn. sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań oraz identyfikacja barier prawnych i administracyjnych wdrażania programu;

- Ocena, czy warunki zewnętrzne wdrażania programu się zmieniły (np. aktualność Programu względem zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, kontekstu prawnego, diagnozy potrzeb itp.) oraz czy w tym kontekście cele rewitalizacji pozostają aktualne;
- Ocena wpływu i użyteczności zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ewaluowanym okresie w ramach poszczególnych celów do 2023 roku.

Niezależnie od możliwości aktualizacji programu na podstawie rocznego raportu z jego wdrożenia, procedura aktualizacji realizowana będzie w przypadku: sytuacji wyjątkowych oraz szczególnych zmian wpływających na realizację wdrażanego dokumentu:

- W sytuacji wystąpienia znacznej zmiany warunków finansowania zewnętrznego do zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych;
- Wystąpienia zmian w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, wpływających na sytuację finansową Gminy;
- Konieczności dostosowania zapisów programu do zmienionych wymogów formalno-prawnych;
- Konieczności aktualizacji danych dotyczących obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;
- Konieczności wdrożenia wniosków i rekomendacji z raportów ewaluacyjnych.

Podstawowym narzędziem zapewnienia włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces wdrożenia programu rewitalizacji będzie stale aktualizowana zakładka tematyczna „Rewitalizacja” zawarta na stronie www.swieszyno.pl.

Na stronie internetowej planuje się zamieszczanie interaktywnych ankiet oraz formularzy pozwalających na proste, czytelne i intuicyjne zbieranie najważniejszych opinii na temat realizacji programu rewitalizacji oraz oceny jakościowej działań rewitalizacyjnych. Gmina planuje również partycypacyjny udział mieszkańców w ewaluacji wdrażania programu poprzez organizację okresowych spotkań z interesariuszami rewitalizacji i współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze rewitalizacji, które będą zgłaszały swoje uwagi do prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz będą zaangażowane w badanie efektywności podejmowanych działań.

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022 z uwagi na swój ogólny charakter nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wójt Gminy Świeszyno zwrócił się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie braku obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla programu rewitalizacji. W swoim wystąpieniu Wójt Gminy Świeszyno wskazał, że przygotowany projekt dokumentu nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ww. ustawy o OOS, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dnia 7 września 2017 roku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, pismem o numerze WOPN-OS.410.244.2017.AM stwierdził, iż istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Świeszyno do roku 2022.

Mając na uwadze powyższe, Wójt Gminy Świeszyno postanowił o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Spis ilustracji

Spis tabel

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców	26
Tabela 2 Liczba interwencji w 2016r. odnotowanych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Świeszyno.....	29
Tabela 3 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki Publicznej w Świeszynie.....	30
Tabela 4 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014	32
Tabela 5 Frekwencja w wyborach samorządowych.....	32
Tabela 6 Działania konieczne do podjęcia na obszarze rewitalizacji (dane w %)	37
Tabela 7 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych dla gminnych miejscowości.....	40
Tabela 8 Wyliczenia wskaźnikowe obszaru zdegradowanego w kontekście uwarunkowań społecznych	42
Tabela 9 Poziom przedsiębiorczości mieszkańców.....	47
Tabela 10 Ślad środowiskowy obszaru obliczony na podstawie ilości odpadów	50
Tabela 11 Liczba budynków zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem.....	53
Tabela 12 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych na tle województwa i kraju	55
Tabela 13 Stan dróg gminnych.....	58
Tabela 14 Wyliczenia wskaźnikowe obszaru zdegradowanego w kontekście ogólnego IMD	64
Tabela 15 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 1	66
Tabela 16 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 3	71
Tabela 17 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 4	72
Tabela 18 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 5	73
Tabela 19 Analiza SWOT podobszaru rewitalizacji 5	75
Tabela 20 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Świeszyno	78
Tabela 21 Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	79
Tabela 22 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Świeszyno.....	84
Tabela 23 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi regionalnymi.....	85
Tabela 24 Budżet działań rewitalizacyjnych Gminy Świeszyno na lata 2017-2022.....	118
Tabela 25 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Świeszyno	124
Tabela 26 Wskaźniki monitorowania programu– stan istniejący i planowany	127

Spis map

Mapa 1 Obszar zdegradowany oraz rewitalizacji na terenie gminy	63
Mapa 2 Podobszar rewitalizacji Zegrze Pomorskie	67
Mapa 3 Podobszar rewitalizacji Jarzyce.....	68
Mapa 4 Podobszar rewitalizacji Niedalino.....	69
Mapa 5 Podobszar rewitalizacji Bardzolino.....	72

Mapa 6 Podobszar rewitalizacji Dunowo.....	74
Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Świeszyna.....	76

Spis wykresów

Wykres 1 Rewitalizacja jako działanie potrzebne na terenie gminy	24
Wykres 2 Najważniejsze problemy według mieszkańców.....	25
Wykres 3 Liczba osób bezrobotnych	26
Wykres 4 Bezrobotni w stosunku do liczby mieszkańców	27
Wykres 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	28
Wykres 6 Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny).....	28
Wykres 7 Wydatki na pomoc społeczną	30
Wykres 8 Stopień zadowolenia mieszkańców w odniesieniu do płci (dane w %).....	33
Wykres 9 Stopień zadowolenia z zamieszkania w odniesieniu do wieku (dane w %).....	34
Wykres 10 Problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji (dane w %).....	35
Wykres 11 Problemy techniczne występujące na obszarze rewitalizacji (dane w %).....	37
Wykres 12 Działania konieczne do podjęcia na obszarze rewitalizacji (dane w %).....	38
Wykres 13 Płeć (dane w %)	38
Wykres 14 Wiek (dane w %).....	39
Wykres 15 Wykształcenie (dane w %).....	39
Wykres 16 Budynki mieszkalne w Gminie Świeszyno.....	56
Wykres 17 Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Świeszyno.....	57

Spis obrazów

Obraz 1 Podgląd strony internetowej	8
Obraz 2 Plakat – zaproszenie do udziału w procesie konsultacyjnym.....	8
Obraz 3 Plakat informujący społeczność lokalną o realizowanych badaniach	20
Obraz 4 Platforma internetowa wykorzystywana do realizacji badań.....	21

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Zaangażowani mieszkańcy Gminy Świeszyno podczas warsztatów rewitalizacyjnych	14
Zdjęcie 2 Zaobserwowane problemy podczas spacerów studyjnych	15
Zdjęcie 3 Efekty pracy warsztatowej mieszkańców.....	15
Zdjęcie 4 Efekty pracy warsztatowej mieszkańców.....	16
Zdjęcie 5 Zaangażowani mieszkańcy Gminy Świeszyno podczas warsztatów rewitalizacyjnych	17
Zdjęcie 6 Zaobserwowane problemy podczas spacerów studyjnych	17
Zdjęcie 7 Zaangażowani mieszkańcy Gminy Świeszyno podczas warsztatów rewitalizacyjnych	18
Zdjęcie 8 Zaobserwowane problemy podczas spacerów studyjnych	19
Zdjęcie 9 Efekty pracy warsztatowej mieszkańców.....	19
Zdjęcie 10 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji	70

Zdjęcie 11 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji	70
Zdjęcie 12 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji	75
Zdjęcie 13 Zdjęcie z podobszaru rewitalizacji	76
Zdjęcie 14 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	86

